75 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 24. maja 2022

Leto LXXV, št. 41, cena 2,00 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Utokova jama bo pozidana

Čeprav so kamniški občinski svetniki marca že zavrnili investitorjeve namere za pozidavo t. i. Utokove jame, so to točko na majski seji obravnavali znova.

Jasna Paladin

Kamnik – Kamniški svetniki so na majski seji znova obravnavali spremembe in dopolnitve odloka o zazidalnem načrtu za območje K6-Utok, ki je bolj znano kot Utokova jama, še zadnji ostanek nekdanje tovarne usnja v središču mesta, ki velja za eno največjih kamniških sramot. Gre namreč za razpadajoče poslopje in (slabo) ograjeno, povsem zaraščeno zemljišče, ki je bilo nekdaj del tovarne Utok. Pozidati ga nameravajo že dvajset let, investitor tudi že ima veljavno gradbeno dovoljenje za pozidavo hotela in že plačan komunalni prispevek v višini 1,2 milijona evrov, a zdaj si želi zgraditi stanovanjsko sosesko s podzemno garažo in poslovnimi prostori.

Na marčevski seji so svetniki odlok že obravnavali v drugem branju in ga zavrnili, saj se jim je zdel načrt za gradnjo stotih stanovanj s premalo parkirišči neprimeren za središče mesta. Prav tako so se takrat pozidavi uprli okoliški stanovalci, predvsem zaradi prometnega kaosa, ki naj bi ga pozidava prinesla, premalo parkirišč in poslabšanja njihovih bivanjskih pogojev. Zdelo se je, da bo prostorske akte treba zastaviti na novo in da bo občina morala vrniti že plačan komunalni prispevek. A na občini so skupaj z investitorjem odlok spremenili, in ker naj bi šlo za spremembe le v enem členu, so z ministrstva dobili zeleno luč, da odlok svetniki lahko še enkrat obravnavajo v drugem branju.

Bistvena sprememba je, da je v odloku zdaj jasno zapisano, da je stanovanj na tem prostoru lahko največ 69, parkirišč pa najmanj 187.

3. stran

V t. i. Utokovi jami v središču Kamnika bo zrasla večstanovanjska stavba.

Unikaten izziv s planiško kuliso

V Planici je bil minuli konec tedna Spartan Race, slovenska edicija najbolj sloveče serije tekov z ovirami. Eno zahtevnejših prog v letošnjem koledarju je premagalo več kot 1700 tekmovalcev iz 34 držav.

Suzana P. Kovačič

Rateče – »Za nami je delaven in hkrati nepozaben konec tedna. Čeprav je trajalo tri leta, da smo končno lahko izpeljali prvo polnokrvno slovensko izvedbo Spartana, je bilo vredno. Zahvalil bi se Občini Kranjska Gora in vsem partnerjem, ki nas podpirajo pri tem projektu. Več kot 1700 tekmovalcev iz 34 držav je bilo navdušenih nad kuliso, razgledi in unikatnimi izzivi, ki jih je ponudila naša tekma – od uvodnega vzpona na velikanko do snežne ovire z bodečo žico,« je povedal Simon Rožnik, direktor agencije Extrem.

11. stran

Izziv tako za resne športnike kot za vse, ki radi poskusijo kaj novega / Foto: Nik Bertoncelj

Valvasorjeva nagrada

Petra Bole, avtorica nove stalne razstave in vodja projekta Živeti skupaj. O čebeli in človeku, ki so jo pripravili v radovljiškem Čebelarskem muzeju, je skupaj s strokovnimi sodelavci dobitnica Valvazorjeve nagrade za enkratne dosežke v letu 2021.

4. stran

Petra Bole, avtorica nove razstave v Čebelarskem muzeju in direktorica Muzejev radovljiške občine / Foto: Gorazd Kavčič

AKTUALNO

Upajo na spoštovanje zavez

V Žireh so precej zadržano sprejeli novico o prodaji žirovske Alpine družbi K&H, ki je sicer del skupine Franco, ki jo sestavlja trideset družb s ključnimi aktivnostmi na Češkem, Slovaškem in v Avstriji.

3

GORENJSKA

Park bo že lep, kaj pa vila

Zapuščena vila ob avtobusni postaji Kranj, v kateri je nekdaj deloval vrtec, vse bolj propada, zato bližnje sosede zanima, kdaj jo bodo sanirali ali pa enostavno porušili.

6

ZANIMIVOSTI

S kužkom na ogled muzeja

Skupnost muzejev Slovenije uvaja nova znaka Psom prijazen muzej in Psom dostopen muzej, s katerima bodo obiskovalce seznanili z možnostjo obiska muzejev z njihovimi pasjimi prijatelji.

19

ZADNJA

Prva 3D-zebra v Kranju

Pred Osnovno šolo Predoslje so minuli četrtek v uporabo predali prvo 3D-zebro na območju mestne občine Kranj. Tako izrisan prehod za pešce je videti kot navidezna ovira na cestišču.

32

VREME

Danes bo delno jasno in suho. Jutri bo sprva sončno, popoldne pa bodo krajevne plohe in nevihte. V četrtek se bo zjasnilo.

13/27 °C

jutri: spremenljivo oblačno

9 770352 666018

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Panorama

V ponedeljek, 30. maja, bo na TV SLO 2 ob 19.55 prvič na sporedu nova informativna oddaja Panorama, ki jo bodo izmenjaje vodili David Urankar, Liza Praprotnik in Andreja Gregorič. Enourna oddaja, ki bo tudi čez poletje na sporedu vsak dan od ponedeljka do petka, tudi ob praznikih, bo poglobljeno in temeljito ter v sodobni televizijski formi obravnavala izbrane dnevne dogodke iz Slovenije in sveta.

Foto: Matic Kremžar

RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega trajnostno nakupovalno vrečko. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kdo so voditelji oddaje Panorama? Odgovore pošljite do petka, 3. junija 2022, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

MasterChef Slovenija 2022

Oddaja MasterChef Slovenija je kuharsko tekmovanje, v katerem se v kuharskih veščinah pomeri 16 ljubiteljskih kuharjev, ki se v vsaki oddaji preizkusijo v zahtevnih kuharskih izzivih. Njihove stvaritve nastajajo pod budnim očesom sodnikov Luke Jezerška, Karima Merdjadija in Bineta Volčiča, priznanih slovenskih kuharskih mojstrov, ki ocenijo pripravljene jedi in domov pošljejo tekmovalca z najslabšim krožnikom. V finalni oddaji se pomerita dva finalista. Zmagovalec domov odnese naziv najboljšega v oddaji MasterChef Slovenija, pokal in 50.000 evrov. Oddaja je na sporedu na POP TV vsak četrtek in petek ob 20. uri.

Naročniku Gorenjskega bomo podarili predpasnik MasterChef. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: Kdo je lanskoletni zmagovalec oddaje MasterChef Slovenija? Odgovore pošljite do petka, 3. junija 2022, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenke

V nagradni igri, ki je bila objavljena 6. maja 2022, prejmejo praktično nagrado, ki jo podarja RTV Slovenija, Tončka Jelovčan iz Žabnice, Angelca Bizovičar iz Gorenje vasi in Sonja Ovnik iz Šenčurja.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 10. maja 2022, prejme dve vstopnici za koncert Klape Šufit v Kranju Metka Lokar iz Kranja. Nagrajenkam čestitamo!

Blizu vrhu cikla

Nepremičninski trg je v lanskem letu zaznamovala rekordna rast cen. Približujemo se vrhu nepremičninskega cikla, a obrata cen ne gre pričakovati, dokler ponudba stanovanj ne bo presegla povpraševanja oziroma se ne bodo začele kopičiti zaloge neprodanih stanovanj.

Aleš Senožetnik

Ljubljana – Slovenski nepremičninski trg sta leta 2021 zaznamovala rekordna rast cen stanovanjskih nepremičnin in rekordno število transakcij z zemljišči za gradnjo stanovanjskih stavb pa tudi oživitev trga poslovnih nepremičnin.

Kot kaže letno poročilo o slovenskem trgu nepremičnin za lansko leto, ki ga je pred dnevi objavila Geodetska uprava, se je število kupoprodaj stanovanjskih nepremičnin v primerjavi z letom 2020 povečalo za dvajset odstotkov in je s tem že preseglo tisto iz leta 2019 oziroma pred epidemijo.

V zadnjih letih so se cene stanovanjskih nepremičnin v Kranju povzpele precej nad slovensko povprečje, a so še vedno za približno četrtino nižje kot v Ljubljani.

»Povečanje je šlo predvsem na račun rekordne prodaje stanovanjskih hiš, ki jo je povzročilo povečano povpraševanje po hišah zunaj urbanih središč, ki je posledica visokih cen stanovanj v mestih, deloma pa tudi spremenjenih bivalnih želja kupcev zaradi epidemije,« pojasnjujejo na Geodetski upravi.

Še bolj je poraslo število kupoprodaj zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb. Število transakcij na ravni države je bilo v primerjavi z letom 2020 večje za kar 45 odstotkov in je

Foto: Gorazd Kavčič

bilo tako najvišje od časov pred krizo nepremičninskega trga leta 2008. Rekordna prodaja napoveduje pospešeno širjenje stanovanjskih gradenj tudi na območja zunaj Ljubljane. Po podatkih Geodetske uprave so lani cene stanovanj v večstanovanjskih stavbah v primerjavi z letom prej zrasle za 15 odstotkov, cene stanovanjskih hiš za 13, cene zemljišč za gradnjo stanovanjskih objektov pa so bile višje za 12 odstotkov.

Stanje na Gorenjskem

V Kranju z okolico, ki glede na stanovanjski fond velja za tretje slovensko mesto za Ljubljano in Mariborom, je bilo po oceni Geodetske uprave lani realiziranih za tretjino več kupoprodaj stanovanj v večstanovanjskih objektih kot leto prej. Število kupoprodaj stanovanjskih hiš se je povzpelo za okoli 10 odstotkov, zemljišča pa za 45 odstotkov. V zadnjih letih so se cene stanovanjskih nepremičnin v Kranju povzpele precej nad slovensko povprečje, a so še vedno za približno četrtino nižje kot v Ljubljani. Srednja cena hiše v Kranju in okolici je lani znašala 238 tisoč evrov in se je v primerjavi z letom prej zvišal za 46 tisoč evrov. Srednja cena rabljenega stanovanja je znašala okoli 2580 evrov na kvadratni meter in se v primerjavi z letom poprej skorajda ni spremenila.

Tudi na preostalem območju Gorenjske brez alpskega turističnega območja so cene naraščale. Stanovanja so bila glede na leto 2020 dražja za 13 odstotkov, hiše pa za en odstotek. Srednja cena hiše je tako znašala okoli 177 tisoč evrov, za kvadratni meter rabljenega stanovanja pa je bilo treba odšteti 1840 evrov. V alpskem turističnem območju, ki obsega Kranjsko Goro, Bled in Bohinj z okolico ter Julijske Alpe, so cene stanovanj zrasle za 33 odstotkov, hiš pa za 13 odstotkov. Srednja cena hiše na tem območju je znašala 243 tisoč evrov, kvadratni meter rabljenega stanovanja pa 3260 evrov.

Približujemo se vrhu cikla

Rast cen je posledica povpraševanja, ki se mu ponudba z novogradnjami počasi prilagaja. »Veliko povpraševanje po stanovanjskih nepremičninah za lastno uporabo, predvsem pa za naložbene nakupe, še vedno v največji meri spodbujajo nizke obrestne mere in dostopnost kreditov, v zadnjem času pa vse bolj tudi strah pred naraščajočo inflacijo. Dodatni pritisk na rast cen stanovanjskih nepremičnin povzroča tudi visoka rast gradbenih stroškov, ki je posledica globalne rasti cen energije in gradbenih materialov zaradi pandemije covida-19 in sedaj tudi vojne v Ukrajini,« še dodajajo na Geodetski upravi, kjer glede na doseženo raven cen in obseg novogradenj v Ljubljani menijo, da se vse bolj približujemo vrhu nepremičninskega cikla, ko bo tržna ponudba presegla povpraševanje in se bo prodaja ustavila. Vzrok za to bi bil lahko tudi dvig obrestnih mer stanovanjskih kreditov, ki se napoveduje v prihodnje.

Kljub vsemu na Geodetski upravi dodajajo, da obrata cen ne gre pričakovati, dokler ponudba novih stanovanj v največjih mestih, predvsem Ljubljani, ne bo presegla povpraševanja oziroma dokler se ne bo čas prodaje bistveno podaljšal in se bodo začele kopičiti zaloge neprodanih stanovanj.

Pomanjkanje nekaterih zdravil

Suzana P. Kovačič

Kranj – Pred dnevi je v javnosti zakrožila informacija, da v nekaterih lekarnah zmanjkuje nekaterih zdravil za otroke (Calpol, Daleron). »Gre za zdravili z učinkovino paracetamol – medsebojno zamenljivi zdravili oziroma paraleli različnih proizvajalcev. Deficitarnost na trgu je bila za obliki v sirupu. Preostale oblike, kot so tablete in svečke, so normalno na trgu,« je pojasnila direktorica Gorenjskih lekarn Romana Rakovec in dodala, da je trenutno v Gorenjskih lekarnah sirupa Daleron na zalogi dovolj in ga pri njih ni zmanjkalo. »Preverila sem dobavitelje in tudi oni ga danes (v petek, op. a.) imajo. Calpola pa res ni na trgu. Prognoza glede ponovnega prihoda na trg je julij letos, vzroka pomanjkanja pa ne poznamo. Raznih pomanjkanj zdravil je veliko – vsak teden kar med 150 in 200 – in večinoma nimamo podatkov, zakaj.« Kot je dodala Rakovčeva, največkrat problem rešijo z zamenjavo s paralelnim zdravilom. »Se je pa tudi že zgodilo, da je manjkalo takšno zdravilo, za katero ni bilo zamenjave. Takrat je težava večja. Če lekarne uspemo kje dobiti čisto zdravilno učinkovino, lahko iz nje izdelamo magistralno zdravilo v obliki praškov, svečk ali sirupa. Če pa niti učinkovine ni, morajo pacienti po zdravilo v tujino, če je tam na voljo. Zaradi pogostih deficitarnosti zdravil v zadnjem času, kar se je začelo že kakšno leto pred epidemijo, smo pri nas tudi povečali zaloge zdravil. Ni pa to rešitev za daljši čas. Rešitve iščemo za vsak primer posebej.«

Na Lekarniški zbornici Slovenije so povedali, da si izvajalci lekarniške dejavnosti prizadevajo za optimalno preskrbo z zdravili, vendar pa so pri tem odvisni od dobaviteljev zdravil. Kot so poudarili: »Pomanjkanje zdravil je prisotno na evropski ravni. Razlogov je več. Med njimi tudi dejstvo, da je večina proizvodnje zdravilnih učinkovin in zdravil zunaj Evrope, tu so še pritiski na cene zdravil ter v Sloveniji zakonska obveza bolnišnic, klinik in javnih lekarniških zavodov, da zdravila nabavljajo po postopkih, ki jih določa zakonodaja, ki ureja javno naročanje.«

Upajo na spoštovanje zavez

V Žireh so precej zadržano sprejeli novico o prodaji žirovske Alpine družbi K&H, ki je sicer del skupine Franco, ki jo sestavlja trideset družb s ključnimi aktivnostmi na Češkem, Slovaškem in v Avstriji ter številnimi kupci iz Evrope, Afrike in Azije.

Mateja Rant

Žiri – Kot so pojasnili novi lastniki, njihova odločitev za nakup temelji na dejstvu, da gre za izjemno prepoznavno, močno in visokokakovostno znamko, zlasti v športnem segmentu, z uglednim položajem na trgu. Verjamejo, da imajo velik potencial za rast in da gre za dolgoročno dobičkonosno naložbo. Obljubljajo, da bodo znamko Alpina na ravni imena ohranili nedotaknjeno, njeno identiteto pa naj bi nadgradili in obogatili tako v športnem kot tudi v modnem segmentu.

Novi lastniki obljubljajo, da bodo ohranili blagovno znamko Alpina. / Foto: Tina Dokl

V Žireh nove lastnike za zdaj sprejemajo še precej zadržano, čeprav z upanjem, da bodo spoštovali zaveze, ki so jim jih dali tudi ob predstavitvi na sedežu podjetja v Žireh. »Novi lastniki so se predstavili tako nadzornemu svetu kot predstavnikom sveta delavcev in ob tem obljubili, da nameravajo ohraniti tako blagovno znamko kot sedež v Žireh,« je pojasnila Tina Poljanšek iz Alpine in dodala, da so bili s slišanim zadovoljni tudi predstavniki delavcev, a se zavedajo, da so te zaveze za zdaj še neformalne. Predstavnik sveta delavcev Jure Krvina je potrdil, da so novi lastniki za zdaj pustili dober vtis, obenem pa v svetu delavcev verjamejo, da novi lastniki vedo, kaj delajo, sploh glede na napovedan vložek v nakup. »Šele čez kakšno leto ali dve pa bo jasno, ali s svojimi zavezami mislijo resno,« ostaja skeptičen, saj podrobnosti iz kupoprodajne pogodbe ne pozna. »Je pa razumljivo, da ostajamo nezaupljivi, ne le zaradi novega lastnika, o katerem doslej nismo vedeli nič, ampak tudi zaradi vsega, kar se je z Alpino dogajalo v preteklosti. Najedli smo se že lepih besed.«

Nekdanji župan in sedanji poslanec državnega zbora Janez Žakelj prav tako meni, da je dejstvo, da se je v dvanajstih letih njegovega županovanja v Alpini zamenjalo kar sedem direktorjev, slaba popotnica za podjetje v tako razburkanih časih, kot jih živimo danes. »Težko sicer komentiram postopek izbire novega lastnika, sem pa bil z vodilnimi iz Družbe za upravljanje terjatev bank večkrat v stiku in sem dobil občutek, da so se res trudili pridobiti čim bolj strateškega partnerja.« Zato meni, da je treba dati novemu lastniku čas, da dokaže svoje dobre namene, pri čemer se mu zdi zlasti pomembno, da se ohrani blagovna znamka, na katero smo po njegovih besedah lahko upravičeno ponosni, in razvoj v Žireh, kjer se je v preteklih desetletjih nabralo ogromno znanja. Podžupan Jože Stanonik, ki po novem opravlja tudi funkcijo župana, pa se zaveda, da je v Žireh v povezavi z Alpino prisotnih ogromno čustev, saj skoraj ni družine, pri kateri v preteklosti vsaj kakšen član ne bi bil zaposlen v Alpini. »Upam, da bomo ohranili tradicijo čevljarstva v teh krajih tudi za prihodnje rodove. Zavedam pa se, da sodobni časi zahtevajo razvoj in nova vlaganja, in če bodo lastniki sledili tej viziji, potem je Alpina na dobri poti.«

Utokova jama bo pozidana

1. stran

Parkirišč bo v kletni etaži 130 za stanovalce, 23 za obiskovalce in 14 za poslovne prostore. Ob Parmovi in Usnjarski ulici je predvidenih še dvajset parkirnih mest tudi za stanovalce Šutne in drugih predelov mestnega središča, kjer urejenih parkirišč za stanovalce zdaj ni dovolj. V odlok so dodali tudi ureditev varne šolske poti, Parmovo ulico pa naj bi razširili.

Okoliški stanovalci so zaskrbljeni

Kljub spremembam so številni svetniki obravnavi odloka nasprotovali, a umik z dnevnega reda ni bil izglasovan. »Nihče ne pričakuje, da bo tu urejen park, a naj bo pozidano tako, da bo dobro za vse. V zadnjih osmih letih še nobena točka na seji občinskega sveta ni bila deležna tolikšne pozornosti občanov kot ta. Svetniki pa smo vse prevečkrat le postavljeni pred dejstvo,« je opozoril Igor Žavbi (LMŠ), Edis Rujovič (LDP) pa: »Ni nam treba sprejeti vsega, kar ponudi investitor, in prevečkrat sledimo logiki – dajmo zgraditi, potem bomo pa že reševali težave. Res je, da si obstoječega stanja v Utokovi jami ne želi nihče več, a ni nujno vsaka sprememba tudi sprememba na bolje.«

V razpravo na občinskem svetu se je vključilo tudi nekaj predstavnikov okoliških stanovalcev; tudi Andreja Štefula.

Svetniki so si sicer bili enotni, da Kamnik nova stanovanja potrebuje, a da se je potrebno tudi vprašati, koliko občanov in priseljencev obstoječa prometna, komunalna in družbena infrastruktura sploh lahko prenese.

Na obravnavi se je svetnikom pridružilo tudi nekaj predstavnikov stanovalcev, ki so dobili besedo v razpravi. Opozorili so, da niso bili vključeni v pripravo odloka, da jih skrbi prometni kaos, tako na cestah kot na parkiriščih, ki jih že sedaj primanjkuje, da bo prostor po pozidavi preveč utesnjen in da si želijo več zelenih površin.

Devetindvajset svetnikov je po burni razpravi odlok vendarle potrdilo, a za jih je glasovalo le štirinajst.

k KOMENTAR
Ana Šubic

Učimo se vse življenje

Ta čas je za učence in dijake še kako naporen, saj pridobivajo še zadnje ocene v iztekajočem se šolskem letu in pri tem seveda upajo, da bodo te čim lepše, da jim ne bodo pokvarile končnega uspeha ali morebiti celo počitnic. Marsikdo veliko časa preživi za zvezki in učbeniki, kar v teh dneh ni tako enostavno. Počitnice so blizu, pa vendar je treba prej usvojiti kup novega znanja, tudi zelo podrobnih informacij, ob čemer se marsikomu poraja vprašanje, kdaj v življenju – če sploh – mu bodo koristile.

Ob tem ne gre prezreti dejstva, da se bodo te mlade glave učile tudi po koncu formalnega izobraževanja. Pravzaprav moramo vsi pridobivati nova znanja, če želimo funkcionirati v sedanji družbi. Tehnološki razvoj je izjemno hiter, kar terja prilagajanje in dodatna izobraževanja tako na poklicnem področju kot tudi za stvari, ki nas spremljajo v vsakdanjem življenju.

Na nujnost učenja na različnih področjih in v vseh obdobjih življenja ta čas opozarjajo Tedni vseživljenjskega učenja. Najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji poteka že 27. leto zapored. Prav jutri bo osrednji dogodek Parada učenja – dan učečih se skupnosti. Letošnji tedni vseživljenjskega učenja prinašajo okoli osem tisoč brezplačnih dogodkov oz. možnosti za pridobivanje novih znanj, od tega skoraj tristo na Gorenjskem. Namenjeni so vsem generacijam od otrok do dedkov in babic. V pestrem naboru vsebin lahko vsakdo najde aktivnosti po svojem okusu.

Tudi starost ne sme biti izgovor, da se ne bi naučili česa novega, za kar prej morda ni bilo časa, npr. uporabe pametnega telefona in računalnika. Spletne aplikacije so še posebej prišle do izraza med epidemijo – za ohranjanje stikov s svojci in prijatelji, za skok v virtualno okolje, kamor se je preselilo dogajanje. Vse se da: pred dnevi sem bila pri čilem stoletniku, ki že vrsto let suvereno uporablja računalnik, niti Twitter mu ni tuj.

Epidemija se je odrazila tudi v upadu vključenosti v vseživljenjsko učenje. Leta 2020 je pri Slovencih v starosti med 25 in 64 let znašala 8,4 odstotka, kar je bil najnižji delež v zadnjih desetih letih. Upad je bil še posebej izrazit pri ranljivih skupinah in starejših, ki niso toliko vešči izobraževanja na daljavo. V starostni skupini od 65 do 74 let je bila vključenost zgolj slaba dva odstotka. Po odpravi covidnih ukrepov, ko dogodki znova lahko potekajo v živo, so tudi programi vseživljenjskega učenja postali dostopnejši. Številni so brezplačni, denimo v knjižnicah, medgeneracijskih centrih in drugih ustanovah. Za nova znanja, nadgrajevanje spretnosti in pot h kakovostnejšemu življenju ni nikoli prepozno.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Urša Peternel

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V gramoznico Graben se vračajo terenska vozila

Radovljica – Po lanskem premoru se edinstvena tekmovalno-adrenalinska prireditev vrača med vse ljubitelje vožnje s terenskimi avtomobili. Slovenija OffRoad tudi letos gostuje na znani lokaciji v gramoznici Graben na obrobju Radovljice, vendar tokrat zadnji konec tedna v maju, ko so vremenske razmere za organizacijo in obiskovalce običajno prijetnejše kot v dosedanjem terminu v začetku marca. Tekmovalne proge imajo vsako leto drugačno konfiguracijo, vsekakor pa ponujajo razburljivo terensko avanturo. Ogled voženj bo mogoč v soboto, 28. maja, popoldne, ko bo na sporedu prva težavnostna preizkušnja, in v nedeljo, 29. maja, ko bo sledil celodnevni program. Prvi del hitrostne preizkušnje se bo začel ob 10. uri s krožnimi vožnjami v hitrostni preizkušnji, nato pa bodo do poznega popoldneva potekala tekmovanja za državno prvenstvo v offroadu v težavnostni vožnji in hitrostne preizkušnje v različnih kategorijah. Za obiskovalce bosta pripravljena tudi pester spremljajoči program in kulinarična ponudba.

V Veliki Zaki obnovili pomol

Bled – Občina Bled je v sklopu rednih vzdrževalnih del zagotovila sredstva za obnovo pomola v Veliki Zaki. Pomol, ki je priljubljena točka domačinov, dnevnih obiskovalcev ter gostov kampa, je obnovilo javno podjetje Infrastruktura Bled. »Pomol je bil dotrajan, zato smo mu vrnili prvotno obliko, obiskovalcem pa s tem zagotovili varen vhod v vodo, ne da bi uničevali tla ali dvigovali mulj,« je povedal Robert Klinar, direktor blejske občinske uprave.

Obnovljeni pomol v Veliki Zaki / Foto: Tina Dokl

Na Gradnikovi postavili radar

Radovljica – Pri Šlandrovem domu v Radovljici so v ponedeljek začeli izvajati meritve hitrosti s stacionarnim radarjem. Občina je radar na tem mestu namestila s ciljem zagotavljanja večje prometne varnosti, saj je bilo po odprtju obnovljenega odseka Gradnikove ceste za promet na tej cesti zaznanih več kršitev omejitve hitrosti vožnje, so pojasnili na občinski upravi. Meritve hitrosti bo spremljal medobčinski inšpektorat in redarstvo.

Nov defibrilator v Vrbi

Vrba – Občina Žirovnica je kupila še en defibrilator (AED), ki so ga namestili na električno omarico med parkiriščem in Prešernovo rojstno hišo. Ob namestitvi so pripravili tudi usposabljanje za občane Vrbe. To je že enajsti defibrilator v mreži javno dostopnih defibrilatorjev na območju občine.

Defibrilator so namestili na elektro omarico med parkiriščem in Prešernovo rojstno hišo.

Prešerna noč, ena lepših stvari Aleksandra Mežka

V Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica tudi letos pripravljajo sklop poletnih dogodkov, imenovanih KašArt. Od pravljičnih večerov pri Finžgarjevi rojstni hiši do Prešerne noči z Aleksandrom Mežkom in prijatelji v Vrbi ter koncerta Jana Plestenjaka v Završnici.

Urša Peternel

Žirovnica – KašArt je poletni festival umetnosti v Žirovnici oziroma 'Kašariji', kot domačini imenujejo kraje pod Stolom. KašArt združuje zgodbe, poezijo, popularno glasbo in preživljanje časa na prostem ter vabi k druženju s prijatelji ob odkrivanju bogate kulturne dediščine, pravi Matjaž Koman, direktor Zavoda za turizem in kulturo (ZTK) Žirovnica. V okviru KašArta se odvijajo različni dogodki na treh edinstvenih prizoriščih: v Prešernovi Vrbi, pri Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah in v dolini Završnice.

Po dveh negotovih letih se letošnje poletje KašArt vrača v polnem sijaju, ki ga morda lahko ogrozi le kakšna poletna nevihta; po napovedih bo poletje zelo vroče, a z veliko popoldanskimi nevihtami, se že zdaj v vremensko napoved ozira Matjaž Koman, ki vendarle upa, da jim bo vse prireditve uspelo spraviti pod streho, četudi potekajo na prostem.

Prva prireditev v sklopu festivala bo 2. julija Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom in prijatelji v Vrbi, na travniku pred domačijo Franceta Prešerna. Najbolj znani žirovniški kantavtor Aleksander Mežek vsako leto v goste povabi mlade glasbene ustvarjalce, letos bodo to zasedba Masharik in Gregor Strasbergar iz zasebne Mrfy. Vstop bo tudi letos brezplačen.

Aleksander Mežek in direktor ZTK Žirovnica Matjaž Koman

V Žirovnici so se odločili, da stopijo na pot trajnostnega turizma in pridobijo znak Slovenia Green Destination. Zeleno zavezo slovenskega turizma sta podpisala direktor ZTK Žirovnica Matjaž Koman in župan Leopold Pogačar. Ker pa zeleno in okolju prijazno destinacijo lahko zgradijo samo s pomočjo turističnih ponudnikov, so te prejšnji četrtek povabili na srečanje in usposabljanje o trajnostnem turizmu, ki je potekalo v Čopovi rojstni hiši.

Kot je na predstavitvi v Čopovi rojstni hiši dejal Aleksander Mežek, so vsakoletni koncerti v Vrbi ena lepših stvari, ki so se mu zgodile po vrnitvi iz Anglije nazaj domov, v kraje pod Stolom. Posebej vesel je, da že devet let zapored lahko v te kraje povabi mlajše glasbene kolege, s katerimi so kot neke vrste družina, da predstavijo svojo ustvarjalnost. Koncerte zadnja leta tudi snemajo in tistega iz leta 2020, ko je nastopil skupaj z zasedbo San di Ego, so zdaj izdali tudi na zgoščenki in LP plošči. Izdelka sta na voljo tudi v spletni trgovini visitzirovnica.si.

Poletje bo tudi v znamenju pravljičnih večerov pred Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah, in sicer 7. in 14. julija ter 11. in 25. avgusta, nastopili pa bodo Vita Mavrič, Adi Smolar, Širom in Katalena.

Še en vrhunec poletja pa bo 5. avgusta v Završnici, ko bo na koncertu na čarobnem prizorišču ob jezeru nastopil Jan Plestenjak s predskupino Maraaya.

Organizatorji festivala so ZTK Žirovnica v sodelovanju z Občino Žirovnica in ministrstvom za kulturo.

Valvasorjeva nagrada

1. stran

Marjana Ahačič

Ljubljana, Radovljica – Slovensko muzejsko društvo je izbralo prejemnike Valvasorjevih odličij za leto 2021. Med 21 nominacijami je bilo 15 predlogov v kategoriji enkratnih dosežkov, med katerimi je komisija izbrala in nagradila tri: dr. Petro Bole s sodelavci za novo stalno razstavo z naslovom Živeti skupaj. O čebeli in človeku, ki je postavljena v Čebelarskem muzeju Radovljica, avtorsko skupino, ki je pripravila stalno razstavo Ljubiteljev zaklad v galeriji Kambič Metlika ter Janeza Polajnarja in Tamaro Bregar (Mestni muzej Ljubljana) za občasno razstavo Rdeče in črno, Evropa na Ljubljanskem kongresu 1821. Valvasorjeva nagrada za življenjsko delo gre tokrat v roke umetnostni zgodovinarki in arheologinji Alenki Domjan, dolgoletni kustosinji v Likovnem salonu in Galeriji sodobne umetnosti v Celju.

Kot je zapisano v obrazložitvi, celostno zasnovana in interdisciplinarna razstava v radovljiškem čebelarskem muzeju poudarja znanje, potrebno za spoznavanje in poglabljanje v bogato naravno in kulturno dediščino čebelarstva. »V prepletu razmerij in odnosov razstava ponuja na ogled različne oblike sobivanja čebele, človeka, narave, zgodovine in dediščine ljudske umetnosti. Predstavlja značilna čebelja bivališča, čebelarsko orodje in pripomočke, pripoveduje o pomenu in ogroženosti medonosnih čebel in drugih opraševalcev ter obiskovalce seznanja z bogato čebelarsko literaturo in pomembnimi čebelarji ... Sistematično, dinamično, vsebinsko široko in strokovno postavljena razstava hkrati povezuje dediščino čebelarstva s sodobno globalno problematiko.«

Nova razstava v Čebelarskem muzeju predstavlja prostor na stičišču preteklosti in sedanjosti, ki se aktivno odziva na različne potrebe sodobnega časa, poudarjajo v Slovenskem muzejskem društvu, kjer so dobitnike priznanj razglasili ob nedavnem dnevu muzejev. Ob vsebinski kakovosti, celovitosti, interdisciplinarnosti in oblikovni podobi razstava namenja pozornost pedagoškim vsebinam in ranljivim skupinam, so še poudarili v obrazložitvi.

Dan Civilne zaščite

V Ljudskem domu je bil Dan Civilne zaščite Občine Kranjska Gora s predstavitvijo Državne enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi in podelitvijo priznanj prostovoljcem za delo med epidemijo.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – Poveljnik Občinskega štaba Civilne zaščite (CZ) Kranjska Gora Blaž Lavtižar se je na nedavnem občinskem Dnevu CZ zahvalil za sodelovanje in pomoč vsem strukturam v sistemu zaščite in reševanja v občini, posameznikom in organizacijam, ki so se čez noč odzvali in delovali odgovorno v obdobju razglašene epidemije covida-19. Povzel je aktivnosti, ki so bile, kot je dejal Lavtižar, skladne tako z vladnimi ukrepi in navodili kot s krovnim dokumentom, ki so ga sprejeli v občini in se po njem ravnali ter ga sproti prilagajali. Podžupan Občine Kranjska Gora Bogdan Janša je hvaležen odzivu prostovoljcev v sistemu zaščite in reševanja, ki da so velika podpora profesionalnim ekipam pri elementarnih nesrečah kot v zadnjih dveh letih med epidemijo.

Spominski znak za požrtvovalnost v boju proti covidu-19 so prejeli posamezno Janez Hrovat, Blaž Lavtižar, Grega Mihalić, Vlasta Skumavc Rabič, Vida Černe, Uroš Grzetič, Roland Brajič, Jožef Lavtižar, Blaž Knific, Klemen Volontar in Martin Pavlovčič, med organizacijami pa Občinski štab CZ Kranjska Gora, Policijska postaja Kranjska Gora, Medobčinski inšpektorat in redarstvo Občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica, prostovoljna gasilska društva Rateče, Podkoren, Kranjska Gora, Gozd - Martuljek, Dovje in Mojstrana, Komunala Kranjska Gora in lokalna televizija ATM TV.

Ob tej priložnosti so podelili zlati znak CZ Jožetu Martinjaku, ki deluje pri Gorski reševalni službi (GRS) Mojstrana od leta 1975 in je bil tudi njihov dolgoletni predsednik. Vzgaja mlade za varno hojo v gore, prizadeva si k vključevanju novih mladih gorskih reševalcev, je pobudnik tekmovanja v vožnji z reševalnimi sanmi, t. i. akiji na smučišču v Mojstrani, sodeluje z reševalci obmejnih društev GRS ... Bronasti znak CZ je prejel Peter Močnik, ki je v gasilskih vrstah aktiven od leta 1973 in še vedno opravlja funkcije v PGD Mojstrana in Gasilski zvezi Kranjska Gora. Velik je tudi njegov prispevek pri urejanju zgodovinskega gradiva PGD Mojstrana ..., je med drugim napisano v obrazložitvi priznanja.

Zahvalili so se jim s priznanji. / Foto: Tina Dokl

Občinski štab CZ Kranjska Gora nadaljuje delo, v svojem odzivu na ukrajinsko begunsko krizo sodelujejo s službami na državni in občinski ravni, je pojasnil Lavtižar. Kot ključno je omenil ponovno vzpostavitev dela prvih posredovalcev, ki je bilo med epidemijo prekinjeno, nakup novih defibrilatorjev ... Konec poletja bodo izvedli veliko vajo enot, ki delujejo v sistemu zaščite in reševanja. Namestnik poveljnika Državne enote za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi Igor Boh pa je predstavil njihovo delovanje in udeležence seznanil z navodili za ukrepanje ob najdbi neeksplodiranega ubojnega sredstva.

Andrej Kosič častni občan

Suzana P. Kovačič

Naklo – Na nedavni seji občinskega sveta Občine Naklo so svetniki potrdili prejemnike letošnjih občinskih priznanj, ki jih bodo podelili na slavnostni akademiji junija ob občinskem prazniku. Naziv častnega občana občine Naklo letos prejme Andrej Kosič, folklorist, plesalec, mentor, učitelj, vodja folklorne skupine Sava Kranj (1965–1985), predsednik Zveze kulturnih društev Kranj (1992–2002), vodja folklorne skupine Društva upokojencev Naklo (1996–2020) ... Njegovo delo je vidno, nagrajeno in prepoznavno ne samo v naklanski občini, temveč v celotni Sloveniji in svetu. Srebrno plaketo Občine Naklo prejme Osnovna šola Naklo, ki letos praznuje 25-letnico delovanja. Poslanstvo zavoda predstavljata kakovostna predšolska vzgoja in pouk. Za lokalno skupnost pripravljajo prireditve in občinske proslave, vpeti so tudi v raznolike kulturne in športne dejavnosti. Priznanje Občine Naklo prejme Nataša Zaletelj, zavzeta pedagoška delavka, ki 25 let opravlja poklic učiteljice razrednega pouka, obenem vodi skupine mlajših plesalcev, ki so nepogrešljivi na občinskih in državnih dogodkih. Dva mandata je tudi občinska svetnica. Priznanje Občine Naklo prejmeta tudi Anže Semenič, ki zaključuje uspešno športno kariero smučarskega skakalca, in Helena Krampl Nikač, duša Krajevne knjižnice Naklo, koordinarorka vseh krajevnih knjižnic v Mestni knjižnici Kranj. Aktivna je na najrazličnejših področjih, dva mandata je tudi občinska svetnica.

Obiskali poljske prijatelje

Suzana P. Kovačič

Naklo – Sodelovanje med Občino Naklo in poljsko Občino Nakło nad Notecią se je začelo leta 1998, v zadnjem času so ob velikem prizadevanju poljskega župana Slawomirja Napierale sodelovanje še okrepili. Izmenjave potekajo na različnih področjih, pred kratkim se je k prijateljem na Poljsko odpravila enajstčlanska skupina Gasilske zveze Naklo, ki je sodelovala na slovesnosti ob 110-letnici Prostovoljnega gasilskega društva Šlešin. Župan Občine Naklo Ivan Meglič je nagovoril zbrane poljske gasilce, kot pa je poudaril, so bili opaženi tudi naši gasilci, ki so korakali v paradi za slovensko zastavo in za praporom Gasilske zveze Naklo. Obisk je bil tudi delovne narave. Vodstvo poljskega PGD Nakło jim je predstavilo več kot dvestoletno zgodovino društva, način njihovega delovanja in sodobno opremo, ki je primerljiva z našo, kot je dejal župan Meglič. Spoznali so tudi delo tamkajšnje poklicne gasilske enote, mestnega redarstva, občinskega kriznega centra, projekt pametnih skupnosti in pa kolesarske mreže, ki je »podobna naši in ki ima podobne zagonske težave kot naša«. Sledil je obisk mestnega pristana, ki je zametek razvoja turizma v občini Nakło nad Notecią, in si ogledali še druge znamenitosti. Povzpeli so se na šolsko ladjo srednje šole za rečno plovbo, »kapitan pa nas je varno vozil po reki Noteć, s katero so meščani močno povezani,« je povzel župan Meglič. Obiskali so tudi pobudnika medobčinskega sodelovanja Pawla Wyczanskega in se od poljskih prijateljev poslovili v želji po skorajšnjem ponovnem snidenju.

V paradi so korakali za slovensko zastavo in za praporom Gasilske zveze Naklo. / Foto: GZ Naklo

Odlično za vas, koristno za Slovenijo

Pri svojih nakupih izberite goveje in perutninsko meso z znakom "izbrana kakovost – Slovenija". Tako boste pomagali pri razvoju slovenskih kmetij, poseljenosti podeželja in ohranjanju delovnih mest ter uživali dodatno preverjano meso višje kakovosti in zagotovljenega slovenskega porekla.

NAŠE SUPER MESO
www.nasasuperhrana.si Sledite nam na
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
IN
SLOVENSKI REJCI IN PREDELOVALCI MESA

V kranjskih vrtcih še prosta mesta

Za vpis v vrtce v Kranju je prispelo več vlog, kot je bilo razpisanih prostih mest.

Simon Šubic

Kranj – Na javni razpis za vpis otrok v javne vrtce in zasebne vrtce s koncesijo v Mestni občini Kranj (MOK) za šolsko leto 2022/23 je prispelo 576 vlog, kar je za skoraj šestnajst odstotkov manj kot na lanskem razpisu, so sporočili z MOK. Skupaj je bilo sicer razpisanih 495 prostih mest.

Trenutno je v javne vrtce in zasebne vrtce s koncesijo za naslednje šolsko leto na novo sprejetih 432 otrok, od tega 324 v oddelke prvega starostnega obdobja in 108 v oddelke drugega starostnega obdobja. Na centralnem čakalnem seznamu je bilo na dan 16. maja 128 otrok, od tega jih 94 še ne izpolnjuje starostnega pogoja za sprejem v vrtec.

Vrtci razpolagajo še s 63 prostimi mesti (24 za prvo starostno obdobje in 39 za drugo starostno obdobje), a želijo nekateri starši otroke, ki sicer izpolnjujejo pogoj za vpis v vrtec 1. septembra, vključiti v točno določen vrtec, zato kljub prostim mestom ostajajo na čakalnem seznamu.

Kranjski vrtci v enoti Mojca in Najdihojca še razpolagajo s prostimi oddelki za prvo starostno obdobje (en oddelek v enoti Mojca in dva oddelka v enoti Najdihojca). Odprli jih bodo med šolskim letom, potem ko bodo zapolnili obstoječa prosta mesta.

V vaškem središču posadili lipo

Lipa bo kot simbol miru in slovenstva na Prebačevem povezovala vaščane.

Maša Likosar

Prebačevo – Na Prebačevem so v sklopu gradnje komunalne infrastrukture na južnem delu občine Šenčur obnovili tudi vaško jedro oziroma avtobusno obračališče Pr' Psnak, kamor so pred kratkim posadili lipo. Kot je pojasnil šenčurski župan Ciril Kozjek, so na tem mestu uredili kolesarnico, pitnik z vodo, sodoben ekološki otok, postajo za polnjenje električnih avtomobilov, parkirišča za osebna vozila in novo avtobusno postajališče z nadstreškom ter asfaltirano obračališče. »Gradnja ceste in komunalne infrastrukture v tem delu občine – investicija je vredna skoraj šest milijonov evrov – poteka po načrtih in bo predvidoma sklenjena v mesecu avgustu. S tem bomo vsem občanom zagotovili možnost priklopa na kanalizacijsko omrežje,« je dodal župan.

Lipo, ki bo kot simbol miru in slovenstva po besedah predsednika vaške skupnosti Prebačevo Mateja Knific povezovala vaščane, je blagoslovil šenčurski župnik in dekan Urban Kokalj, ki je pred tem daroval tudi sveto mašo v tamkajšnji cerkvi sv. Križa. »Prostor doslej ni bil urejen, zato smo izredno veseli, da je dobil novo podobo. V prihodnje načrtujemo tudi postavitev dveh klopi ob lipi, ki bosta nudili mesto za počitek in druženje,« je povedal Knific in še dodal, da nekaj metrov proč od na novo posajene lipe že raste več kot dvesto let stara lipa, ki pa jo je načel zob časa. »Bojimo se, da jo bo podrl veter, saj je znotraj votla in ni več stabilna.«

Foto: Maša Likosar

Lipo je blagoslovil šenčurski župnik Urban Kokalj.

Park bo že lep, kaj pa vila

Zapuščena vila ob avtobusni postaji Kranj, v kateri je nekdaj deloval vrtec, vse bolj propada, zato bližnje sosede zanima, kdaj jo bodo sanirali ali pa enostavno porušili.

Simon Šubic

Propadajoča zapuščena vila ob avtobusni postaji v Kranju je sramota za gorenjsko prestolnico, opozarjajo bližnji sosedje. / Foto: Gorazd Kavčič

Kranj – Mestna občina Kranj že nekaj časa napoveduje ureditev zapuščenega zemljišča med kranjsko avtobusno postajo in porodnišnico ob Bleiweisovi cesti v največji mestni park, ki ga bodo poimenovali po znanem Kranjčanu in enem najpomembnejših Slovencev 19. stoletja – zdravniku, veterinarju, publicistu in politiku Janezu Bleiweisu. Vse lepo in prav, a kaj bo z opuščenim in vidno propadajočim objektom, v katerem je nekdaj deloval vrtec Tugo Vidmar, se sprašujejo bližnji sosedje. »Objekt je prava sramota Kranja, saj vidno propada ter je že vrsto let zbirališče odvisnikov in brezdomcev. Bližnji sosedi samo čakamo, kdaj bo v njem zagorelo. Poleg tega v njegovi okolici in verjetno še bolj v notranjosti leži svinjarija, tudi rabljene igle se najdejo. Onemogočijo naj vsaj dostop do objekta in vanj, dokler ga ne bodo prenovili,« je dejala stanovalka kranjskega nebotičnika. »Porušiti ga menda ne smejo, ker naj bi spadal pod kulturno dediščino. Če gre res za zaščiten objekt, potem bi se spodobilo, da ga tudi vzdržujejo,« je dodala.

Lastnik podjetje Arriva

Na Mestni občini Kranj so razložili, da je lastnik in upravljavec objekta s pripadajočim zemljiščem avtobusno podjetje Arriva. »Po nam znanih informacijah bi lastnik objekt že porušil, a je zavarovan kot kulturna dediščina in zato objekt za rušenje ni dobil soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine v Kranju,« so nam odgovorili. Kot so dodali, je MOK pripravljena za primerno ceno objekt z zemljiščem odkupiti, urediti stanje in razširiti območje načrtovanega Parka dr. Janeza Bleiweisa.

V Skupini Arriva zagotavljajo, da sta stavba in pripadajoče zemljišče zaščitena z ograjo, vstop v stavbo pa onemogočen. »Prav tako z Mestno občino Kranj že potekajo pogovori o možnosti spremembe lastništva,« so razložili.

Na zemljišču ob nekdanji vili, v kateri so leta 1947 odprli prvi vrtec v Kranju, sicer občina načrtuje novi park. S 7500 kvadratnimi metri površine bo šlo za največji park v mestu. Vrednost celotnega projekta je ocenjena na 740 tisoč evrov, ureditev dela površin, ki bo namenjen pešcem in kolesarjem, pa bo z 263 tisoč evri sofinancirala tudi Evropska unija.

Na ogled natečajne rešitve za park

Mestna občina Kranj namerava do jeseni ob Prešernovem gaju urediti Park slovenskih himn. Na lokaciji novega parka predstavljajo zmagovalno in druge rešitve, prispele na javni natečaj.

Simon Šubic

Kranj – Na lokaciji bodočega Parka slovenske himne v Kranju so v sredo odprli razstavo petnajstih arhitekturnih rešitev za ureditev parka, prispele na javni natečaj, ki ga je Mestna občina Kranj januarja razpisala v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS). Park, ki bo posvečen državni himni Zdravljici in nekdanji narodni himni, zdaj himni Slovenske vojske Naprej zastave slave, z njim pa želijo počastiti tudi oba avtorja besedil himn Franceta Prešerna in Simona Jenka, ki sta pokopana v sosednjem Prešernovem gaju, bodo po napovedih župana Matjaža Rakovca uredili do jeseni.

Rakovec se je ob tej priložnosti zahvalil tudi župniku Andreju Nagliču oziroma Župniji Kranj, ki je odstopila zemljišče za ureditev parka, predsedniku republike Borutu Pahorju za častno pokroviteljstvo in ministru za obrambo Mateju Toninu za sodelovanje pri projektu. Kot je poudaril, je njihova želja, da bo nov park »edinstveni prostor za počastitev slovenskih himn, obenem pa bo prikazoval njun zgodovinski razvoj ter tako predstavljal vse pomembne mejnike in ljudi, ki so prispevali svoj ustvarjalni delež«.

Minister Tonin je poudaril, da nas simboli države, kar je tudi himna, povezujejo in nas delajo kot narod. »Ta park bo omogočil, da se tem pomembnim simbolom tudi poklonimo ob različnih državnih praznikih,« je povedal arhitekt Andraž Keršič iz biroja a202 arhitekti, kjer so pripravili zmagovalno rešitev, je pojasnil, da so si novi park zamislili kot odprto zeleno površino, ki je antipol sosednjemu Prešernovemu gaju, ograjenemu z zidom. Medtem ko je gaj prostor spomina, bo novi park odprt in namenjen prostočasnim aktivnostim ter izvedbi protokolarnih dogodkov, je dodal in razložil, da bo privzdignjena ploščad za polaganje venca v novem parku višinsko usklajena z notranjim parkom v Prešernovem gaju, tako da bo s te točke možno videti nagrobna spomenika Franceta Prešerna in Simona Jenka.

Ekipa arhitektov iz biroja a202 arhitekti / Foto: Gorazd Kavčič

»Morda bo na prvi pogled ta natečajna rešitev pustila pri vas vtis neke zadržanosti, ampak če se boste vanjo poglobili, boste videli, da je polna ustvarjalnega naboja in simbolike,« pa je dejala dr. Andreja Zapušek Černe, predsednica ocenjevalne komisije pri ZAPS.

Ulice napolnili maturanti

Po dveh letih, ko je izvedbo dogodka onemogočila epidemija covida-19, so v Kranju znova pripravili tradicionalni maturantski sprevod in maturantsko četvorko, na kateri so zaplesali dijaki četrtih letnikov vseh kranjskih srednjih šol in srednje šole iz Strahinja.

Mateja Rant

Maturantska četvorka pred Prešernovim spomenikom / Foto: Primož Pičulin

Kranj – Nosilka tradicije tradicionalnega maturantskega sprevoda je Gimnazija Kranj. Po besedah profesorice Nataše Kne je Kranj edino mesto v Sloveniji, ki še pripravlja tradicionalni maturantski sprevod. »Maturantski običaji Gimnazije Kranj nadaljujejo tradicijo ceremonialov nemških univerz in gimnazij iz 17. stoletja. Na Gimnaziji Kranj se je maturantski sprevod pojavil pred drugo svetovno vojno, dokončno uveljavil pa po njej.«

Na začetku sprevoda je bil dijak z bandero, ki so mu sledili dijaki z bobnom, ključem, sovo, globusom in krsto, za njimi pa ostali maturantje v trojkah. V starem mestnem jedru so se jim pridružili dijaki Gimnazije Franceta Prešerna, Šolskega centra Kranj in Biotehniškega centra Naklo. Skupaj so se odpravili do Prešernovega gledališča, kjer sta jih nagovorila ravnatelj Gimnazije Kranj Aljoša Brlogar in župan Matjaž Rakovec. »Danes je poseben dan za vas in mesto Kranj, saj imate po dolgih dveh letih različnih omejitev ravno vi priložnost, da ulice mestnega jedra spet napolnite s svojo mladostno energijo,« je poudaril Brlogar in jim svetoval, naj izkoristijo znanje, ki so ga pridobili v zadnjih letih, četudi kakšno malenkost pozabijo. Tudi Rakovec je poudaril, da jih čaka veliko izzivov. »Veliko mostov boste še zgradili in preskočili, ampak zdaj je vaš najlepši trenutek.« Sam je gimnazijo končal pred 39 leti in je prepričan, da so srednješolska leta najlepša leta, ki se jih bodo spominjali vse življenje.

Tudi maturanti so priznali, da se bodo z veseljem spominjali preteklih štirih let, pa čeprav so bila zaznamovana s šolanjem na daljavo. Maja Miklavc iz Gimnazije Franceta Prešerna je poudarila, da je srednješolsko obdobje hitro minilo, sploh ker so bili veliko doma. »To je vplivalo na odnose, saj se s sošolci nismo toliko družili, a smo zadnje leto vse nadoknadili.« Ne glede na zaprtje šol se jim je tako nabralo precej lepih spominov. »Tudi profesorji so se hitro znašli in organizirali vse potrebno za šolanje na daljavo, tako da nimam občutka, da bi imeli bistven primanjkljaj v znanju.« Veseli jo, da je bil vsaj zaključek šolanja lep, jeseni pa se odpravlja na biotehniško fakulteto v Ljubljano. Jan Roblek iz Gimnazije Franceta Prešerna je prav tako zadovoljen, da so srečno zaključili srednješolsko izobraževanje. »V prvem letniku smo se imeli priložnost spoznati, potem pa smo bili skoraj vse leto ločeni in smo se šele v četrtem letniku povezali kot razred in se začeli več družiti.« Vpisal se je na ekonomsko fakulteto. »Imam občutek, da sem dobro pripravljen na študij.« Tudi Luka Ramšak iz Biotehniškega centra Naklo se je strinjal, da kljub koroni ne občutijo primanjkljaja v znanju, saj so zlasti po vrnitvi v šolo nadoknadili zamujeno. »Zadnja štiri leta so bila odlična; čeprav smo se šolali na daljavo, smo se znali povezati med seboj. To bom pogrešal, sploh dogodki ob zaključku šolanja so bili zelo čustveni.« Odločil se je za študij agronomije na biotehniški fakulteti.

Maja Miklavc / Foto: Primož Pičulin

Jan Roblek / Foto: Primož Pičulin

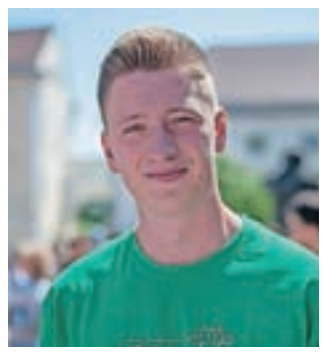

Luka Ramšak / Foto: Primož Pičulin

Uspešni na olimpijadi eksperimentalne znanosti

V slovenski ekipi, ki je osvojila bronasto medaljo, sta bila tudi dijaka Gimnazije Kranj Aljaž Erman in Matic Primožič.

Mateja Rant

Kranj – Na Evropski olimpijadi eksperimentalne znanosti, ki je med 8. in 14. majem potekala na Češkem, sta uspešno nastopili tudi dve slovenski tričlanski ekipi. Skupaj je sicer sodelovalo 42 ekip iz dvajsetih držav Evropske unije oziroma 126 tekmovalcev, starih največ 16 let. Prva slovenska ekipa si je prislužila srebrno medaljo, pri čemer je le za las zgrešila zlato medaljo, ki so jih podelili zgolj pet, v drugi ekipi, ki je osvojila bronasto medaljo, pa sta bila tudi dijaka Gimnazije Kranj Aljaž Erman in Matic Primožič. »Mladi znanstveniki so se merili v iskanju rešitev interdisciplinarnih nalog s področja znanstvenih ved naravoslovja – biologije, kemije in fizike. Vse znanstvene vede so bile na tekmovanju zastopane približno enakomerno, obenem pa tudi tematsko povezane z državo gostiteljico,« so pojasnili pri Zvezi za tehnično kulturo Slovenije in dodali, da sta bili temi letošnje olimpijade hialuronska kislina in DNK. Eksperimentalno reševanje znanstvenih problemov so tekmovalci izvajali dva dni po štiri ure v laboratorijih Univerze Hradec Králové. »Prvi tekmovalni dan je bil posvečen hialuronski kislini, ki jo v zadnjem času vse bolj proučujejo v biomedicini. V okviru drugega tekmovalnega dneva pa so tekmovalci morali preučevati DNK, saj je bil pionir moderne genetike češki znanstvenik Gregor Mendel,« so še dodali na Zvezi.

Zaključni račun v Šenčurju

Aleš Senožetnik

Šenčur – Občinski svetniki v Šenčurju so prejšnji teden na seji obravnavali zaključni račun proračuna za lansko leto, ki so ga sprejeli konec leta 2019, v januarju 2021 pa so nato potrdili še njegov rebalans.

Prihodki proračuna so bili realizirani v slabih 81 odstotkih, predvsem na račun nižjih transfernih prihodkov od države, ki niso bili v celoti realizirani zaradi nekaterih postopkov, ki so se zavlekli v letošnje leto. Skupni prihodki v lanskem letu so tako znašali dobrega 11,2 milijona evrov.

Odhodki v minulem letu so znašali slabega 8,8 milijona evrov in so bili realizirani v višini približno 58 odstotkov. Tekoči odhodki in transferni odhodki so bili realizirani v višini 80 oziroma 86 odstotkov glede na proračunsko oceno, investicijskih odhodkov pa je bilo za 4,1 milijona evrov oziroma slabih 43 odstotkov glede na proračun za lansko leto. Med največjimi investicijami je bila gradnja vodovoda in kanalizacije ter druge komunalne infrastrukture v vaseh Prebačevo in Voklo, gradnja vodovoda na Gasilski cesti v Šenčurju, obnova Blagnetove hiše, investirali pa so tudi v čistilno napravo v Trbojah in krvavški vodovod.

Prvič plesali na Trgu pod gradom

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Ples škofjeloških maturantov je navadno potekal v središču starega mestnega jedra, letos pa so ga minuli petek prvič pripravili na Trgu pod gradom. Program se je začel z osmrtnicami, s katerimi so predstavniki razredov sporočili, da so vzeli slovo 4. a, 4. bc, 4. d, 4. e in 4. š. Pogrebna slovesnost se je končala z nastopom trobentača in Tišino, prireditev pa se je nadaljevala z nagovoroma ravnatelja Jožeta Bogataja in škofjeloškega župana Tineta Radinje ter plesom in predajo ključa tretješolcem.

BOLTEZ d.o.o. KRANJ, STANETA ŽAGARJA 58/C, KRANJ

Podelili bodo tudi naziv častni občan

V nedeljo bodo občinski praznik praznovali v Mengšu.

Aleš Senožetnik

Mengeš – V nedeljo se spominjamo obletnice rojstva Janeza Trdine. Prav na dan rojstva znamenitega rojaka, avtorja Bajk in povesti o Gorjancih, v Mengšu praznujejo občinski praznik. Osrednja slovesnost bo ob 18. uri potekala v Kulturnem domu Mengeš. Slavnostni govornik na prireditvi bo župan Franc Jerič, kulturni program pa bo pripravila Zveza kulturnih društev občine Mengeš. Poleg občinskih priznanj bodo tokrat podelili tudi naziv častni občan, ki ga bo prejel Janez Per, glasbenik, član Alpskega kvinteta pa tudi nekdanji poslanec in prvi župan Mengša, ki je zaznamoval tako kulturno kot tudi družbeno življenje v preteklih desetletjih.

Praznik petja v Dupljah

Pevci z zborovodjem Dejanom Herakovićem na eni od vaj pred prazničnim koncertom

Duplje – Na Gorenjskem ni veliko pevskih zborov, ki bi prepevali osemdeset ali devetdeset let. Med njimi je med prvimi tremi zanesljivo Moški pevski zbor Triglav Duplje, ki deluje v okviru Kulturnega društva z enakim imenom, ki s prekinitvijo med drugo svetovno vojno deluje že nad devetdeset let. Zametek zbora sega v jesen leta 1929, ko je tedanji mladi dupljanski šolski upravitelj Alojz Nečimer povabil v zbor štiri za petje navdušene fante. V kasnejših mesecih so se jim pridružili še novi in začeli so občasno prepevati, jeseni leta 1931 pa so zapeli na prvem resnem koncertu. Njihova pesem razveseljuje ljudi do danes. Pevci so skupaj z zborovodjem Dejanom Herakovićem nameravali praznovati že dve leti nazaj, vendar je korona preprečila praznovanje. Tako bodo na slavnostnem jubilejnem koncertu zapeli v petek, 27. maja, ob 20. uri v dvorani dupljanskega gasilskega doma. Na koncertu bo zapela tudi ženska pevka skupina Katice, povezovala pa ga bo Neža Rozman.

Urejanje ceste jih povezuje

Domačine z Gabrške Gore v Poljanski dolini zadnja leta vsako pomlad poveže tudi delovna akcija urejanja ceste in njene okolice, kot vse kaže, pa se bodo kmalu razveselili tudi prenove najslabšega odseka ceste takoj na začetku vzpona iz Loga.

Vilma Stanovnik

Krajani Gabrške Gore so se tudi letos zbrali na pomladanski delovni akciji. / Foto: Peter Klemenčič

Gabrška Gora – V krajih, zlasti malce odročnejših, so bile delovne akcije, predvsem ob različnih gradnjah, včasih pogoste. Zadnja leta je vedno manj krajev, ki se domačini zbirajo, ko je treba kaj postoriti, saj so za to zadolžene različne službe.

»Doma sem bil na Srednjem Brdu in tam je bila navada, da smo šli domačini spomladi počistit mulde, prav tako smo čistili grabne in urejali okolico ceste. Ko sem prišel sem na Gabrško Goro, sem sosedom predlagal, da bi tudi tukaj sami poskrbeli za našo cesto in okolico. Takoj so bili za akcijo in ta je v nekaj letih res postala množična. Sedaj se je vsako leto udeležil okoli petdeset krajanov. Zavedamo se sicer, da to spada pod vzdrževanje ceste, za kar naj bi poskrbela pristojna služba na občini, hkrati pa se zavedamo, da marsikaj lahko z dobro voljo naredimo sami, saj se dnevno vozimo po cesti in opazujemo, kje se pojavljajo težave, kje je treba kaj urediti,« pravi Peter Klemenčič, ki je pri Krajevni skupnosti Log v občini Škofja Loka predstavnik za Gabrško Goro, kamor ga je pred desetimi leti pripeljala ljubezen.

Na prvem delu vzpona iz Loga proti Gabrški Gori je cesta v res slabem stanju. / Foto: Vilma Stanovnik

»Vsako pomlad na tablo ob cesti napišem obvestilo, kdaj bo delovna akcija. Vsi so se že navadili, da pridejo s kmetijsko in gradbeno mehanizacijo, z delom pa pokažemo dobro voljo in skrb za naš kraj. Vedno se vključi tudi Krajevna skupnost Log, kjer dobimo pesek, ki ga potrebujemo, asfalt, da zakrpamo luknje, in podobno. Prav tako prispevajo za malico, ki jo nato pripravijo naše žene in dekleta. Ob tem se seveda tudi pogovorimo o problemih, ob koncu akcije, kar je navadno pozno popoldne, pa pripravimo piknik in se poveselimo. Za nas vse je to pomemben dogodek, svojevrsten vaški sestanek, kjer spregovorimo o vsem, kar je še treba narediti, kaj koga moti in vse ostalo,« tudi pravi Klemenčič, ki je vesel, da se krajani tako zavzeto udeležujejo akcije, saj je vijugasta cesta proti Gabrški Gori dolga okoli pet kilometrov, poleg tega pa ima še nekaj odsekov.

»Sedaj si želimo, da bi vendarle, seveda s pomočjo domače Občine Škofja Loka, uredili tudi prvih sto metrov ceste iz Loga proti Gabrški Gori, ki je res v katastrofalnem stanju. Posluh za to imata tako lastnik zemlje ob cesti kot domača Občina Škofja Loka, zato upamo, da se odsek na novo uredi še v tem letu,« še pravi Peter Klemenčič.

Kako prenoviti Letno gledališče Studenec

Domžale – Letno gledališče Studenec je eno izmed redkih gledališč, kjer vsako poletje poteka bogat festivalski program, a Občina Domžale že razmišlja, kako objekt prenoviti oz. obogatiti. V ta namen so k sodelovanju povabili študente Fakultete za dizajn, ki so v zimskem semestru pod mentorstvom višjega predavatelja Benjamina Hafnerja izdelovali konceptualne rešitve prenove segmentov letnega gledališča Studenec. S posameznimi oblikovnimi in arhitekturnimi elementi bi obstoječe gledališče lahko dodatno nadgradili. Idejne rešitve študentov bodo predstavili na posebni razstavi, ki jo bodo na lokaciji gledališča odprli v sredo, 25. maja, ob 16. uri. Razstava bo na ogled do oktobra.

Spomin na rokovnjaške čase

V Dupljah s finfranjem in Rokovnjaškim tekom ohranjajo spomin na rokovnjače, ki jim je Udin boršt nudil varno zavetje.

Jože Košnjek

V hladnem zavetju Udin boršta so se v nedeljo zbrali pohodniki in tekači. / Foto: Jože Košnjek

Duplje – Kulturno turistično društvo Pod krivo jelko Duplje in TVD Partizan Duplje sta v nedeljo pri pohodniški točki priredila 23. Pomladno finfranje in 20. Rokovnjaški tek. V Dupljah tudi s tema tradicionalnima prireditvama ohranjajo spomin na rokovnjače, ki jim je bližnji Udin boršt nudil varno zavetje, finfranje pa je bilo njihova spomladanska veselica, ko so se po zimskem skrivanju po vaseh in odmaknjenih hišah ponovno vrnili v varno poletno in jesensko zaščito gozda. Tudi letošnje finfranje je bilo združeno s tekom na tri in osem kilometrov. V teku na tri kilometre so bile med dekleti do 15 let najhitrejše Nara Jerala, Kaja Grašič in Ula Podgoršek in med fanti Rok Slabe, Anže Rebolj in Maks Grašič. Med fanti nad 15 let pa je zmagal Žan Lukan. Na dobrih osem kilometrov dolgi progi je med ženskami zmagala Karmen Klančnik Pobežin, ki je s 34:17 postavila nov absolutni rekord proge. Med moškimi je zmagal Krištof Šinkar s časom 41:50. Organizatorji so udeležencem postregli z ričetom. Trudili se bodo, da bo prihodnje leto udeležba pohodnikov in tekačev številnejša.

Žakelj predal županske ključe

Na prvi izredni seji občinskega sveta Občine Žiri so se svetniki minuli četrtek seznanili s prenehanjem mandata dosedanjega župana in se strinjali, da se nadomestne volitve ne izvedejo, ampak bo funkcijo župana do rednih volitev opravljal podžupan Jože Stanonik.

Mateja Rant

Žiri – Župan Janez Žakelj je namreč 13. maja postal poslanec državnega zbora, zato mu je s tem dnem prenehala funkcija župana, saj sta omenjeni dve funkciji nezdružljivi. Po besedah direktorja občinske uprave Matije Podobnika je tudi občinska volilna komisija mnenja, da volitve niso smiselne, saj bi za izvedbo vseh postopkov potrebovali tri mesece, da bi potem dobili začasnega župana za dva meseca, mesec za tem pa se bodo že začele priprave na nove volitve. Tako so se tudi svetniki strinjali, da izvedba nadomestnih volitev ni smiselna in da za čas do rednih volitev funkcijo župana opravlja podžupan.

»Vesel sem, da lahko skoraj dvanajst let zaključim pozitivno, tudi zaradi vas,« je svetnike nagovoril Janez Žakelj in dodal, da je ponosen, da je bilo v Žireh v zadnjih dvanajstih letih sodelovanje živo. »Zahvaljujem se vam, da ste mi omogočili, da sem tri mandate vodil to občino brez koalicije in smo tvorno sodelovali.« Pojasnil je še, da je med različnimi funkcijami, ki jih je doslej opravljal, prav županско opravljal najdlje. »Prej sem imel različne službe, pri nobeni nisem vztrajal tako dolgo.« Obljubil je, da se bo tudi kot poslanec trudil delati v dobro Žirov in obeh dolin, Poljanske in Selške. Na koncu je spomnil še na nekatere pomembne dosežke iz njegovega mandata. Že v prvem letu so dokončali že zastavljeni projekt čistilne naprave, največji projekt pa je bila nova športna dvorana, za katero je priznal, da mu je povzročila tudi največ sivih las. Spomnil je še, da ga je ob njegovem prevzemu vodenja občine v proračunu čakalo pol milijona evrov terjatev, danes pa imajo po končani največji naložbi v športno dvorano na računu 2,1 milijona evrov likvidnostnih sredstev. Med pomembnejšimi projekti je omenil še nov dom za starejše in začetek urejanja središča Žirov.

Janez Žakelj je podžupanu Jožetu Stanoniku predal županske ključe.

Županske ključe je nato predal podžupanu Jožetu Stanoniku, ki je ob tem poudaril, da si tudi sam želi voditi občino v sodelovanju z občinskimi svetniki, po volitvah pa bo ključe z veseljem predal nasledniku, saj nima ambicij kandidirati za župana na jesenskih volitvah. »Vodenje občine zame predstavlja velik izziv, saj sem imel v preteklosti zgolj izkušnje z delom v gospodarstvu, a sem delovanje občine podrobneje spoznal že kot podžupan. Z občinsko upravo bomo nadaljevali zastavljene projekte na podlagi sprejetega proračuna,« je še napovedal.

V Selcih bodo uredili javni park

Ana Šubic

Selca – Krajevna skupnost (KS) Selca namerava na lokaciji starega gasilskega doma, ki so ga pred kratkim porušili, urediti javni park. »Želja oz. predlog gasilcev in turističnega društva je bil rušitev stavbe in ureditev prostora s klopcami, ozelenitvijo, spomeniki pomembnim krajanom ...« je pojasnil predsednik KS Peter Krek in dodal, da so za zdaj predvideni trije predlogi spomenikov: duhovniku in teologu Filipu Trpinu, profesorju zgodovine dr. Francu Kosu ter politiku, pisatelju in teologu Janezu Evangelistu Kreku. Ureditev prostora v javni park s kipi pomembnih Selčanov, informacijsko tablo, pitnikom, klopmi in polnilnico električnih koles pripravlja arhitekt Bojan Rihtaršič. Celotna investicija od nakupa gasilskega doma do končne ureditve lokacije bo stala več kot sto tisoč evrov, je napovedal Krek.

Na lokaciji starega gasilskega doma v Selcih, ki so ga pred kratkim porušili, načrtujejo park s spomeniki pomembnih Selčanov.

Zaradi gradnje delna zapora ceste proti Rudnu

Železniki – Direkcija RS za infrastrukturo začenja rekonstrukcijo dobrega pol kilometra državne ceste v občini Železniki od že urejenega odseka v Logu do uvoza k ribiškemu domu na Rudnem. Zaradi del, ki jih izvaja podjetje Mapri Proasfalt, je od danes do 20. oktobra napovedana delna zapora ceste. V okviru 2,7 milijona evrov vredne investicije, ki jo bo s 422 tisoč evri sofinancirala Občina Železniki, so predvideli celovito rekonstrukcijo ceste, ob kateri bodo zgradili tudi pločnik.

Občini Železniki certifikat Voda iz pipe

Ana Šubic

Železniki – Občina Železniki je 80. prejemnica certifikata Voda iz pipe, ki ga od leta 2019 komunalnim in drugim podjetjem, zavodom in organizacijam podeljuje Zbornica komunalnega gospodarstva. Njen direktor Sebastjan Zupanc ga je županu Antonu Luznarju izročil minuli četrtek. S certifikatom ozaveščajo o pomenu varovanja vodnih virov in zmanjševanja količine odpadkov ter poudarjajo, da imamo v Sloveniji pitno vodo na vsaki pipi, česar marsikatera evropska država nima, je dejal Zupanc. Organizacije želijo spodbuditi, da v svojih prostorih in na dogodkih ponujajo vodo iz pipe in k njenemu pitju spodbujajo tudi zaposlene, partnerje in ostale deležnike, hkrati pa želijo širiti zavedanje, da je to bolj zdravo in okolju prijaznejše kot poseganje po predpakirani vodi. Občina Železniki si je pridobitev certifikata Voda iz pipe zadala lani po vključitvi v mrežo Zero Waste (brez odpadkov) občin. Občina je vodo iz pipe že doslej ponujala na sejah občinskega sveta, k njeni uporabi pa bodo spodbujali tudi večja podjetja, šolo in vrtce ter organizatorje dogodkov, je napovedala svetovalka za komunalno dejavnost in vodja režijskega obrata Saša Lazar. Poleg že obstoječega vodnjaka s pitno vodo nasproti muzeja v Železnikih nameravajo postaviti še dva pitnika: enega v sklopu izgradnje tržnice na Češnjici in drugega ob bodoči kolesarski stezi.

Direktor Zbornice komunalnega gospodarstva Sebastjan Zupanc, svetovalka za komunalno dejavnost na Občini Železniki Saša Lazar in župan Anton Luznar

Peta razstava klekljanih izdelkov Taborskih Uršk

Podbrezje – V Pirčevem domu na Taboru je bila minuli konec tedna na ogled peta klekljarska razstava, ki so jo poimenovali Naklekljano med korono. Predstavile so se tečajnice in mentorice krožka Taborske Urške, ki že sedmo sezono deluje pod okriljem Kulturnega društva (KD) Tabor Podbrezje. Devet klekljaric, najmlajša šteje deset let, je z vzorci in motivi v klekljarske izdelke zaobjelo vse letne čase in praznike, hkrati so na ogled postavili še razstavo Obrazi, na katero so se pripravljale že v šolskem letu 2019/2020. »Ljubezni do prepletanja sukanca s sukanjem klekljev ni zaustavil niti koronski čas. Delo so nadaljevale vsaka na svojem domu in se ob morebitnih težavah ali veselju poklicale in komunicirale na daljavo,« je dejala Daca Perne, predsednica KD Tabor Podbrezje.

Foto: Primož Pičulin

Taborske Urše so se predstavile na peti klekljarski razstavi.

Stari, a skrbno zloščeni do sijaja

Minuli konec tedna so člani Društva starodobnih vozil Kamnik pripravili že enaindvajseto mednarodno revijo starodobnih vozil najstarejših letnikov, ki so se po nekaj letih, ko so bili na ogled le v Arboretumu, znova predstavili tudi v središču Kamnika. Gre za edinstveno tovrstno revijo pri nas.

Jasna Paladin

Kamnik – Organizatorji so se po premoru in težavah, ki jih je v minulih dveh letih povzročala epidemija, letos upravičeno lahko veselili pestre udeležbe iz različnih držav, a vse se vendarle ni izšlo po načrtih.

Želijo si še več starodobnikov iz tujine

»Žal smo tik pred zdajci zaradi tehničnih težav, korone pa tudi napovedane možnosti neviht prejeli nekaj odpovedi iz tujine, česar nam je resnično žal, a ne glede na vse se je v Kamniku letos zbralo okoli šestdeset starodobnih vozil – večinoma naših članov iz različnih koncev Slovenije, občudujemo pa lahko tudi nekaj starodobnikov iz Hrvaške, Avstrije in Nemčije. Želeli bi si udeležbe Madžarov in Čehov, kjer je to področje tehniške dediščine zares bogato in razvito; malokdo verjetno ve, da je bilo na Češkem pred vojno kar petnajst tovarn avtomobilov! Verjamem, da nam jih bo uspelo privabiti prihodnje leto,« nam je v soboto dopoldne, ko so se starodobniki razreda A, torej najstarejših letnikov, zbrali v središču Kamnika, optimistično razlagal dolgoletni predsednik Društva starodobnih vozil Kamnik Miroslav Vrhovnik, tudi predsednik organizacijskega odbora, ki je tridnevni dogodek speljal ob močni podpori svoje žene Mije in številnih članov društva.

Starodobniki in njihovi lastniki so se namreč zbrali že v petek v Samostanu Mekinje, v soboto so bili dopoldan razstavljeni v Kamniku, popoldan so se odpravili proti Moravčam, v nedeljo pa so bili obiskovalcem na ogled v Arboretumu Volčji Potok.

Foto: Gorazd Kavčič

Starodobniki so bili v Kamniku razstavljeni na Glavnem trgu in na Šutni, kjer si jih je ogledalo veliko obiskovalcev.

Urejeni avtomobili pa tudi njihovi lastniki

V koloni parkiranih vozil smo lahko občudovali nekaj res lepih primerkov, prav vsak pa ima svojo zgodbo. Člani PGD Kobarid so pripeljali vozilo z letnico 1911, ki so ga potegnili iz Soče, kjer je končal med prvo svetovno vojno, in ga obnovili tudi ob podpori evropskih sredstev. Marko Kveder iz Rafolč pa je predstavil svojo repliko forda T iz leta 1919, ki jo je izdelal iz lesa.

Prav vsako vozilo so organizatorji predstavili ob mimohodu, lastniki pa so o njih z veseljem razlagali tudi vsem navdušenim obiskovalcem – ne nazadnje vsak lastnik starodobnika za to, da ga primerno uredi in pripravi za tovrstne revije, v povprečju porabi pet let.

Organizatorje in zbrane je nagovoril tudi Janko Uratnik, predstavnik mednarodnega združenja starodobnih vozil FIVA, ki združuje 1,6 milijona članov v 65 nacionalnih zvezah v kar 85 državah z vseh kontinentov. Kamniška revija je pred leti že bila uvrščena na koledar dogodkov FIVE, poudaril je, da si bo prizadeval, da bo tako znova spet tudi v prihodnje.

Lastniki starodobnih vozil se povečini skrbno tudi oblečejo; organizatorji so ob zaključku srečanja pripravili tudi modno revijo. / Foto: Gorazd Kavčič

Kamniški župan Matej Slapar v družbi Mije in Miroslava Vrhovnika, ki sta najbolj zaslužna za organizacijo tega tradicionalnega dogodka. / Foto: Gorazd Kavčič

Dobrodelni gospodje na motociklih

Kamnik – Distinguished Gentleman's Ride ali Gosposka vožnja z razlogom je dogodek, ki na isti dan poteka na globalni ravni v mnogih svetovnih (vele)mestih, v Sloveniji pa ga organizirajo člani Društva Brkonja. Po dveh letih premora so dobrodelno vožnjo, ki se je začela v Ljubljani in sklenila v Kamniku, pripravili v soboto, 21. maja, letos pa je bila še nekoliko bolj slovesna, saj so zaznamovali 10. obletnico organizacije dobrodelne vožnje v Sloveniji. Kot pravijo, je gosposka vožnja z razlogom poziv k prepoznavanju duševne stiske moških, njihove tesnobnosti, depresije in preprečevanju moške samomorilnosti ter vzbujanju zavesti k rednemu samopregledu za preprečevanje visokega števila moških z rakom na prostati. Vozniki (in tudi voznice) se ta dan na svojih motorjih še posebej lepo uredijo, na pot pa se jih je letos podalo 120. V Kamniku, kjer so na Glavnem trgu svojo vožnjo sklenili, jih je pozdravil in podprl tudi župan Matej Slapar.

Na Glavnem trgu v Kamniku je svojo dobrodelno vožnjo sklenilo več kot sto motoristov in motoristk.

Stanje varnosti v Kamniku je dobro

Čeprav so na območju Policijske postaje Kamnik lani obravnavali več kaznivih dejanj in tudi več prometnih nesreč, skupna ocena varnostnih razmer ostaja dobra.

Jasna Paladin

Kamnik – Na območju občine Kamnik se je v letu 2021 zgodilo 678 kaznivih dejanj ali 18,5 odstotka več kot v letu 2020. Od skupnega števila obravnavanih dejanj je Policijska postaja Kamnik preiskala 54 odstotkov vseh obravnavanih kaznivih dejanj, kar je več kot leto poprej. »Na področju splošne kriminalitete smo obravnavali 452 kaznivih dejanj – zoper premoženja 359 dejanj, kar predstavlja 11 odstotkov manj kot v letu 2020, skupaj pa je bilo preiskanih 20,9 odstotka teh dejanj. Zoper življenje in telo je bilo obravnavanih deset kaznivih dejanj, zoper zakonsko zvezo, družino in otroke pa 24. Na področju gospodarske kriminalitete je Policijska postaja Kamnik obravnavala 226 kaznivih dejanj. Na območju občine Kamnik smo na področju prekrškov in drugih dogodkov obravnavali 602 kršitvi, izvedenih je bilo 122 intervencij in opravljenih 589 postopkov ugotavljanja identitete. Največ kršitev je bilo ugotovljenih v zvezi s spoštovanjem ukrepov po Zakonu o nalezljivih boleznih, in sicer 287 kršitev,« je na seji občinskega sveta v svojem poročilu našteval komandir Policijske postaje Kamnik Damir Jukan. Dodal je še, da so lani obravnavali 225 prometnih nesreč, kar je 5,1 odstotka več nesreč kot v enakem obdobju leta 2020, beležijo pa 83 odstotkov manj oseb, ki so se huje telesno poškodovali.

Komandir Policijske postaje Kamnik Damir Jukan

»Glede na izpostavljene podatke je večina statističnih parametrov v mejah, ki kažejo še na dobre varnostne razmere. Stanje v občini Kamnik se bistveno ni poslabšalo in ostaja na ravni preteklih let,« je sklenil, svetniki pa so ga pozvali, naj policisti izvajajo več akcij pri nadzoru motornih sani na Veliki planini pozimi in štirikolesnikov v naravnem okolju.

Unikaten izziv s planiško kuliso

1. stran

»Vreme je zdržalo, po odzivih smo se Slovenci še enkrat več izkazali kot odlični gostitelji,« je po zaključku Spartan Race Kranjska Gora hosted by I Feel Slovenia v imenu organizatorja dodal Simon Rožnik.

Eden najboljših

V kategoriji beast (zver) elite moški na 21 kilometrov s 30 ovirami je slavil ekipni svetovni prvak Francoz Jeremie Gachet, ki je bil navdušen nad planiško preizkušnjo. Peti je bil tekač Žiga Koprivnik iz Sebenj. Lani je bila slovenska edicija prvič organizirana v Kranjski Gori, kjer je bil Žiga drugi. »Letos je v Planico prišla konkurenca na pravo beast preizkušnjo, kjer dobiš tudi nek realen rezultat. Zame je bila to prva tekaška tekma sezone,« je povedal Koprivnik, ki je bil – čeprav si je na domačem terenu želel stopničke – s petim mestom zelo zadovoljen; tudi glede na to, da je pri spustu »obrnil« gleženj. A o odstopu ni razmišljal, saj je imel v ciljni areni najzvestejša navijača: sina in hčerko.

V beast elite ženski kategoriji je slavila Slovenka Rea Kolbl. Čeprav živi v Koloradu, je to njena domača tekma, pri njej sodeluje tudi kot ambasadorka. »To je eden najboljših Spartanov na svetu, tukaj bi moralo biti tudi svetovno prvenstvo. Predvsem v ZDA so zadnje čase proge zelo položne, tukaj pa smo na razdalji beast naredili tudi skoraj tisoč višinskih metrov, kar je res pravi izziv. Ovire so bile fenomenalne, razgledi tudi in še po snegu smo se valjali ravno, ko je bilo najbolj vroče.«

Tekmovali so še v super elite moški in ženski konkurenci na 11,5 kilometra s 25 ovirami ter v sprint open moški in ženski konkurenci na 5 kilometrov z 20 ovirami. V sprintu so se preizkusili tudi tekmovalci iz športnih resničnostnih šovov. In še ena zanimivost: na vseh treh razdaljah je tekmovalo skoraj dvesto tekačev.

Se vidimo prihodnje leto

»Izredno sem vesel, da smo končno v popolni ediciji izvedli Spartan Race, gre tudi za eno večjih spomladanskih prireditev v občini Kranjska Gora. Za pravilno se je izkazalo, da smo jo preselili v Planico, kjer je za izvedbo tudi veliko prostora in parkirnih mest. Posebej bi se zahvalil ekipi Nordijskega centra Planica, ki je šla v dogodek skupaj z nami partnersko, z zaupanjem v ekipo, ki je pomagala pri organizaciji. Skoraj en teden smo postavljali ovire, sodelovali so številni prostovoljci,« je povedal direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber, ki je že napovedal Spartan Race v Planici 2023. Organizatorji so pripravili tudi Spartan preizkušnjo za otroke, koncert CoverLover v Kranjski Gori ... Kot pa je sklenil Rožnik, je Spartan Race za vse, tudi za prijatelje, ki si pomagajo pri premagovanju ovir in ki si želijo doživetja v Planici...

Žiga Koprivnik iz Sebenj je bil s petim mestom v najzahtevnejši konkurenci zelo zadovoljen. / Foto: Nik Bertoncelj

Ovire so bile kar zahtevne, na primer snežna ovira z bodečo žico. / Foto: Nik Bertoncelj

Zmagovalka v beast (zver) elite ženski kategoriji Rea Kolbl z mamo Duško / Foto: Nik Bertoncelj

Draginih prvih sto milj

Jeseniška ultratekačica Draga Žbontar je v začetku maja opravila poseben izziv – pretekla je sto milj dolg ultra trail tek v Vipavski dolini.

Urša Peternel

»Najpomembnejše je, da sem celotno traso zmogla brez večjih težav, brez žuljev in krčev, naslednje dni samo z manjšim 'muskelfibrom'. Zelo zadovoljna sem in ponosna ... Leta niso nobena ovira, samo verjeti moraš vase,« po opravljenem sto milj dolgem teku Ultra Trail Vipavska dolina (UTVV) pravi znana jeseniška ultratekačica Draga Žbontar. Pri 55 letih je osvojila še en cilj, pretekla je svoj prvi sto milj dolg ultra tek.

Sto milj je sicer nekaj več kot 160 kilometrov, a tek je bil celo nekaj daljši, Dragi je ura pokazala 174,6 pretečenega kilometra. Njena povprečna hitrost je bila 11,6 kilometra na uro.

»Stomiljska razdalja predstavlja izziv vsem ultratekačem. Jaz sem si lani septembra po pretečenih stotih kilometrih Toscana traila v šestnajstih urah začrtala cilj, da sto milj premagam v letu 2022. Prijavila sem se na Ultra Trail Vipavska dolina 100 milj, imenovan Emperor, ki velja za eno zahtevnejših tras s 170 kilometri in 7768 višinskimi metri gor in prav toliko dol. Verjela sem, da sem pri dobrih 55 letih in kar nekaj premaganih daljših tekih dozorela za izziv. Prvič v življenju sem trenirala po načrtu, ki mi ga je sestavila Barbara Jolić. Vse sem naredila stoodstotno, rajši pa še malo več. Vmes sem sicer staknila zoprno poškodbo zadnje stegenske mišice; nekaj terapij in prilagojeni treningi, pa je šlo,« pripoveduje Draga.

Na teku so se tekači pomerili na različnih razdaljah, na najdaljši, sto milj dolgi trasi jih je bilo na startu 51.

»Miljaši smo startali ob 15. uri v Ajdovščini, se vzpeli na Otlico, preko Golakov in Male gore v Vitovlje. Potem smo se spustili do Grgarja, se povzpeli na Sveto goro, skozi Solkan v Novo Gorico, obrnili v Italiji v Gorici, nadaljevali do Renč, pa preko vinogradov do Lož, na Socerb, v Podnanos, se povzpeli na mrzel, deževen in meglen nočni Nanos in se spustili do cilja v Vipavi. Proga ima nekaj tehnično zahtevnih vzponov in spustov, ki so bili zaradi dežja še težji, blatni in spolzki,« traso opisuje Draga.

Draga Žbontar je pretekla sto milj trail teka v Vipavski dolini. / Foto: osebni arhiv

Zmagovalec je cilj dosegel v neverjetnih 23 urah, najboljša ženska v 27 urah. Dragin čas je bil 34 ur in 48 minut. Kot pravi, je želela samo priti v cilj, saj je bilo to njenih prvih sto milj, zato je moči pametno razporedila, začela zadržano, od polovice naprej pa prehitela kar nekaj tekmovalcev (odstopilo jih je 18).

»Moram pohvaliti organizacijo, prostovoljce, okrepčevalnice, fotografe. Cel konec tedna se je dogajalo, tudi stojnice in koncert ...« je še povedala.

O knjigi Življenje je šola, šola je življenje

Podljubelj – Ob zaključku delovne dobe v Podružnični šoli Podljubelj je učiteljica Maja Ahačič napisala knjigo Življenje je šola, šola je življenje. Knjigo je posvetila učencem, staršem in krajanom ter 130-letnici šole v podljubeljski dolini. Knjiga predstavlja tudi dediščino kraja. Je dokument časa in razmer, v katerih so v zadnjih štiridesetih letih delovali učitelji in se šolali otroci. Predstavlja pa tudi posebnosti, ki izginjajo iz našega življenja. Predstavitev in uradni izid knjige bosta v sredo, 25. maja, ob 18. uri v Domu krajanov Podljubelj.

Gorenjska s Plečnikom

Že naslov Plečnik na Gorenjskem nam pove, da je na razstavi v Stebriščni dvorani Mestne hiše v Kranju predstavljena arhitekturna in oblikovalska dediščina arhitekta Jožeta Plečnika na Gorenjskem.

Igor Kavčič

Kranj – Povod za razstavo Plečnik na Gorenjskem, ki so jo odprli na mednarodni dan muzejev, v sredo, 18. maja, je vsekakor letošnje Plečnikovo leto, saj povsod po državi, kjer se srečujemo z njegovimi umetninami, zaznamujejo 150. obletnico njegovega rojstva. Tudi na Gorenjskem od Kamnika do Škofje Loke in od Kranja do Bleda ter še kje vmes ne manjka del, ki jih je zasnoval Jože Plečnik s svojimi učenci.

Veliki arhitekt, ki je na osi Dunaj–Praga–Ljubljana deloval od konca 19. stoletja pa vse do poznih petdesetih let 20. stoletja, je seveda največji pečat pustil v rojstni Ljubljani, z njegovo bogato ustvarjalno dediščino pa se srečujemo tudi na Gorenjskem, tako v urbanih kot vaških okoljih, predvsem pa v in ob številnih sakralnih objektih. »Ko sem raziskovala Plečnikova dela v Kranju, sem ugotovila, da razen izstopajočih Prešernovega gledališča, Roženvenskega klanca in Bežkove vile v mestu ni pustil večjega pečata, je pa bolj prisoten drugje po Gorenjskem. Zato sem svoj pogled razširila na širšo Gorenjsko,« je povedala avtorica razstave Ana Debeljak, ki je na seznam del, ki jih je ustvaril Plečnik s svojimi učenci, zabeležila 43 del.

Na zemljevidu je predstavljena Plečnikova umetniška dediščina na Gorenjskem. / Foto: Tina Dokl

Gre za zelo raznovrstna dela, ki jih lahko razdelimo na posvetna in sakralna. Med prvimi je največ spomenikov, grobov in paviljonov, številne pa so tudi ureditve prostorskih ambientov, stavbe, med katerimi imamo dve kraljevi rezidenci in družinsko vilo, ali pa zgolj na novo oblikovano fasado. Med sakralnimi deli je največ kapel in krstilnic, nekaj pa je tudi celotnih ali delnih obnov cerkva. »Plečnikova dela odsevajo njegovo vizijo in filozofijo. V času vzpona moderne arhitekture je navdih črpal v klasičnih arhitekturnih delih. Z odklonom od tedanjih smernic je odkrival nove meje, znanje pa je prenesel tudi na mnoge generacije študentov, ki so njegovi filozofiji dodali svoj izvirni slog,« je dodala Ana Debeljak.

Avtorica razstave Ana Debeljak je v ospredje postavila Plečnikova dela v Kranju. / Foto: Tina Dokl

Razstava nas najprej povede skozi najpomembnejše postaje v Plečnikovem življenju in delu, kjer morda izvemo tudi kaj, česar o arhitektu še nismo vedeli, v nadaljevanju pa je razstava osredotočena predvsem na njegovo umetniško dediščino v Kranju. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je pobudo za ureditev mesta podal široko kulturno razgledani Črtomir Zorec. Med letoma 1950 in 1953 je adaptiral Prešernovo gledališče, v naslednjih dveh letih pa uredil in opremil Roženvenski klanec s stopniščem in vodnjakom. Oba projekta sta tako v sliki kot besedi predstavljena na razstavi. Tu je tudi zasebni objekt, tako imenovana Bežkova vila na Koroški cesti, ki jo je že leta 1936 Plečnik načrtoval skupaj s svojim učencem Nikolajem Bežkom, bratom lastnika vile, zdravnika in ljubitelja umetnosti Jožeta Bežka. Arhitekt je v Kranju načrtoval še nekaj projektov, a do njihove realizacije ni prišlo.

Avtorica razstave na veliki tabli predstavlja tudi zemljevid z vsemi Plečnikovimi deli, ki jih imamo na Gorenjskem, ki je med prvimi obiskovalci razstave prav tako vzbudil veliko zanimanja. Z oznako lokacije in fotografijo se kaj hitro znajdemo pred objektom, spomenikom, paviljonom, oblikovano fasado ... Zemljevid nam vsekakor pokaže tudi na mojstrovo vsestranskost.

Ne nazadnje je na razstavi na ogled tudi nekaj sakralnih predmetov, kelihov in en ciborij, ki jih je Plečnik oblikoval. »Odločili smo se, da predstavimo tiste, ki so po cerkvah na Gorenjskem, za razstavo so nam jih posodili v župnijah v Mengšu, Radovljici, Frančiškanskem samostanu v Kamniku in Nevljah pri Kamniku. Za Poletno muzejsko noč 18. junija v Gorenjskem muzeju načrtujejo vodenje po razstavi.

Doživetje Aurore

Prvi izmed desetih koncertov posebnega glasbenega doživetja Aurora z zborom Carmen manet bo na sporedu že konec tedna.

Igor Kavčič

Kranj – Trideset pevk, en dirigent, 45 minut in prav toliko poslušalcev. To je aktualni glasbeni projekt kranjskega Ženskega pevskega zbora Carmen manet, ki letos praznuje enajst let obstoja. Z dirigentom Primožem Kerštanjem se vedno znova domislijo kakšnega posebej atraktivnega pevskega projekta. Tako po dveh letih koncertne suše z živim nastopom tokrat pripravljajo posebno glasbeno doživetje, ki so ga poimenovale Aurora. Gre za 45-minutni intenzivni zborovsko-izkustveni koncert oziroma konceptualni glasbeni dogodek za 45 poslušalcev in 30 pevk. Aurora zato, ker so pevke svojo inspiracijo našle v nordijski glasbi.

Avrora ali polarni sij je igra svetlobe, vidna ponoči. Naravni pojav so poimenovali po rimski boginji jutranje zarje Avrori. Pojav je opisan v številnih mitih skandinavskih narodov, kjer ima nadnaraven pomen. Eden izmed njih razlaga, da je polarni sij odsev ščitov in oklepov polarnih bojevnic, znanih kot valkire, ki so v bitki kazale upanje preživelim. Dogodek bo neklasičen zborovski koncert, ki bo podprt z vizualnimi elementi, zborovskim gibom ter intenzivnim zvočnim izkustvom »iz oči v oči«. Potekal bo v intimnem vzdušju Stolpa Škrlovec z omejenim številom sedežev.

Ženski pevski zbor Carmen manet se sicer redno udeležuje slovenskih in mednarodnih tekmovanj in festivalov. Njihov najodmevnejši nastop je zmaga na prvem izboru za Evrovizijski zbor leta 2017. »Carmence« so ponosne tudi na studijski album Apollo 18, samostojni celovečerni koncert z naslovom Vidim te v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma in na številne tematske projekte, ki so plod njihove domišljije in veselja do glasbe.

Še termini predvidenih desetih koncertov. Našli jih boste na spletni strani mojekarte.si, kjer si je moč tudi zagotoviti vstopnice. Koncerti bodo potekali v soboto in nedeljo, 28. in 29. maja ter 4. in 5. junija.

Petdeseta Ljubica

V petek so v Prešernovem gledališču praznovali petdeseto ponovitev ene najuspešnejših uprizoritev preteklih let Mrtvec pride po ljubico v režiji Jerneja Lorencija.

Igor Kavčič

Kranj – V Prešernovem gledališču so kultno besedilo Svetlane Makarovič Mrtvec pride po ljubico premierno uprizorili pred osmimi leti v uvodu takratnega Tedna slovenske drame. Nastala je v koprodukciji z Mestnim gledališčem Ptuj in v režiji Jerneja Lorencija, ki je v preteklih letih na oder kranjskega gledališča postavil nekaj zelo uspešnih predstav.

V petek so predstavo po štirih letih odigrali petdesetič. Za njo je izjemno uspešna zgodba. Od leta 2014 je gledališče s predstavo gostovalo na številnih festivalih doma in v tujini: na Borštnikovem srečanju v Mariboru, Dnevih satire Fadila Hadžića v Zagrebu, na Mednarodnem festivalu Infant v Novem Sadu, na festivalu Neta 2015 v Bukarešti, na mednarodnih festivalih Dimita (Solun), TESZT (Temišvar), MOT (Skopje), FETT (Tuzla), na Festivalu Barski letopis v Črni gori in na Mednarodnem gledališkem festivalu Reflex v romunskem mestu Sfântu Gheorge.

Izjemna razširjena ekipa Prešernovega gledališča ob petdeseti ponovitvi kultne predstave Mrtvec pride po ljubico. / Foto: Maša Pirc

Uprizoritev je prejela številne nagrade in priznanja: posebno priznanje žirije na Dnevih satire v Zagrebu za izvajanje glasbe v živo, nagrado Društva slovenskih gledaliških kritikov in teatrologov za najboljšo uprizoritev v celoti; Ana Urbanc je na 49. Borštnikovem srečanju v Mariboru dobila nagrado za mlado igralko, Branko Rožman pa za glasbo; na festivalu FETT v Tuzli je Borut Veselko prejel nagrado za najboljšo moško vlogo. V predstavi igrajo

Ana Urbanc (kot gostja), Vesna Pernarčič, Miha Rodman, Aljoša Ternovšek, Darja Reichman, Borut Veselko, Vesna Jevnikar, Judita Polak (k. g.), tokrat jo je zamenjala Ema Kobal (k. g.) in Ciril Roblek (k. g.). Ena od zanimivosti predstave je zagotovo ta, da je skladatelj Branko Rožman posebej zanjo celotno ekipo naučil igrati harmoniko in da je tudi same harmonike po »karakterju« izbral glede na njihove vloge v predstavi. Ekipa predstave Mrtvec gre po ljubico se v začetku junija odpravlja na Festival svetovnega gledališča v Sofijo in na Poletni festival v Varno.

Triglav v boj za prvo ligo

Konec tedna se je končalo tekmovanje v najvišjih slovenskih nogometnih ligah. Maribor je osvojil naslov državnega prvaka, kranjski Triglav pa se bo boril za status prvoligaša.

Jože Marinček, Vilma Stanovnik

Kranj – Vrhunec letošnje prvoligaške sezone v Prvi ligi Telemach je bil v Murski Soboti, kjer je Maribor gostoval pri zadnjih državnih prvakih in jih premagala z rezultatom 1 : 3. Tako so vijolični osvojili 16. zvezdico. Z zmago so tudi sami odločili o svoji usodi in jim ni bilo treba čakati na vesti iz Ljubljane, kjer je pri Bravu gostoval prvi zasledovalec Koper. Koprčani so v Ljubljani dosegli remi, saj je bil rezultat 0 : 0, ter osvojili drugo mesto. V gorenjskem obračunu sta se Kalcer Radomlje in Domžale razšla z rezultatom 3 : 3. V prvenstvu je Kalcer Radomlje s 46 točkami osvojil šesto mesto, Domžale pa s točko manj sedmo mesto. Aluminij se je po šestih sezonah poslovil od prve lige. V obračunu s predzadnjim Taborom, ki ga čakajo dodatne kvalifikacije za prvo ligo s Triglavom, so prišli do

V soboto je na kranjskem stadionu potekal Dan nogometa, člansko moštvo Triglava pa je gostilo Ilirijo. / Foto: Gorazd Kavčič

Nogometaši Triglava bodo prvo tekmo kvalifikacij za uvrstitev v prvo ligo z ekipo CherryBox24 Tabor Sežana odigrali ta četrtek ob 17.30 v Sežani, drugo tekmo pa v nedeljo ob 19. uri v Kranju.

točke, spomladanski del pa so končali brez zmage.

Končana je tudi trideseta sezona v slovenski nogometni ligi za ženske. Deveti naslov prvakinj so osvojile igralke ŽNK None Pomurje Beltinci. Drugo mesto je pripadlo Olimpiji, tretje Radomljam, Cerklje pa so osvojile peto mesto.

Tudi nogometaši v drugi SNL so konec tedna odigrali tekme zadnjega kroga. Nogometaši Triglava so pred prihajajočimi kvalifikacijami za popolnitev Prve lige Telemach gostili Ilirijo. Kranjsko-ljubljanski dvoboj se je končal z izidom 1 : 1. Roltek Dob je gostil moštvo Beltinci Klima Tratnjek in zmagal z 2 : 0. Prvak med drugoligaši je Gorica z 72 točkami, Triglav je drugi z 62 točkami, Roltek Dob pa je tekmovanje končal na devetem mestu z 39 točkami.

Ekipe v tretji slovenski nogometni ligi – zahod so konec tedna odigrali tekme 25. kroga. Gorenjci v ligi pa so dosegli naslednje rezultate: Šobec Lesce – Tinex Šenčur 0 : 2, Adria – Eksist Žiri 2 : 1 in Fama Vipava – Arol Škofja Loka 2 : 0. V vodstvu je Brinje Grosuplje s 64 točkami, Tinex Šenčur je s 54 točkami drugi, Šobec Lesce z 38 točkami šesti, Sava Kranj je s 30 točkami osma, Arol Škofja Loka je z 28 točkami deveti, Eksist Žiri pa enajsti s 24 točkami.

V soboto so tekme dvajsetega kroga odigrali tudi v Gorenjski nogometni ligi. Doseženi so bili naslednji rezultati: Velesovo Cerklje–Niko Železniki 4 : 0, Zarica Kranj – Bled - Bohinj Hirter 3 : 2, Britof – Visoko 1 : 0, Preddvor – SIJ Acroni Jesenice 1 : 5, Kranjska Gora – Polet 1 : 5 in Naklo – Kondor Godešič 2 : 2. Vodi Visoko s 44 točkami.

Vroč Kamniški kros

Na Kamniškem krosu sta si najprestižnejši zmagi prikolesarila Daniele Braidot in Jana Belomojna.

Vilma Stanovnik

Kamnik – Že 24. Kamniški kros gorskih kolesarjev v olimpijskem krosu, ki ga je z odliko izpeljal Calcit Bike Team, je privabil skoraj 350 tekmovalcev, kar je najštevilnejša udeležba v zgodovini dirke. Kljub vročini je bilo vzdušje ob progi izjemno. Na moški članski elite dirki je zmagal Italijan Daniele Braidot, stari znanec slovenskih dirk ter Kamniškega krosa in mednarodno uveljavljen tekmovalec, ki je slavil pred klubskim kolegom in rojakom Filippom Fontano ter Ukrajincem Oleksandrom Hudimo. Najboljši Slovenec je bil član domačega kluba Calcit Bike Team Rok Naglič na osmem mestu. Med članicami elite je slavila Ukrajinka Jana Belomojna, že zmagovalka skupnega seštevka svetovnega pokala ter dobitnica medalj tako na evropskem kot svetovnem prvenstvu. V zanimivem obračunu je dobila boj za zmago z Italijanko Giado Specio in Slovenko Tanjo Žakelj, prav tako nekdanjo zmagovalko svetovnega pokala, nekdanjo evropsko prvakinjo in z osmimi zmagami najuspešnejšo tekmovalko Kamniškega krosa.

»Vreme nam je služilo, tekmovalcev, predvsem mladih, je bilo res ogromno. V starejših kategorijah je bila res močna zasedba iz tujine. Za nami je super dirka, dobro izpeljana v organizacijskem vidik in nič ni šlo narobe,« je po dirki povedal športni direktor kluba Rok Korošec.

Najboljše v elitni ženski konkurenci, kjer je tretje mesto osvojila Tanja Žakelj / Foto: arhiv Calcit Bike Teama

Dirko po Gorenjskem odločil sprint

Kolesarsko dirko Velika nagrada Gorenjske je odločil ciljni sprint. Najboljši Slovenec Tilen Finkšt je bil drugi.

Aleš Senožetnik

Cerklje – Kolesarska zveza Slovenije je minulo nedeljo organizirala drugo Veliko nagrado Gorenjske, kolesarsko dirko, ki se uvršča v mednarodni razred 1.2, pod okriljem Mednarodne kolesarske zveze UCI.

Od starta pri Termah Snovik je kolesarje pot v zaprti vožnji vodila mimo Kamnika, kjer je sledil še en simboličen start. Nato so v okolici Kamnika prevozili tri kroge – čez Komendo, Komendsko in Cerkljansko Dobravo so se vzpeli na Vrhovje, nato pa so se skozi Tunjice vrnili v Kamnik. Zaključek dirke jih je čakal v Cerkljah, še pred tem pa so tudi po cerkljanskem območju

Več kot sto kolesarjev iz petnajstih držav se je tokrat spopadlo na Veliki nagradi Gorenjske.

opravili pet krogov, s tremi letečimi cilji v Adergasu.

Dirko, na kateri je nastopilo 18 ekip in kolesarji iz 15 držav, med katerimi je bilo največ Slovencev, Italijanov in Avstrijcev, sto krojili vročina in razgibana trasa, svoje pa je dodal še veter. Tako je v ciljni sprint v središču Cerkelj krenilo 25 kolesarjev, ki so se odlepili od glavnine. Najhitrejši je bil Poljak Patryk Stosz, tik za njim pa prvi med Slovenci Tilen Finkšt iz novomeške ekipe Adria Mobil, ki je tako poskrbel za prve stopničke naših kolesarjev v razredu UCI 1.2 v tej sezoni in tudi prve stopničke na Veliki nagradi Gorenjske. Ob lanski prvi izvedbi dirke je namreč najboljši Slovenec končal na četrtem mestu.

Najboljši Gorenjec je bil Jaka Primožič iz Bitenj, član ekipe Hrinkow Advarics, ki je dirko končal na sedmem mestu. Med člani gorenjskih ekip je za najboljšo uvrstitev poskrbel Luka Ziherl iz moštva Cycling Team Kranj, ki je bil 32., njegov klubski kolega Leon Šarc pa je končal na 48. mestu. Gorenjske barve sta zastopala še kolesarska kluba Bled in Gorje. Na startni listi je bilo 113 kolesarjev.

Nov uspeh mladih Ločank

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Minuli konec tedna je v Škofji Loki in Gorenji vasi potekal finalni turnir za košarkarice do 13 let. V polfinalu je ekipa škofjeloškega Domela s 70 : 32 premagala Jelšo Šmarje, Janina pa je bila s 55 : 35 boljša od Cinkarne Celje. V tekmi za tretje mesto je nato Cinkarna Celje z 68 : 62 premagala Jelšo Šmarje, mlade Škofjeločanke, ki so tudi pokalne prvakinje, pa so se za naslov državnih prvakinj pomerile z Janino. Prepričljivo so zmagale košarkarice Domela, ki so z rezultatom 73 : 40 ugnale vrstnice iz Rogaške Slatine. V najboljšo peterko turnirja so bile izbrane Mia Jančič (Jelša Šmarje), Iva Simič (Cinkarna Celje), Hana Jerković (Janina) ter Zala Mali in Pija Kisovec (obe Domel). Najboljša strelka je bila košarkarica Domela Ajda Kržišnik, ki je bila izbrana tudi za najboljšo igralko turnirja. Nagrade je podeljevala tudi reprezentantka Teja Oblak.

Vaterpolisti v zaključku državnega prvenstva

Kranj – V soboto so vaterpolisti odigrali še dve tekmi rednega dela članskega državnega prvenstva. Triglav je z 20 : 8 premagal ekipo Grafist Koper, Calcit vaterpolo Kamnik pa Branik Maribor z 12 : 7. Jutri bodo odigrali prve tekme polfinala. V Kopru se bosta pomerila Grafist Koper in Calcit vaterpolo Kamnik, v Kranju pa se bo ob 20.45 začela tekma med Triglavom in Ljubljano Slovanom.

Košarkarji Helios Suns v finalu

Domžale – Helios Suns so drugi finalisti Lige Nova KBM. Na tretji polfinalni tekmi proti Termam Olimia so slavili s 85 : 83. V finalu se bodo za naslov državnih prvakov pomerili s Cedevito Olimpijo. Prva tekma bo jutri ob 20.30 v Domžalah.

Planinski izlet: Učka/Vojak (1401 m n. m.)

Najvišji vrh Istre

Bi dihali morski zrak? A bi, pa še v hribe bi šli? Imam odlično idejo. Najvišji vrh Istre, le čez mejo se je treba zapeljati. Lep vzpon na istrsko kraljico.

Jelena Justin

Pred leti smo se Učke lotili z nadmorske višine nič metrov. Z višine morja. V takem primeru nas čaka kar nekajurni vzpon, ki je, če se ga lotevamo v pomladnih in poletnih mesecih, močno topel oz. vroč. Kje pa bi začeli vzpon, da bi ga malce skrajšali? Tisti običajni vzpon, ki se ga loteva večina planincev, je s Poklona, kjer je tudi planinski dom. Pa bodimo prijazni in si vzpon malce olajšajmo.

Zapeljemo se proti Ilirski Bistrici, kjer nadaljujemo v smeri mejnega prehoda Jelšane. Ko prečkamo mejo, smo na avtocesti, ki pelje proti Reki. Avtocesto zapustimo na izvozu Jurdani in cesti sledimo do naselja Matulji, tik nad Opatijo, kjer nas oznake za Učko usmerijo desno. Cesti, ki se strmo vzpenja, sledimo do nadmorske višine 922 m, do Poklona, kjer je veliko parkirišče, planinski dom Poklon in restavracija Učka. Parkiramo in vzpon po markirani poti začnemo pri lesenih stebrih, na katerih so razloženi favna, flora, naravne in kulturne znamenitosti narodnega parka Učka. Sledimo markacijam za Vojak, glavni vrh Učke.

Nad parkiriščem se pot strmo vzpne in se prečno vzpenja skozi gozd. Udobna steza poteka skozi gozd, po senci, in se zmerno vzpenja. Ko prvič prečimo asfaltirano cesto, se na drugi strani povzpnemo po kamnitih stopnicah nazaj v gozd ter nadaljujemo vzpon. Pot postane strmejša in hitro spet dosežemo asfaltirano cesto. Tudi to prečimo in ponovno nadaljujemo po stopnicah do poti. Pot se zlagoma vzpenja, ponekod bolj strmo, cesto prečimo še tretjič. Višje dosežemo potoček, kjer naj bi bila pitna voda, a v mesecu maju o vodi ni bilo ne duha ne sluha. Od pitne vode dalje pot poteka skoraj po ravnem, dosežemo učno gozdno pot, ki nas seznani s številnimi rastlinami, ki rastejo v gozdu okoli nas. Lepo speljana steza kmalu ponudi čudovit razgled na opatijski zaliv. Še četrtič dosežemo asfaltirano cesto, po kateri nadaljujemo do levega ovinka, kjer cesto zapustimo in se skozi bukov vrh povzpnemo skoraj do vojaškega oddajnika in radarja. Tam spet stopimo na cesto in nadaljujemo mimo oddajnikov po grebenu do vrha Vojaka. Glavni vrh Učke je sicer visok 1396 metrov, vendar tik pred vrhom, če pridemo s strani Poklona, so leta 1911 postavili kamniti razglednik, 'vidikovac', visok pet metrov. Že takrat je bil razlog za njegovo postavitev razgled, ki ga vrh Učke ponudi: Istra, Kvarnerski zaliv z otoki, Gorski kotar, Velebit, Julijske Alpe in Dolomiti. V času prve svetovne vojne je imela trdnjava funkcijo avstro-ogrske vojaške pomorske opazovalnice.

Ker nas avto čaka v Poklonu, moramo sestopiti po poti vzpona. Omenjeno turico priporočam tudi za poletne mesece, saj poteka skozi gozd, po senci. Le zgodnji moramo biti.

Ko se vrnemo do avtomobila, se pa le zapeljimo v Ičiće ali Lovran, morda tudi Medvejo, in ohladimo razgreto telo v morju, ki pa je na notranji strani Istre bistveno hladnejše kot na zahodu Istre.

Nadmorska višina: 1401 m
Višinska razlika: 479 m
Trajanje: 3 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Vrh Učke, Vojak, s kamnitim razglednikom, zadaj so vidni radarji. / Foto: Jelena Justin

Kamnite stopnice na drugi strani asfaltirane ceste, ki jo prečimo / Foto: Jelena Justin

Pogled v zeleno notranjost Istre / Foto: Jelena Justin

Glasova Kolesarjenja

Gorenjski Tour de France

Grega Flajnik

V septembru bomo na Gorenjskem doživeli prvo rekreativno kolesarsko srečanje, ki se imenuje L'Etape Slovenia. Prireditev pod licenco organizatorjev kolesarskega tekmovanja Dirka po Franciji organizira podjetje Sport Media Focus. Za organizacijo tekmovanja v Sloveniji so se odločili, ker so po velikih uspehih naši profesionalnih kolesarjev šele začeli spoznavati, kje je Slovenija. Še bolj so bili presenečeni, ko so prišli k nam in ugotovili, kako lepe kraje za kolesarjenje imamo na Gorenjskem. Priložnost za promocijo so spoznali tudi na kranjski občini in so bili takoj pripravljeni sodelovati pri organizaciji dogodka. Za pomoč pri promociji so prosili aktualnega državnega prvaka Mateja Mohoriča, ki je pomagal pri izbiri trase za ta dogodek. Matej se zaveda, kako pomembno je, da človek, ki mu uspe v življenju, del svojih uspehov vrača v skupnost, ki mu je omogočila razvoj, zato je z veseljem pomagal. Četrtega septembra se bomo torej rekreativni kolesarji lahko podali na dve tresi. Start obeh bo v Kranju, v prvem krogu bodo kolesarji peljali skozi Komendo, kjer je rojen trenutno najboljši kolesar na svetu Tadej Pogačar. Sledi vzpon na Šenturško goro in potem mimo Preddvora nazaj v Kranj, kjer se konča krajša, 70-kilometrska trasa. Kolesarji na daljši, 145 kilometrov dolgi progi bodo nadaljevali skozi dolino Besnice v Podblico, kjer je svoje prve spuste s kolesom trenira Matej Mohorič, in naprej na Jamnik, od koder se bodo kolesarji spustili v Kropo. Nadaljevali bodo na Gobovce, Hudo ter mimo Tržiča in Golnika v Bašelj in nazaj v Kranj. Podrobneje sta trasi opisani na spletni strani organizatorja – najdete jo, če v spletni brskalnik vpišete L'Etape Slovenia.

Organizator dogodka je z Zavodom za turizem in kulturo Kranj pripravil še šest promocijskih srečanj, ki so jih poimenovali Kranjska kolesarska roža in bodo potekala ob sobotah od maja do avgusta. Trase so določene tako, da se začnejo in končajo v Kranju, vsaka etapa vodi na drug konec Gorenjske, hkrati pa bo delno potekala po trasi septembrske prireditve L'Etape Slovenia. Prvo srečanje bo v to soboto, 28. maja Etapa se bo imenovalo Kamničanka, ker se bodo kolesarji odpeljali proti Kamniku. Trasi bosta vsaj dve, taka bolj »turistična«, speljana tudi po makadamskih cestah, in bolj »dirkalna«, namenjena cestnim kolesarjem. Na kolesarjenje se odpravi vsak sam ali v manjši skupini. Pred kolesarjenjem in po njem se udeleženci med 10 in 14 uro srečajo na kolesarskem druženju na dvorišču gradu Khislstein v Kranju. Ne dvomim, da bo za kolesarje dogodek zanimiv, saj se bodo lahko družili z Matejem Mohoričem. Poskrbljeno bo tudi za osvežilne napitke in prigrizke. Lahko boste tudi dobili vse potrebne informacije in se prijavili na septembrski kolesarski dogodek. V primeru slabega vremena bo dogodek odpovedan in se dobimo na naslednjem dogodku Kranjske kolesarske rože.

Foto: Grega Valančič/Sportida

Ekipa L'Etape Slovenia z Matejem Mohoričem med kolesarjenjem po trasi septembrske prireditve

Kmetijstvo in gozdarstvo

Naložba v prihodnost

Ob svetovnem dnevu čebel so na Breznici pripravili slovesnost ob obletnici rojstva njihovega rojaka, utemeljitelja sodobnega čebelarstva Antona Janše.

Ana Šubic

Breznica – Svetovni dan čebel (20. maj) zaznamujemo na rojstni dan utemeljitelja sodobnega čebelarstva Antona Janše, rojenega leta 1734 na Breznici. Minuli petek so tako praznovali tudi v njegovem rojstnem kraju, kjer je Čebelarsko društvo (ČD) Antona Janše pripravilo slovesnost ob obletnici rojstva njihovega rojaka. Predsednik ČD Matjaž Pogačnik je poudaril, da je sporočilo svetovnega dneva čebel doseglo namen in svetu prineslo večje zavedanje o pomenu čebel in drugih opraševalcev. »Vemo, da je prehranska varnost odvisna od teh malih in marljivih žuželk, in še vedno velja, da je za nas, čebelarje, in za verigo pridelave hrane čebela kraljica med živalmi,« je dejal na slovesnosti pri Janševem čebelnjaku.

Predsednik Čebelarske zveze Gorenjske Anže Perčič je poudaril, da je čebelarstvo naložba v prihodnost. »Naše čebele in ostali opraševalci so eden največjih opraševalcev na svetu. Svetovni dan čebel je za nas zelo pomemben praznik. S tem opominjamo svet in sebe, da je pred nami velika odgovornost, skrb za našo prihodnost,« je pojasnil Perčič.

Žirovniški podžupan Sebastijan Zupan se je dotaknil teme Mladi in čebelarstvo, ki je bila v ospredju tokratnega svetovnega dneva čebel. Opozoril je na pomembnost prenosa znanja o čebelarstvu na mladino, ki bo morala še bolj preudarno ravnati z okoljem ter tako omogočiti preživetje čebel in zdravo pridelavo hrane. Zadovoljen je, da imajo v okviru Osnovne šole (OŠ) Žirovnica tudi šolski čebelnjak in da jim je uspelo najti novega skrbnika zanj, Bojana Veneta. Pred njim je za čebelnjak in prenos čebelarskega znanja skoraj štirideset let skrbel Stanko Noč. Podžupan je v imenu Občine Žirovnica izrazil hvaležnost za dolgoletno delo nekdanjega mentorja, za kar so mu namenili spominski srebrnik Antona Janše, ki ga je občina izdala ob prvem praznovanju svetovnega dneva čebel. Noču so zelo hvaležni tudi na OŠ Žirovnica, je poudaril v. d. ravnatelja Gregor Pungaršek.

Župnik Marko Senica je blagoslovil nov podest ob Janševem čebelnjaku in čebelarje priporočil za dobro letino, slovesnost pa so obogatili še pevski nastopi.

Foto: Tina Dokl

Pred Janševim čebelnjakom: v. d. ravnatelja OŠ Žirovnica Gregor Pungaršek, žirovniški podžupan Sebastijan Zupan, predsednik Čebelarske zveze Gorenjske Anže Perčič ter predsednik ČD Antona Janše Matjaž Pogačnik s praporščakom Mirom Razingerjem

Zlata čebela Boštjanu Noču

Predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč je prejel najvišjo državno nagrado na področju zaščite čebel.

Ana Šubic

Ljubljana – V petek, na svetovni dan čebel, so drugič podelili zlato čebelo, najvišjo državno nagrado na področju zaščite in prepoznavanja vloge čebel in drugih opraševalcev. Odbor za podelitev je med 12 kandidati iz osmih držav za prejemnika zlate čebele izbral predsednika Čebelarske zveze Slovenije Boštjana Noča s Sela pri Žirovnici. Nagrado mu je na podelitvi v državnem svetu izročil predsednik sveta Alojz Kovšca.

Ob podelitvi je predsednik odbora, kmetijski minister Jože Podgoršek poudaril Nočev pomen pri promociji čebelarstva v Sloveniji in po svetu. »Tako doma kot tudi na mednarodni ravni je pomembno prispeval k razvoju odgovornosti do teh malih bitij, ki so tako zelo pomembna za našo prehransko varnost in za naš planet,« je navedel Podgoršek in med pomembnejšimi projekti Boštjana Noča omenil projekta svetovni dan čebel in 3D-kranjica.

Noč je nagrado namenil slovenskim čebelarjem, ob tem pa poudaril, da morajo še naprej skrbeti za čebele. »Pomembno je tudi, da se zgledujemo po čebelah, se povežemo in skupaj delujemo še naprej,« je pristavil.

Boštjanu Noču je nagrado izročil predsednik državnega sveta Alojz Kovšca ob prisotnosti ministra Jožeta Podgorška. / Foto: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Divji petelin vse bolj izginja iz gozdov Jelovice

Prejšnjo soboto je ob prvem jutranjem svitu petdeset prostovoljcev, večinoma članov društva za opazovanje ptic, naravovarstvenih nadzornikov TNP, sodelavcev zavoda za gozdove in lovcev, začelo popisovati tako imenovana rastišča divjega petelina. Številke, zbrane po koncu akcije, ki so jo slikovito poimenovali Petelinji zajtrk, niso spodbudne, ugotavljajo ornitologi.

Marjana Ahačič

Bohinj – Več kot petdeset poznavalcev gozdnih ptic je v skupni akciji, ki so se je poleg prostovoljcev Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) udeležili še naravovarstveni nadzorniki Triglavskega narodnega parka, predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije in člani lokalnih lovskih družin, popisovalo gnezdišča divjega petelina na Jelovici ter v Bohinju in delu Pokljuke. V primerjavi z zadnjim večjim popisom, ki so ga izvedli pred dobrimi desetimi leti, se je populacija te veličastne ptice, ki sodi v družino gozdnih kur, na tem območju zmanjšala za skoraj polovico, ugotavljajo ornitologi.

Divji petelin / Foto: DOPPS

Plaha gozdna kura, ki ljubi jagodičje

»Divji petelin je naša največja gozdna kura. Živi v gorskih iglastih gozdovih z bogato podrastjo jagodičevja, ki mu predstavlja pomemben prehranski vir. Je zelo plah in izjemno občutljiv na vznemirjanje zaradi človekovih aktivnosti v gozdu. Že najmanjša motnja ali poseg v njegovo življenjsko okolje mu lahko ogrozita gnezditveni uspeh,« razloži varstveni ornitolog DOPPS Tomaž Mihelič, vodja popisa.

Odpiranje novih gozdnih prometnic, sečnja dreves, nekontrolirane rekreacijske in športne aktivnosti (pohodništvo, nabiralništvo ...) ter vznemirjanje na gnezdiščih so glavni dejavniki ogrožanja te vrste, ki je v Sloveniji trenutno ocenjena na 550 do 600 pojočih samcev in je v očitnem upadu, še pojasni.

Popisovalci pazljivo poslušajo tiho, a značilno oglašanje. / Foto: DOPPS

Na pot, še preden se začne daniti

Na sobotnem popisu se je zbralo 51 popisovalcev, ki so se zgodaj zjutraj, še preden se je začelo daniti, odpravili na 26 lokacij. Gre za mesta, za katera ornitologi vedo, da so aktivna ali pa tudi že opuščena rastišča, kot se strokovno reče prostoru, na katerem se petelinji samci merijo za naklonjenost samic oziroma kur in nato najmočnejši tudi parijo z njimi.

»Predvsem dobro poslušamo, saj se divji petelin oglaša tiho, a zelo prepoznavno. Opazujemo jih običajno ne, ker jih nočemo motiti. Ko se zdani, pa še pogledamo za sledmi; petelini na rastišču namreč puščajo številne iztrebke,« pojasnjuje Mihelič.

Če je rastišče dobro, se tam v obdobju parjenja lahko zadržuje tudi več samcev, pravi. »Žal v zadnjem obdobju vidimo veliko opuščenih rastišč ali rastišč z enim samim samcem, samic je običajno nekaj več.«

Na tokratnem skupinskem popisu so tako na območju Jelovice našteli 19 pojočih petelinov, še na petih lokacijah so našli znake njegove prisotnosti.

»Skupaj s popisi, ki so se na Jelovici izvajali v preteklem mesecu, je bilo preštetih 26 pojočih petelinov, dodatno pa smo na treh lokacijah dobili še znake njihove prisotnosti na rastiščih. Ocenjujem, da je samcev na rastiščih 29; enako štetje na Jelovici je leta 2011 pokazalo 49 samcev na rastiščih. Gre za rezultat, ki kaže, da petelin vztrajno izginja tudi s tega območja, saj se je v enajstih letih njegova populacija zmanjšala za kar 40 odstotkov. Največje nazadovanje so pokazala rastišča na vzhodni strani Jelovice. Tu smo imeli pred enajstimi leti še kar nekaj rastišč z več kot tremi pojočimi samci. Danes žal nimamo nobenega takšnega več,« ugotavlja Mihelič.

Izginjanje habitata, hrup in podnebne spremembe

Ornitologi ocenjujejo, da so glavni dejavniki zmanjševanja populacije divjega petelina pri nas podnebne spremembe, ki povzročajo mile zime, izginjanje življenjskega prostora divjega petelina in seveda hrup oziroma vznemirjenje, ki ga v gozd prinaša človek.

»Stanje divjega petelina na Jelovici je alarmantno. Vrsta se, kot kaže, vztrajno umika v višje lege, kjer še najde primeren habitat, ki ga predstavljajo stari, svetli iglasti gozdovi s podrastjo borovnice,« je poudaril Mihelič.

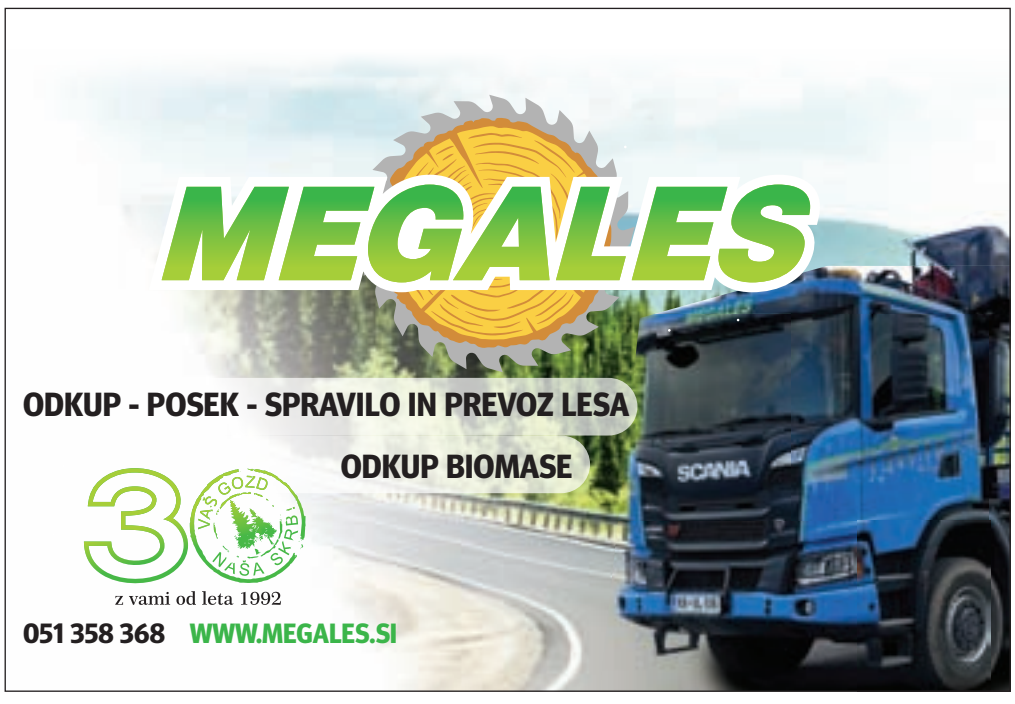

Dovolili odstrel medveda

V Poljanski dolini se je pojavil medved, ki nima prav velikega strahu pred ljudmi.

Ana Šubic

Gorenja vas – Na območje Poljanske doline se je pred dnevi zatekel medved. Po Facebooku je zaokrožil posnetek njegovega obiska na domačiji Karlovski mlin na Žirovskem Vrhu sv. Antona, na prisotnost medveda pa v obvestilu na svoji spletni strani opozarja tudi Občina Gorenja vas - Poljane, ki navaja, da so prejeli kar nekaj klicev občanov, da so ga opazili. Pozivajo jih, naj v tem primeru takoj obvestijo gospodarja Lovske družine (LD) Gorenja vas Milana Jerama na telefonsko številko 051 380 720.

Miran Hafner s kranjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije je povedal, da so seznanjeni s pojavljanjem medveda, verjetno gre za samca, v lovišču LD Gorenja vas. Kot pravi, občasno pojavljanje medveda v Poljanski dolini ni nekaj neobičajnega, saj se vsako leto pojavi kakšen za nekaj dni ali tednov, ni pa običajno, da se giblje v bližini naselij ali posameznih kmetij ali celo v naselju. »Previdnost seveda ni odveč. Glede na pojavljanje tega medveda v in v neposredni bližini naselij, posameznih domačij, še posebno, ker nima prav velikega strahu pred ljudmi, je lahko ogrožena varnost prebivalcev. Iz tega razloga smo menili, da bi bilo primerno izdati dovoljenje za odstrel, kar je bilo tudi storjeno,« je razložil Hafner. Ministrstvo za okolje in prostor je odstrel dovolilo z ustno odločbo, izdano minuli četrtek, velja pa do 29. maja. »Medveda je dovoljeno upleniti v naseljih ali njihovi neposredni bližini v lovišču LD Gorenja vas,« je še pojasnil Hafner.

Nagradili tudi žitne izdelke

Ana Šubic

Ptuj – Minoritski samostan na Ptuju je minuli konec tedna gostil 33. festival Dobrote slovenskih kmetij, na katerem so med drugim podelili priznanja za domače dobrote. Organizatorji so v četrtek razglasili rezultate zadnjega sklopa ocenjenih izdelkov, in sicer iz žit. Priznanja so podelili v nedeljo, številna so šla na Gorenjsko. Zlatih priznanj so se razveselili Kmetija Maln iz Podreče za ribano kašo, krpice – testenine in valjane rezance, Milan Veternik z Visoč pri Tržiču za beli kruh in črni kruh, Anica Logonder iz Crngroba za polbeli pšenični kruh (prejela je še srebrno priznanje za pirin kruh), Cilka Pegam iz Zabrekev nad Selci za beli kruh, Andreja Grabnar iz Motnika v kamniški občini za ajdovec z orehi (dobila je še bronasto priznanje za črni kruh), Anica Gartnar s Srednjega Brda v Poljanski dolini za kokosove rogljičke in Andreja Frelih s Črnivca za lincerje z marelično marmelado (prejela je še srebrno priznanje za orehove kekse s koščki čokolade in bronasto za ajdove kekse s čokolado in mandlji). Srebrna priznanja so dobile tudi Renata Mohorič iz Zgornje Besnice za pšenični kruh, Jana Krč z Visokega pri Kranju za jušne rezance, ki je prejela še bronasto priznanje za široke pirine rezance, ter Monika Nastran iz Srakovelj pri Kranju za polbeli in beli kruh ter krhke flancate, poleg tega pa je bila še dobitnica bronastega priznanja za kruh s semeni. Bronasto priznanje je prejela tudi Nika Jamnik z Belce za domače kekse.

Teden gozdov o negi gozda

Včeraj se je začel letošnji Teden gozdov.

Ana Šubic

Kranj – Teden gozdov poteka do nedelje, 29. maja, pod geslom Nega gozda: danes za jutri, za naravo in ljudi. Kot ugotavljajo na Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS), imajo izrazite podnebne in družbene spremembe pomemben vpliv na načrtovanje in izvajanje nege gozda. »Poleg vzgoje najkakovostnejših gozdnih lesnih sortimentov stopa v ospredje nega gozda, s katero krepimo stabilnost in odpornost gozda na negativne posledice podnebnih sprememb ter hkrati ohranjamo oz. izboljšujemo njegovo biotsko pestrost. Sodobna nega gozda upošteva klasična načela nege gozda, usmerja pa v racionalizacijo ukrepov, prepušča del gozdnih sestojev naravni samodejnosti in se prilagaja naravnim in družbenim razmeram ter ciljem gospodarjenja z gozdovi v podnebno nestabilnem okolju,« so razložili na ZGS.

Ob Tednu gozdov se obetajo različni dogodki, osrednji pa bo danes v Hiši na Magolniku blizu Radeč. Posameznike vabijo tudi k obisku gozdnih učnih poti. Ena od njih poteka po pobočju in grebenu hriba Kres v Železnikih, Gorenjcem pa je blizu tudi gozdna učna pot po Šmarnogorski Grmadi z izhodiščem v Vikrčah.

Zavezancem z napačnimi odmerami nove odločbe

Kranj – S Finančne uprave RS (Furs) so sporočili, da bodo davčnim zavezancem, ki so zaradi uporabe napačnih vhodnih podatkov o višini katastrskega dohodka od gozdnih zemljišč pred kratkim prejeli napačne odmere obveznosti iz kmetijstva za leto 2021, v juniju izdali nove odločbe. Zavezancem ne bo treba vlagati pritožb, saj bo nova odločba nadomestila prejšnjo. Zavezancem, ki menijo, da so prejeli napačen izračun, svetujejo, naj počakajo do konca maja, ko bodo lahko na eDavkih preverili, ali jim bo Furs izdal novo odločbo. Če bodo izvedeli, da ne bodo prejeli nove odločbe, hkrati pa se s prvotno ne strinjajo, bodo še vedno imeli teden dni časa (do vključno 6. junija), da vložijo pritožbo.

Tragična smrt kranjskega dijaka

V okolici Kranja se je med zabavo smrtno ponesrečil osemnajstletnik.

Simon Šubic

Kranj – V okolici Kranja se je v soboto ponoči zgodila huda tragedija. Po naših podatkih je namreč za posledicami hudih poškodb pri padcu po travni klančini umrl dijak kranjske gimnazije. Na Policijski upravi Kranj so tragični dogodek potrdili. »Na kraju dogodka je mlajša odrasla oseba v soboto ponoči med gibanjem stopila preko skrajnega roba poti, padla po strmini in zaradi hudih poškodb kasneje umrla v zdravstveni ustanovi. Dogodek se je zgodil med zasebnim druženjem več oseb. Tuja krivda po do sedaj zbranih obvestilih ni bila ugotovljena. O dogodku policisti še vodijo postopek,« so razložili.

Kranjski policisti so v soboto popoldan v naselju Srednja vas – Goriče obravnavali tudi padec moškega v silosu. Kot so ugotovili, mu je spodneslo lestev. Kranjski poklicni gasilci so ga iz silosa rešili z vrvno tehniko in ga predali reševalcem. Odpeljali so ga v bolnišnico.

V Predosljah pa je v soboto zvečer moški padel s pečine v kanjon reke Kokre. Kranjski poklicni gasilci in zdravnica Nujne medicinske pomoči Kranj so se s pomočjo vrvne tehnike spustili k poškodovancu, ga na kraju oskrbeli in pripravili vse potrebno za dvig po zelo strmem pobočju, so sporočili z Uprave RS za zaščito in reševanje. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljanski klinični center.

Več nesreč kot lani

Simon Šubic

Kranj – Gorenjske policiste so minuli konec tedna obvestili o šestnajstih prometnih nesrečah, v petih so se udeleženci poškodovali. Na Bledu je voznik z osebnim avtomobilom zaradi neprilagojene hitrosti trčil v motorista s potnico, ki se je v nesreči lažje poškodovala. Na Jesenicah se je poškodoval kolesar, ki mu je voznik z osebnim avtomobilom izsilil prednost. Tudi kolesar se je nepravilno peljal po pločniku. Kolesar se je poškodoval tudi v Ratečah. Med vožnjo je z roko izpustil krmilo kolesa, ki se je obrnilo. V Kranju je zaradi vožnje preblizu roba vozišča padla mopedistka. Na glavni cesti Jesenice–Žirovnica pa so trčila štiri vozila.

Letos so gorenjski policisti obravnavali že 527 (483 lani) prometnih nesreč. Najbolj pogosti vzroki zanje so nepravilen premik z vozilom (173), neprilagojena hitrost (91), nepravilna stran oziroma smer vožnje (79) in neupoštevanje pravil o prednosti (70). Pod vplivom alkohola je bil vsak deseti povzročitelj nesreče.

Gorenjski policisti so letos ugotovili že 12.450 kršitev prometnih pravil, največ zaradi prekoračene hitrosti (3452). Zasegli so 78 vozil in odredili 11.350 alkotestov, od katerih je bilo 366 preizkusov pozitivnih. Zaradi suma vožnje pod vplivom prepovedanih drog so odredili 54 hitrih testov na prisotnost droge, med njimi je bilo 48 voznikov pozitivnih ali pa so preizkus odklonili.

KRATKE NOVICE

Pri košnji se je hudo poškodoval

Stara Fužina – V petek popoldan se je v Stari Fužini pri delu s kosilnico poškodoval občan. Oskrbeli so ga reševalci Nujne medicinske pomoči Kranj. Posredovala je tudi dežurna ekipa Helikopterske nujne medicinske pomoči Brnik s posadko helikopterja Slovenske vojske, ki je ponesrečenca prepeljala v ljubljanski klinični center.

Prerivanje in pretepanje na javnem kraju

Škofja Loka, Žirovnica – Škofjeloški policisti so pred dnevi prejeli obvestilo o prerivanju na javnem kraju. Ob prihodu so ugotovili, da se prerivata in tepeta dve osebi. K sreči do poškodb ni prišlo. V soboto ponoči so tudi jeseniški policisti obravnavali pretep na javnem kraju. Na območju Žirovnice sta se stepla dva moška. Proti vsem štirim vročekrvnežem so policisti uvedli prekrškovne postopke zaradi kršitve javnega reda.

V gore le dobro pripravljeni

Gorski reševalci so lani posredovali v 629 nesrečah, od tega je 283-krat na pomoč priletel helikopter. Helikopter Slovenske vojske je sodeloval 196-krat, policijski pa 87-krat. Število nesreč se je v zadnjih letih povečalo za več kot štirideset odstotkov. Letos je v gorah umrlo že 14 oseb, lani v celem letu 22.

Maša Likosar

Mojstrana – Kot je na novinarski konferenci v Planinskem muzeju v Mojstrani poudaril predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije (GRZS) Gregor Dolinar, več nesreč ne pomeni le več dela za gorske reševalce, pač pa tudi večjo organiziranost in še boljšo usposobljenost ter psihofizično pripravljenost gorskih reševalcev in posadk helikopterjev. Dejal je tudi, da so gorski reševalci prostovoljci in tudi v prihodnje želijo ostati prostovoljska organizacija, poseben status pa bi potrebovali močno obremenjeni gorski reševalci letalci. Namestnik generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje Stanislav Lotrič je ob tem še pojasnil, da se v slovenski zakonodaji obetajo spremembe na področju plačevanja reševanj oziroma ustreznega zavarovanja za tiste, ki se odpravljajo v gore.

Na novinarski konferenci so gorski reševalci s predstavniki Uprave za zaščito in reševanje, Slovenske vojske in Gorske enote policije pojasnili, na katere nevarnosti moramo biti pozorni, ko zahajamo v gore. / Foto: Tina Dokl

Med obiskovalci gora vedno manj odgovornosti

V visokogorju je na določenih področjih še vedno sneg, zato tudi v poletnem času ne smemo pozabiti na zimsko opremo. »Med najpogostejšimi vzroki nesreč je ravno zdrs, ki v tem obdobju predstavlja nevarnost zlasti tistim, ki s seboj nimajo ustrezne opreme, kot so dereze in cepin,« je dejal podpredsednik GRZS Miha Primc. Pohodnikom svetuje, naj o turi zberejo čim več informacij, preverijo vremenske razmere in naj se v hribe odpravijo dovolj zgodaj zjutraj. »V nahrbtniku nikoli ne smejo manjkati topel kos oblačila, čelada, telefon s polno baterijo in zadostna količina tekočine,« je povedal in dodal ugotovitve analiz nesreč iz preteklih sezon, ki kažejo, da se nesreče v gorah velikokrat zgodijo zaradi slabe priprave na turo, neprimerne ali pomanjkljive opreme, fotografiranja na najbolj nevarnih mestih, hoje po brezpotjih ali iskanja bližnjic in neizkušenosti. »Velikokrat pa težavo povzročijo tudi nenadna bolezenska stanja, izčrpanost in dehidracija, zato še enkrat opozarjamo, da je dobra priprava na turo ključna sestavina, da se izlet v hribe in gore konča z lepimi spomini,« je še dodal. Vodja gorske enote policije Robert Kralj ob tem ugotavlja, da je med obiskovalci gora vedno manj odgovornosti. »Tudi v prihajajoči sezoni je pričakovati več nesreč, ki se najpogosteje zgodijo pohodnikom, ki so najmanj pripravljeni in najmanj usposobljeni, ki hribe podcenjujejo in jih ne jemljejo dovolj resno,« je poudaril.

Gorski reševalci poleg letalske in gorske policijske enote sodelujejo tudi s 151. helikoptersko eskadriljo.

V helikopterskem reševanju je bilo prikazano tudi vitlanje ponesrečenca. / Foto: Tina Dokl

Tudi letos bo na Letališču Brnik prisotna dežurna ekipa za reševanje v gorah v času od 1. junija do 30. septembra. Poveljnik 151. helikopterske eskadrilje Slovenske vojske Miha Vencelj je opozoril, da težavo pri reševanju v gorah pogosto predstavlja lociranje ponesrečenca, zato je pohodnike pozval, naj uporabljajo oblačila živih barv.

Helikoptersko reševanje je sicer hitra in učinkovita oblika pomoči, ki pa je možna le takrat, ko letenje omogočajo ustrezne vremenske razmere, zato je v poletnem času na območjih sedemnajstih društev gorske reševalne službe organizirano dežurstvo gorskih reševalcev. Gorski reševalci se ob klicu na pomoč na reševalno akcijo tudi v primeru helikopterskega reševanja vedno odpravijo klasično, torej ''peš'', zato da pomagajo ponesrečencem tudi takrat, ko zaradi spremembe vremenskih razmer ali drugih razlogov pomoč helikopterja ni več možna.

Prikazali so klasično in helikoptersko reševanje zaplezanega planinca, ki je padel v ferati Mojstrana in se poškodoval. / Foto: Tina Dokl

Reševanje plezalca

Po konferenci so gorski reševalci in posadka helikopterja Slovenske vojske prikazali reševanje poškodovanega plezalca iz ferate. Ekipa gorskih reševalcev GRS Mojstrana, GRS Kranjska Gora in GRS Rateče se je peš povzpela z opremo na mesto nesreče. Reševanje je bilo izvedeno s spustom padlega plezalca z mesta padca v skalno luknjo, kjer so ga medicinsko oskrbeli in namestili v nosila. V helikopterskem reševanju je bilo prikazano vitlanje ponesrečenca, ki je nameščen v helikopterski vreči, in pa stensko reševanje padlega plezalca, ki je visel na plezalni vrvi.

S kužkom na ogled muzeja

Skupnost muzejev Slovenije uvaja nova znaka Psom prijazen muzej in Psom dostopen muzej, s katerima bodo obiskovalce seznanili z možnostjo obiska muzejev z njihovimi pasjimi prijatelji. S tem naj bi se še bolj približali obiskovalcem muzejev in galerij.

Suzana P. Kovačič

Tržič – »Veliko slovenskih muzejev in galerij sicer že sedaj omogoča obisk muzejev skupaj s pasjimi prijatelji, vendar te informacije niso bile nikjer zbrane, prav tako pa ni bilo urejeno skupno označevanje in niso bila pripravljena navodila za prijeten in varen obisk muzejev in galerij v spremstvu psov,« so sporočili iz Skupnosti muzejev Slovenije. Ker vsi muzeji in galerije psom ne morejo omogočiti dostopa do vseh prostorov, so se odločili, da pripravijo dve možnosti. Psom dostopen muzej je muzej, v katerem lahko psi lastnike spremljajo ob ogledu vseh razstavnih prostorov, zanje pa je pripravljen tudi prostor, kjer lahko lastnike počakajo in se odžejajo. Psom prijazen muzej je muzej, v katerega psi nimajo vstopa oziroma je vstop dovoljen samo v določene prostore, je pa zanje pripravljeno mesto, kjer lahko svoje lastnike varno počakajo in se odžejajo.

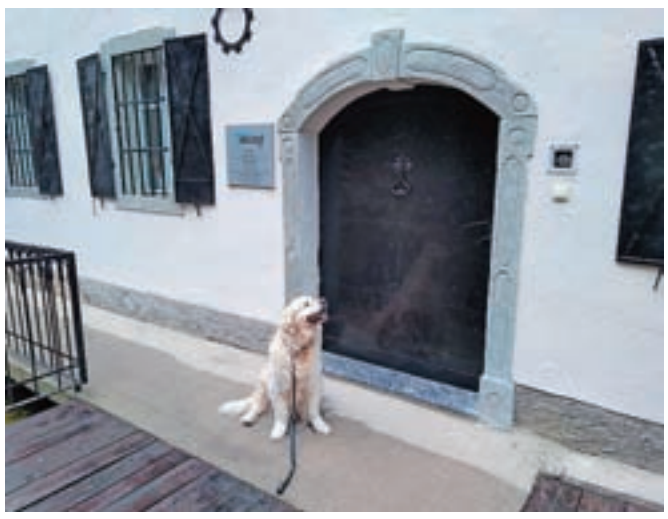

V Tržiškem muzeju že sedaj omogočajo vstop psom na povodcu v spremstvu lastnika, s prvim junijem bo to postalo še formalno. / Foto: Tina Dokl

»Nekdaj je bil pes bolj čuvaj, zdaj je del družine kot hišni ljubljenček in vedno več ljudi potuje z njim. Večinoma so psi lepo vzgojeni, čisti, lastniki pa morajo odgovorno poskrbeti tudi za to, da je pes v muzeju na povodcu. Do sedaj tudi še nismo imeli takšne gneče, da bi bilo to lahko moteče za druge obiskovalce. Želimo biti vključujoči, in če gredo psi lahko zraven v restavracije, kavarne, zakaj ne bi šli zraven tudi v muzej ...« meni Jana Babšek, direktorica Tržiškega muzeja.

K sodelovanju v projektu so povabili Kinološko zvezo Slovenije, ki bo izvajala tudi nadzor nad spoštovanjem pravil s strani muzejev. Nadzor bodo izvajali vodniki reševalnih psov kot »skriti kupci«. Podjetje Monge kot partner projekta pa bo sodelujočim muzejem podarilo tudi posode za hrano ter vzorce hrane, ki jih bodo lahko razdelili obiskovalcem.

Muzealci so pripravili muzejski bonton za lastnike psov, saj želijo, da je obisk prijetna in varna izkušnja za vse obiskovalce. V bontonu piše, da v muzej ali galerijo vstopijo lahko le psi v spremstvu odrasle osebe, da so dobrodošli samo primerno vzgojeni, poslušni in ubogljivi psi in da mora biti pes na povodcu, lastnik pa prevzema vso odgovornost. Muzej lahko omeji vstop ali ne dovoli vstopa psom, kadar to zahtevajo drugi obiskovalci muzeja. Službeni psi pa lahko vstopijo v muzej kadarkoli. Pred obiskom muzeja priporočajo, da je pes nahranjen, sprehojen in da že prej opravi svoje potrebe. V primeru, da pes potrebo po nesreči opravi v muzeju, mora lastnik poskrbeti za čiščenje ...

Pridruženi muzeji sodelujejo v pobudi Psom dostopen muzej in Psom prijazen muzej. / Foto: Skupnost muzejev Slovenije

Na širšem Gorenjskem so se skupni akciji Psom dostopen muzej pridružili Loški muzej, Kulturni dom Franca Bernika Domžale – Galerija Domžale, Slamnikarski muzej in Menačekova domačija in Tržiški muzej, kjer je direktorica Jana Babšek povedala: »Predvidoma bomo prvega junija na vhod v muzejsko stavbo namestili tablico s tem napisom. Že sedaj psom omogočamo vstop v spremstvu lastnika, potem bo to postalo še formalno skladno s pravili, ki smo jih dorekli v Skupnosti muzejev Slovenije.«

Na poti s starodobnimi traktorji

Številni Škofjeločani, zlasti pa najmlajši, so z velikim zanimanjem pospremili prihod starodobnih traktorjev, ki so minulo soboto za končno točko popotovanja po Sloveniji izbrali Škofjo Loko.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Tisočletno mesto je bilo kot nalašč za obisk na prvi daljši poti, za katero so se odločili člani sekcije Oldtimerjev – traktoristov, ki deluje pri Strojnem krožku Dravsko polje. Na pot so se podali v petek zvečer, po lokalnih cestah pa so se skozi Celje, Vransko, Kamnik in Komendo v soboto zjutraj pripeljali v Škofjo Loko, kjer so se najprej ustavili v nekdanji vojašnici.

»Načrtovali smo, da bomo do Škofje Loke vozili dvanajst ur, pa smo prišli v osmih. Ceste so bile ponoči prazne, okrepčevalnice ob njih zaprte in tako smo bili tukaj namesto ob 11. uri tukaj že zjutraj. Naša skupna pot tja in nazaj je dolga 350 kilometrov, traktorji pa so stari okoli šestdeset let, nekateri malo več, drugi malo manj. V sekciji nas je blizu trideset članov, za pot pa se nas je odločilo šest,« je v imenu štajerskih starodobnih traktoristov povedal Silvan Damijan in dodal, da se v domačih krajih redno udeležujejo različnih srečanj.

Traktoristi z Dravskega polja so se najprej ustavili v nekdanji vojašnici.

Na Trg pod gradom so štajerske starodobne traktoriste pospremili člani Društva Rovtarji s starodobnimi kolesi, za dobro voljo pa je poskrbel ansambel Suha špaga.

»Naši prijatelji z Dravskega polja so tudi starodobni smučarji in kolesarji. Sprva so se namenili, da bi se s traktorji peljali vse do morja, nato pa so ocenili, da bi bilo to za prvič preveč. Tako smo se dogovorili, da bo Škofja Loka njihov končni cilj. Danes bodo prespali pri Megušarju v Stari Loki, jutri zjutraj pa se vračajo proti domu,« je povedal predsednik Društva Rovtarji Branko Tavčar in pojasnil, da sta se šestim štajerskim traktoristom pridružila tudi dva domača.

»Letos smo bili že aktivni, saj smo imeli nekaj smučarskih tekem. Žal je odpadla domača v Škofji Loki, saj je bilo zaradi korone precej odpovedi tekmovalcev. Sedaj se udeležujemo srečanj starodobnih kolesarjev, letošnje mednarodno srečanje v Škofji Loki pa načrtujemo na praznični 25. junij. Pričakujemo množično udeležbo, saj se prijavljajo tudi že tujci,« je še povedal Tavčar.

Starodobne traktoriste iz Štajerske je v soboto na Trgu pod gradom pozdravil tudi domači župan Tine Radinja, v Razvojni agenciji Sora pa so poskrbeli, da jim je simpatična vodička Marija Klemenčič predstavila še lepote in zgodovino mesta.

Lvov, mesto z nenehno menjavo »lastnikov«

Mesto Lvov, prestolnica zahodne Ukrajine, je v svoji dolgi zgodovini doživljalo številne spremembe politične oblasti, na kar kaže tudi njegovo ime, izraženo v najrazličnejših jezikih: ukrajinsko Lviv, rusko Lvov, nemško Lemberg, madžarsko Ilvo, romunsko Liov, krimskotatarsko Ilbav, latinsko Leopolis ...

Jurij Kurillo

Mesto Lvov izhaja iz utrdbe na griču, ki jo je sredi 13. stoletja dal zgraditi Danilo, knez Galicije; Ukrajinci mu rečejo tudi kralj. Ta je bila poleg Volinije, kjer je vladal njegov brat Vasilko, ena od dveh dežel, ki sta nastali iz zahodnega dela Kijevske Rus, prve državne tvorbe vzhodnih Slovanov. V 14. stoletju se je čez to ozemlje na skoraj celotno današnjo Ukrajino razširila močna litovska kneževina, ki jo je nato zamenjala poljska kraljevina – obe sta bili sprva tudi med seboj povezani. V začetku 14. stoletja so po prvotnem porazu poljske sile pod vodstvom kralja Kazimirja Velikega (1310–1370) vendarle premagale Ukrajince. In tako se je za zahodno Ukrajino začela dolga in kruta poljska nadvlada, ko so se nenehno pojavljali verski, socialni in etnični spori med naseljenimi ukrajinskimi domačini ter med plemstvom, ki so ga predstavljali Poljaki ter tudi Nemci in Madžari.

Ta dogajanja je literarno-umetniško opisal poljski pisatelj in Nobelov nagrajenec Henryk Sienkiewicz v svojih zgodovinskih romanih, kot so Potop, Z ognjem in mečem in Mali vitez. Dela so po svoje precej enostranska, saj prikazujejo poljske plemiče v najboljši luči, ukrajinske podložnike pa v najslabši. To velja tudi za vodjo upora, hetmana Bogdana Hmelnickega, ki sicer velja za ukrajinskega narodnega junaka. Vendar bi lahko dodali, da so se stvari sčasoma uravnotežile, saj ima v Lvovu svoj spomenik Sienkiewicz, v Kijevu pa Hmelnicki.

Gališko plemstvo je bilo po večini rimskokatoliške vere, domačini pa so bili pravoslavci; pozneje, po letu 1596, so postali člani ukrajinske unijatske katoliške Cerkve s priznavanjem papeža, vendar s pravoslavno obliko obredov. Da bi se izognili poljskemu pritisku, so mnogi ukrajinski domačini zbežali na levi breg Dnepra in tam postali kozaki.

Galicija z Lvovom kot del habsburškega cesarstva

Po prvi delitvi Poljske (1772) je postala Galicija del habsburškega cesarstva, vendar so imeli tam Poljaki še vedno glavno besedo. Tudi med »pomladjo narodov« leta 1848 so pridobili v Avstriji nove pravice predvsem oni, Ukrajinci pa nobenih. Ob propadu habsburške monarhije na koncu prve svetovne vojne je postal Lvov za nekaj dni sedež neodvisne vlade dežele, ki je imela več imen: Rutenija, Zahodna Ukrajina ali Vzhodna Galicija. Toda to vlado so že po nekaj dneh odstranile poljske čete, ki so tako zagotovile nadoblast Poljske tudi nad Lvovom vse do začetka druge svetovne vojne. Mesto so takrat okupirale nemške čete, ki so ostale tam do leta 1944 in med tem po sovjetskih virih povzročile smrt sto na tisoče pripadnikov judovske skupnosti. Zahodno Ukrajino z njenim središčem Lvovom so nato priključili Ukrajinski sovjetski socialistični republiki. Unijatska cerkev je morala pod diktatorjem Stalinom leta 1946 v ilegalo, vendar se je leta 1980 spet pojavila ob »glasnosti« Mihaila Gorbačova in je dobila veliko vlogo v gibanju za ukrajinsko neodvisnost, ki je bilo osredotočeno prav v Lvovu. Ta je resnično zaživel šele 1991 ob razglasitvi neodvisne ukrajinske države.

Življenje v neodvisnosti

Mesto ima ta čas okoli 810.000 prebivalcev, ki v večini uporabljajo ukrajinski jezik; takih z ruskim maternim jezikom je tu precej manj kot v vzhodnem delu države, onkraj Dnepra. Ob vznožju že omenjenega griča se širijo strehe in stolpi stavb, zidanih pretežno v zahodnoevropskem slogu gotike, renesanse, baroka, rokokoja (iz časov poljskega vladanja) in neoklasicizma (iz časov habsburške monarhije). Sicer pa je Lvov tudi živahno univerzitetno in trgovsko središče z delno propadlo industrijo iz sovjetskih časov ter z obsežnimi stanovanjskimi naselji v bližnji okolici.

Glavna mestna ulica, dolga kar šeststo metrov, imenovana Prospekt Svobodi, nas popelje do razkošnega opernega in baletnega gledališča, imenovanega po Ivanu Franku (1856–1916), uglednem zahodnoukrajinskem pesniku, pisatelju in radikalnem socialističnem politiku. Po njem se imenuje tudi osrednji mestni park, ki leži v starem delu Lvova. Najlepši pogled na mesto imamo, če se povzpnemo na Grajski hrib (Zamkova hora), od koder, kot rečeno, samo naselje izvira. Vsekakor si moramo ogledati Lvovski zgodovinski muzej, ki ga najdemo v renesančni Črni hiši, mestni posebnosti iz 16. stoletja. Zanimiva sta zagotovo tudi Nacionalni muzej in Muzej etnografije, umetnosti in obrti. V Lvovu stoji okrog sto cerkva in katedral – od pravoslavne cerkvice svetega Nikolaja iz 13. stoletja do mogočnih katedral rimskokatoliške cerkve iz poljskega obdobja. Tu lahko najdemo tudi zanimivo armensko cerkev. V karmeličanski cerkvi sva si z ženo ogledala zbirko kipov »ukrajinskega Michelangela«, poznobaročnega galicijskega kiparja Johanna Georga Pinsla, ki kažejo poleg izrazitih obrazov kar malo pretirano razgibana oblačila. Staro mestno središče je Unesco po pravici uvrstil v svetovno dediščino.

Ko govorimo o zahodnoukrajinski pokrajini Galiciji, ne moremo mimo žalostnega zgodovinskega spomina iz prve svetovne vojne, ko so prav tam trpeli v strelskih jarkih mnogi slovenski fantje in možje v nesmiselnih bojih »za vero, dom, cesarja«. Mnogi so za to dali svoja življenja, o čemer pričajo številne spominske plošče z njihovimi imeni ...

Spomenik knezu Danilu, ustanovitelju Lvova / Foto Jurij Kurillo

Ob najinem obisku Lvova sva si ogledala tudi zanimiv Arhitekturni muzej. To je pravzaprav t. i. skansen, postavitev stare podeželske arhitekture na prostem, kjer najdemo množico prikupnih lesenih stavb iz različnih ukrajinskih regij. Krite so s slamo, v njih pa je prvotna oprema: stare zidane peči, štedilniki, pohištvo in najrazličnejše obrtniško-kmečko orodje s statvami vred. V naselju stojita tudi mična lesena cerkvica in šola s starimi okornimi klopmi.

Slovenski zgodovinski stiki z Lvovom

Ob naši pripovedi o Lvovu se spodobi, da se spomnimo tudi na ne tako maloštevilne slovenske zgodovinske stike s tem starodavnim ukrajinskim mestom. Tam je bil po dolgoletnem delovanju v Idriji in Ljubljani zaposlen kot profesor naravoslovja od 1787 do 1805 francoski kirurg in naravoslovec Balthasar Hacquet (1739–1815). V tem mestu je med letoma 1822 in 1827 kot profesor deloval Prešernov prijatelj, jezikoslovec, literarni zgodovinar in književni kritik Matija Čop (1797–1835). Tam je predaval profesor matematike France Močnik (1814–1892), pisec več matematičnih učbenikov in šolski nadzornik.

Ne gre pozabiti Lvovčana Ivana Boberskega (1873–1947), »očeta ukrajinske športne vzgoje«, avtorja številnih strokovnih knjig, še posebej del o ukrajinskem sokolstvu in angleškem skavtskem gibanju. Bil je član vlade Ukrajinske narodne republike. Pred boljševiki se je umaknil sprva v ZDA in Kanado, kjer je deloval kot ukrajinski predstavnik. Leta 1932 se je vrnil v Evropo ter zaživel v našem Tržiču, kjer je tudi umrl – 23. septembra 2020 so mu ob sodelovanju ukrajinskega veleposlaništva odkrili spominsko ploščo na hiši v Tržiču, v kateri je živel.

Ko govorimo o zahodnoukrajinski pokrajini Galiciji, ne moremo mimo žalostnega zgodovinskega spomina iz prve svetovne vojne, ko so prav tam trpeli v strelskih jarkih mnogi slovenski fantje in možje v nesmiselnih bojih »za vero, dom, cesarja«. Mnogi so za to dali svoja življenja, o čemer pričajo številne spominske plošče z njihovimi imeni, ki jih je mogoče videti pred vhodi veliko naših cerkva. Podobne težke preizkušnje so v tem delu Ukrajine doživljali nekateri Slovenci tudi med drugo svetovno vojno kot nemški mobiliziranci.

Če je bilo temu lepemu ukrajinskemu mestu prizaneseno z rušenjem v drugi svetovni vojni, je pa zato postalo ta čas eden od ciljev neusmiljenega raketnega obstreljevanja vzhodnih »bratov«. Lahko samo upamo, da bo tega nesmiselnega vojaškega dogajanja čim prej konec.

Operno in baletno gledališče v Lvovu / Foto Jurij Kurillo

Buhtelj Valvasorček in stol pod Stolom

Nežka in Vladan Bakoš sta nova oskrbnika Valvasorjevega doma pod Stolom. Planince vabita s prijaznostjo in gostoljubjem ter čisto posebno ponudbo jedi, v kateri so tudi buhtlji Valvasorček in torta Pavlova, mnoge pa navdušijo makedonske jedi, kot so polnjene paprike po makedonsko, sarme in tavče gravče. Nežka ima namreč makedonske korenine.

Urša Peternel

Valvasor – Življenjska zgodba novih oskrbnikov Valvasorjevega doma pod Stolom Nežke in Vladana Bakoša je zanimiva, saj sta oba vrsto delala na Dunaju. Nežka je bila zaposlena v draguljarstvu, Vladan na letališču; s pandemijo pa so se stvari tudi v Avstriji močno spremenile in začela sta razmišljati o vrnitvi v Slovenijo. Nežka je sicer Jeseničanka in ima makedonske korenine, Vladan pa prihaja s Primorskega. Ko sta izvedela, da Planinsko društvo Radovljica išče oskrbnika na Valvasorju, sta pograbila priložnost in se v trenutku odločila, da sprejmeta izziv, četudi brez izkušenj z vodenjem planinskih koč (je pa Nežka vrsto del delala v gostinstvu in je tudi izjemna kuharica). Vladan je tako začel 1. decembra lani, Nežka se je na začetku na Valvasorja vozila z Dunaja le ob koncih tedna, od marca pa sta oba ves čas v domu. Kot pravita, so dnevi dolgi, a lepi. Vstajata okrog šestih, zvečer ne ležeta pred enajsto. Skrbita za goste, Nežka kuha, Vladan skrbi za postrežbo, v domu je tudi 47 ležišč, pred domom je velika terasa. Ker želita, da se gostje dobro počutijo, veliko pozornosti namenjata čistoči in urejanju koče in okolice. Obiska je veliko, poleg domačinov, ki so redni obiskovalci Valvasorja (nekateri se celo vpisujejo v vpisno knjigo in na leto opravijo tudi po dvesto, tristo vzponov), je veliko tudi tujcev. Mnogi pot nadaljujejo proti Stolu, številni v domu prespijo. Dom sta vključila v rezervacijski sistem za planinske koče in rezervacij imata ogromno, sta zadovoljna, četudi ju skrbi, kako bosta zmogla poskrbeti za vse. Že več tednov namreč iščeta pomoč za delo v domu, a odziva ni; tako jima pomagajo sorodniki in prijatelji ter člani PD Radovljica, zlasti ko imata najavljene večje skupine gostov. »Tukaj je res zelo lepo, ljudje so strašno prijazni, tudi redni obiskovalci so nama pripravljeni pomagati,« sta zadovoljna Bakaševa, ki slovita tudi po odlični gostinski ponudbi. Tako sta se odločila, da poleg klasičnih planinskih jedi, kot so jota, pasulj, ričet, pečenice z zeljem ..., gostom ponudita tudi makedonske jedi, kot so polnjene paprike po makedonsko, sarme, pravi hit je tavče gravče s pečenimi rebrci ...

Tortica Pavlova

Buhtelj Valvasorček

Oskrbnika Nežka in Vladan Bakoš na »stolu pod Stolom«. Gre za velikanski leseni stol, na katerem se lahko fotografirajo obiskovalci s Stolom v ozadju.

V soboto, 28. maja, pri Valvasorjevem domu pripravljajo zabavo za prijatelje Valvasorja, ki se bo začela ob deseti uri. Kot sta povedala Nežka in Vladan, kot nova oskrbnika želita navdušiti čim več domačinov, da postanejo obiskovalci in prijatelji Valvasorja. Poskrbljeno bo za glasbo z DJ-em, predstavili bodo tudi vina lastne blagovne znamke Valvasorček, ki ga prav za Bakoševa prideluje butični vinar iz Skopja. Ekskluzivno je napolnil 1181 steklenic, to je namreč nadmorska višina doma. Povabili so tudi župane žirovniške, jeseniške in radovljiške občine ter predstavnike slovenske ambasade v Skopju in predstavnike ambasade Republike Makedonije v Ljubljani.

»K tradicionalni ponudbi vedno dodamo dve makedonski jedi,« pravi Nežka, ki je odlična tudi v pripravi sladic. Tako se je odločila, da bo poleti kot alternativo klasičnim štrukljem gostom ponudila torto Pavlova, posebnost je buhtelj Valvasorček s suhimi slivami, jabolki in medom, včasih pripravi medene srčke Valvasor ...

Goste pa že na vhodu vsak dan pričaka tudi nova misel dneva, ki kaže na življenjski optimizem novih oskrbnikov. Ena takih misli se je denimo glasila: Če se dan slabo začne, to še ne pomeni, da bo tak ostal do večera. Še vedno se lahko spremeni v najlepši dan v življenju!

Za več ribjih jedi v naši prehrani

V okviru projekta Turizem ribjih doživetij je ob ribnikih v Češnjevku in Lahovčah potekal ribogojsko-kulinarični dogodek, s katerim so organizatorji obiskovalcem želeli približati gorenjske ribe in ribje jedi.

Aleš Senožetnik

Češnjevek – »Na Gorenjskem se še premalo zavedamo, da imamo tudi v naših krajih zelo kvalitetne in okusne ribe in da lahko iz njih pripravimo zelo okusne jedi. Temu je namenjen tudi projekt Turizem ribjih doživetij, katerega namen je promocija ribje kulinarike in zelenega ribjega turizma,« nam je o namenu projekta, ki sicer poteka že od lanske jeseni, povedala Nina Zupan iz BSC, poslovno podpornega centra, ki je vodilni partner v projektu, v katerem sicer sodelujejo še Občina Preddvor in tamkajšnji zavod za turizem, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj in ribogojnica Bizjak in poteka v okviru projektov LAS Gorenjska košarica.

Prav ribogojec Franc Bizjak s svojimi inovativnimi jedmi poskuša predstaviti ribjo kulinariko tudi na Gorenjskem. Tokrat je za obiskovalce pripravil ribji namaz iz postrvi, za katerega je na festivalu Dobrote slovenskih kmetij prejel bronasto priznanje. »Zanimanje za ribe in ribje jedi se sicer povečuje, a ga še vedno ni toliko, kot bi si želeli. Večina še vedno prisega na meso,« nam je o tem, kako Gorenjci vključujejo ribe v svojo prehrano, povedal Franc Bizjak.

Iz rib lahko pripravimo tudi okusne namaze.

Več o ribogojstvu in akvakulturi pri nas pa je povedal Miha Štular, svetovalec za ribogojstvo na kranjskem kmetijsko-gozdarskem zavodu. »Podatka za Gorenjsko sicer ni, na ravni države pa pojemo približno 11 kilogramov rib na prebivalca letno,« je povedal. S tem še vedno zaostajamo za evropskim povprečjem, čeprav se količina zaužitih rib v zadnjih letih povečuje. Kot je še dodal, raven samooskrbe ocenjujejo na med 10 in 15 odstotkov, kar pomeni, da imamo pri vzgoji rib še dovolj rezerve. Na drugi strani pa je treba paziti tudi na razpoložljivost in zaščito vodnih virov.

Nina Zupan, Franc Bizjak in Miha Štular

Podobna dogodka, kakršna sta tokrat potekala v cerkljanski občini, bodo organizatorji ponovili v jesenskem času na dveh izmed preostalih ribnikov na Gorenjskem.

Belarjevi dnevi v znamenju mladih

Na tradicionalni prireditvi, posvečeni evropskemu dnevu parkov, se je letos v Trenti zbralo skoraj tisoč mladih iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije.

Marjana Ahačič

Bled, Bovec – Triglavski narodni park je tokratne Belarjeve dneve posvetil mladim: tradicionalnega pohoda po Soški poti v Trenti se je namreč v dveh dneh, v sredo in četrtek, udeležilo skoraj tisoč učencev s šol članic Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe in prijateljev s sosednjih zavarovanih območij, avstrijskega Narodnega parka Nockberge in hrvaškega Narodnega parka Risnjak, ter skupina iz programa Mladi nadzornik.

Belarjeve dneve organizira Triglavski narodni park in vedno potekajo v času evropskega dneva parkov; 24. maja leta 1909 je bilo namreč na Švedskem ustanovljenih prvih devet narodnih parkov v Evropi, kar je pomenilo začetek intenzivnejšega varovanja narave v Evropi, pojasnjujejo na javnem zavodu TNP, kje so Belarjeve dneve – letošnji so že 22. zapored – poimenovani po naravoslovcu, seizmologu in pobudniku ustanovitve Triglavskega narodnega parka Albinu Belarju.

Tokratni Belarjevi naravoslovni dnevi so podprti s projektom VrH Julijcev – Izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku, katerega glavni cilj je vzpostaviti primerne pogoje za dolgoročno ohranitev ogroženih živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov na območjih Nature 2000 v Triglavskem narodnem parku. Udeležencem so zato posebej predstavili ogrožene rastlinske in živalske vrste ter njihov življenjski prostor s poudarkom na pomenu trajnostne rabe travišč.

Učencem petih razredov sta se na pohodu pridružila direktor TNP Tit Potočnik in ranger iz s TNP-jem pobratenega ameriškega Narodnega parka Kratersko jezero John Duwe. Foto: arhiv TNP

Dobrodelni koncert za otroke z redkimi boleznimi

Ljubljana – Že četrti vseslovenski dobrodelni koncert Viljema Julijana bo 16. septembra v ljubljanskih Križankah. Na pobudo Društva Viljem Julijan bodo za otroke z redkimi boleznimi spet združili moči mnogi vrhunski glasbeniki. Vstopnice za koncert so že na voljo na Eventimovih prodajnih mestih, vsa sredstva, zbrana s prodajo vstopnic, bodo v celoti namenjena otrokom z redkimi boleznimi. Hkrati v društvu začenjajo tudi veliko poletno zbiralno akcijo za male borce, s katero želijo skupaj s koncertom zbrati čim več sredstev. Prispevate lahko s SMS-donacijo s ključno besedo VJ5 na 1919 ali z nakazilom na TRR SI56 0400 1004 6908 898 (Društvo Viljem Julijan, Ulica skladateljev Ipavcev 11, 3230 Šentjur).

Dan učečih se skupnosti

Kranj – V sklopu Tednov vseživljenjskega učenja se bo jutri tudi na Gorenjskem odvijal osrednji dogodek: Parada učenja – dan učečih se skupnosti. Na trgih in drugih javnih mestih bodo mimoidoče vabile stojnice, delavnice in multimedijske predstavitve, pa tudi strokovni dogodki v bližnjih ulicah in učnih kotičkih. Obiskovalci se bodo lahko seznanili z raznovrstnimi možnostmi vseživljenjskega učenja, so pojasnili na Andragoškem centru Slovenije, ki je nacionalni koordinator Tednov vseživljenjskega učenja. Na Gorenjskem bodo Parade učenja pripravili na Jesenicah, v Kranju in Medvodah.

Ustvarjalni in inovativni

Takšni so dijaki Šolskega centra Škofja Loka, ki so v Sokolskem domu pripravili zanimivo razstavo svojih izdelkov in fotografij, najustvarjalnejši pa so prejeli tudi nagrade.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Vsako leto sta vrhunec Tedna obrti in podjetništva na Loškem odprtje razstave in podelitev nagrad dijakom Šolskega centra Škofja Loka. Tudi letos je bilo tako. »Javnosti želimo pokazati, kaj naši mladi, ko zaključijo šolanje, znajo. Pa ne samo to. Pokazati želimo, kako so ponosni, da so s svojim delom dosegli to, kar danes lahko vidimo,« je ob odprtju razstave povedal direktor Šolskega centra Škofja Loka Martin Pivk, škofjeloški župan Tine Radinja pa je dodal, da je razstava tudi plod sodelovanja med lokalno skupnostjo, občani ter tistimi, ki skrbijo za gospodarstvo in podjetništvo. »Hvaležen sem vodstvu šole, učiteljicam in učiteljem ter mentorjem, ki vsako leto pripravijo dijake in dijakinje, da imajo kaj pokazati. Kar pokažejo, je navdušujoče in navdihujoče ter tudi garant za naprej, da bo obrtniški temelj kreativnosti in podjetništva, na katerem stoji naše mesto, ostal še dolgo,« je poudaril župan Radinja.

Zanimiva razstava izdelkov in fotografij z naslovom Gozdno-lesna veriga bo v Sokolskem domu odprta še do konca tega tedna. / Foto: Gorazd Kavčič

Zbrane na slovesnem dogodku je pozdravil tudi novi predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Marko Lotrič ter povedal, da je letos komisija ocenjevala kar trideset izdelkov dijakov srednje šole za strojništvo in šestnajst izdelkov dijakov srednje šole za lesarstvo, kar je rekord v vseh letih, odkar poteka ocenjevanje. »Navdušen sem nad vsemi in predvsem nad voljo mladih, da ustvarjajo,« je poudaril Marko Lotrič, ki je nato z Martinom Pivkom in Romanom Jenkom iz podjetja Tri Krone segel v roke nagrajencem.

Prvo mesto in petsto evrov si je med dijaki srednje šole za strojništvo z izdelkom CNC laserski rezalnik zaslužil Cene Trček, drugo mesto in tristo evrov je za hidravlično stiskalnico za odpadno embalažo prejel Andrej Prevodnik, tretje mesto in dvesto evrov pa je za predelavo štirikolesnika v gokart prejel Matija Zavrl. Prav posebno nagrado podjetja Tri Krone in dvesto evrov je za travniško brano prejel Jan Jančar.

Med dijaki srednje šole za lesarstvo je prvo nagrado in petsto evrov za mizo dobil Benjamin Kavčič, drugo mesto in tristo evrov si je za harmoniko zaslužil Andraž Vajngerl, tretje mesto in dvesto evrov pa je za biljard prejel Janez Dolenc.

Dijaki za zeleno prihodnost

V okviru projekta Erasmus+ Z roko v roki vztrajnostno širimo obzorja oziroma krajše Zeleni SIjAj so na gimnaziji Biotehniškega centra Naklo (BCN) pretekli teden gostili dijake in učitelje iz Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence iz Celovca in Znanstvenega liceja Franceta Prešerna iz Trsta.

Mateja Rant

Naklo – Gre za dvoletni projekt, ki se je začel novembra lani in poteka v sodelovanju z omenjenima zamejskima šolama. Dijaki spoznavajo cilje Organizacije združenih narodov iz Agende 2030 za trajnostni razvoj, pri čemer poseben poudarek namenjajo ozaveščanju dijakov za blaženje podnebnih sprememb, je pojasnila koordinatorica projekta na BCN Bernarda Božnar. V sklopu projekta so minuli teden izvedli tudi prvo mobilnost.

Agenda 2030 vsebuje 17 ciljev, v okviru projekta Zeleni SIjAj jih bodo podrobneje spoznali šest: zdravje in dobro počutje, čista pitna voda, trajnostna mesta in skupnosti, podnebne spremembe ter življenje v vodi in na kopnem. Te vsebine so po besedah Bernarde Božnar vključevali že pri rednem pouku, pretekli teden pa so se se jim posvetili še na dnevih dejavnosti. Dijak drugega letnika gimnazije BCN Nejc Skumavec nam je zatrdil, da je bilo ves teden zelo zanimivo. »Pomembno si je prizadevati za zeleno prihodnost, saj bomo morali še naprej živeti v tem svetu, kjer bo treba marsikaj popraviti.« Sam prihodnost vidi predvsem v nuklearni energiji. Mateja Tavčarja iz Znanstvenega liceja France Prešeren je najbolj navdušilo predavanje ribiča ob reki, ki jim je natančneje predstavil problematiko podnebnih sprememb, ki vplivajo na življenje v reki, saj je rib vse manj. Kot enkratno doživetje je sodelovanje v projektu označil tudi dijak celovške gimnazije Borja Razinger. »Med drugim smo poudarili načine, kako lahko vsak posameznik pomaga naravi.« Tako so se med drugim odločili, da ne bodo več pili vode v plastenkah, ampak so vsem razdelili stekleničke, v katere si lahko natočijo vodo iz pipe. »Dobra pobuda se mi zdi tudi, da vsaj dva dni v tednu ne bomo jedli mesa, ker ga jaz že tako ne jem.«

Foto: arhiv šole

Dijaki so v sklopu projekta obrežje reke očistili plastike.

Dijaki so pretekli teden tudi čistili obrežje reke ter obiskali Center trajnostne mobilnosti in ustanove v Kranju, ki delujejo v sklopu Fundacije Vincenca Drakslerja. »Dijaki so spoznali, da lahko predmete ponovno oživimo in tudi na ta način dosežemo zastavljene cilje v projektu,« je poudarila Bernarda Božnar. Ravnateljica Andreja Ahčin je ob tem dodala, da so s tem projektom še okrepili dolgoletno partnerstvo z ostalima sodelujočima šolama. Veseli jo, da so se tokrat posvetili vprašanju, kaj lahko vsak stori, da bo prihodnost bolj »zelena«.

Nisi okej? Povej naprej.

Kampanja Nisi okej? Povej naprej. želi zmanjšati stigmatizacijo na področju duševnega zdravja ter izboljšati poznavanje in razumevanje težav. Ambasador je tudi Gorenjec Jože Petek, ki je iskreno spregovoril o svojih težavah, iskanju pomoči in okrevanju.

Urša Peternel

Ljubljana – »Strogi starši in uporniška duša ne sodijo skupaj. Visoka pričakovanja so pripeljala do tega, da sem našel napačno družbo, posledično pa se je moj odnos z družino drastično poslabšal. Vse skupaj je privedlo do hude depresije, kasneje pa se je sprevrglo v anoreksijo. V pol leta sem izgubil trideset kilogramov, situacija pa se je samo slabšala. Po neuspelem poskusu samomora se je odnos domačih popolnoma spremenil. S pomočjo staršev, partnerke in profesionalne pomoči pa mi je uspelo premagati svoje težave.«

To je zgodba dvajsetletnega Jožeta Petka z Jesenic, enega od iskrenih in pogumnih ambasadorjev nacionalne kampanje Nisi okej? Povej naprej. Kampanja poteka pod okriljem NIJZ, pred dnevi pa so jo predstavili na spletnem pogovoru, ki sta ga pripravila STA in NIJZ.

Jože: »Okej je, če nisi okej ... Res polagam na srce, brez sramu in pogumno poiščite strokovno pomoč. Nič ni narobe, če je kaj narobe ...«

Namen kampanje je, kot je povedala njena vodja Nuša Crnkovič z NIJZ, zmanjšati stigmo duševnega zdravja in spodbuditi k iskanju pomoči, tako formalne kot neformalne, kot so prijatelji in družina. Kampanja je namenjena predvsem študentom in mlajšim odraslim, saj so zadnje raziskave pokazale, da je ravno ta skupina v zadnjem obdobju, zaznamovanem tudi s pandemijo, poročala o najvišjih stopnjah duševnih stisk.

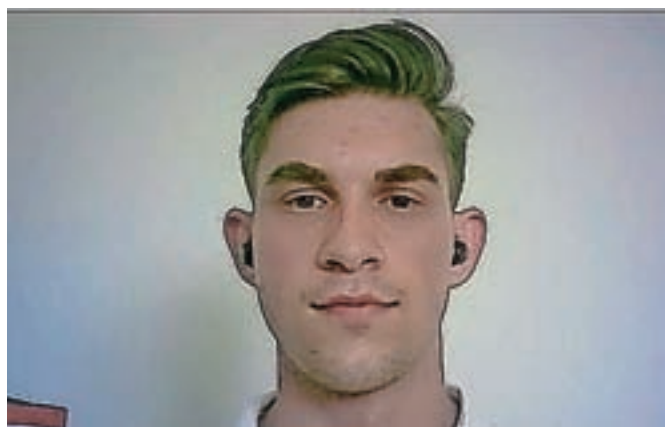

Jože Petek, ambasador kampanje Nisi okej? Povej naprej.

Mislil, da je depresija del odraščanja

Pri Jožetu so se težave začele ob koncu osnovne šole. Počutil se je drugačnega od vrstnikov, bil je zadržan in tih. Iskanje sebe je prineslo eksperimentiranje z drogami in težave doma, ves čas pa je upal, da bo v gimnaziji drugače. A žal ni bilo. »Snov se je nabirala, testi so postajali težki, sošolci nesramnejši, moj interes pa se je zmanjševal ...« Kot pravi, je mislil, da je depresija del odraščanja, a se je vse skupaj samo stopnjevalo. »Naša družina je zelo konservativna in duševno zdravje je bilo tabu tema. Veljalo je, da če imaš duševne motnje, si za v psihiatrično bolnišnico ...« Svoje težave je dolgo zanikal, dokler ni bilo skoraj prepozno, prišlo je do popolne otopelosti in poskusa samomora, ki ga je preprečila mama. Takrat so se vsi skupaj zavedeli, da morajo poiskati strokovno pomoč, in počasi se je začel proces okrevanja. Kot priznava Jože, so na tej poti vzponi in padci, a stanje se mu je izboljšalo in s terapijami je zaključil, psihiatra pokliče le občasno, ko se znajde v stiski. Pri tem pa mu je v velikansko podporo tudi dekle.

»Žal mi je, da se nisem prej zavedal, da iskanje profesionalne pomoči ni sramotno, da človek ni nor, čeprav redno hodi na terapije. Odločitev za to ne pomeni, da smo šibki, temveč nasprotno, da smo dovolj pogumni, da izberemo to pot, ki nam lahko olajša ali celo reši življenje.«

Odprt pogovor in podpora

In kaj bi svetoval staršem, kako naj pomagajo svojemu otroku, če se ta znajde v duševni stiski? Obvezno mu je treba prisluhniti, treba je biti odprt, depresija ni enaka lenobi. Otroka je strah, da ga bodo starši obsojali, zato sta nujna odprt pogovor in podpora, poudarja Jože, ki bo oktobra začel študirati medicino.

Kot še dodaja, mu je danes precej lažje govoriti o svoji poti, ob tem pa upa, da se bodo tudi drugi mladi s podobnimi težavami lahko poistovetili z njim in na osnovi njegove izkušnje tudi sami poiskali pomoč.

Tudi vodja kampanje Nuša Crnkovič ob tem poudarja, da so včasih stiske tako močne, da enostavno potrebujemo strokovno pomoč. »To narekuje naše telo, to ne pomeni, da smo šibki,« dodaja.

Še več iskrenih osebnih zgodb, tudi Brigite Langerholc Žager, Dese Muck in Aljoše Bagole, in veliko ključnih informacij o tem, kako pomagati sebi in drugim, je na voljo na spletni strani projekta Nisi okej? Povej naprej.

Nadarjeni mladi bobnarji v Jedru

V medvoškem Klubu Jedro so po dveh letih znova navdušili nadarjeni učenci glasbene šole priznanega bobnarja Klemena Marklja.

Samo Lesjak

Medvode – Klemen Markelj, ki se je glasbeno izobraževal tudi v Los Angelesu, že dolga leta uspešno vodi šolo bobnov v Škofji Loki, kjer poučuje nadarjene glasbenike vseh generacij, pripravlja pa tudi delavnice za ljudi s posebnimi potrebami, vodi programe bobnov za osnovne in srednje šole, poletne delavnice ...

Na tokratnem sklepnem koncertu se je na odru Kluba Jedro predstavilo dvajset učencev z rokovsko obarvanim repertoarjem skladb legendarnih izvajalcev. Pisani druščini navdušenih bobnarjev se je na odru pridružila spremljevalna skupina izkušenih glasbenikov: Sandi Ževart, Nejc Vidmar, Sergej Škofljanec in Andrej Jeličič. Na svoj račun so tako prišli vsi ljubitelji pravih udarnih ritmov, nastopajoči pa so ob koncu poleg zasluženega aplavza prejeli tudi diplome.

Bobnarji so zasedli oder medvoškega Kluba Jedro. / Foto: arhiv organizatorja

Predstavitev knjige Čarodej Toni

Toni Mežan je na Bledu predstavil knjigo o svojem življenju.

Janez Kuhar

Bled – V novem Medgeneracijskem centru Vezenine Bled, kjer domuje tudi blejska knjižnica, je Toni Mežan poskrbel za čudovit literarni večer s predstavitvijo knjige Čarodej Toni. Številne zabavne zgodbe iz njegovih raznovrstnih dejavnosti so nasmejale prisotne na odlično obiskanem dogodku. Obiskovalci so bili navdušeni nad bogatim programom, izvirno humorno predstavitvijo in pestrim življenjem avtorja. Blejski fijakar, čarodej, pooblaščenec upravne enote za sklepanje zakonskih zvez ter lokalni politik je predstavil nastajanje knjige in številne zgodbe iz svojega življenja. Na predstavitvi knjižnega prvenca so se mu pridružili tudi Šuštarji in Tonijev idol iz otroških let Andrej Šifrer. Toni Mežan je kot pravi čarodej med drugim poskrbel tudi za kanček čarobnega vzdušja, saj je pred začudenimi gledalci v hipu odčaral plastenko, polno pijače. Kljub temu je bilo na zakuski po predstavitvi vsega dovolj, hrane in pijače.

Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili predstavitvi nove knjige Čarodej Toni. / Foto: Aleš Košir

Zase pravi, da ni pisatelj, ampak le pisec svoje življenjske zgodbe. Kljub temu je že napovedal novo knjižno delo z naslovom Vaški posebnež.

Na predstavitvi knjižnega prvenca je bil tudi Tonijev idol iz otroških let Andrej Šifrer.

Na predstavitvi knjižnega prvenca so se mu pridružili tudi Šuštarji.

Radovljica je gostila igre specialne olimpijade

Pomerilo se je sto trideset športnikov iz enajstih gorenjskih ekip. Na slovesnem odprtju skok s padalom, napovedovalec srčen kot v Planici, medalje je podelil varuh človekovih pravic Peter Svetina, zmagovalci pa so bili tudi tokrat – vsi.

Marjana Ahačič

Radovljica – Osnovna šola Antona Janše Radovljica je bila gostiteljica že 27. letnih iger specialne olimpijade Gorenjske, ki so jih preteklo soboto pripravili na radovljiškem atletskem stadionu in v šolski telovadnici. Tekmovanja (katerega moto je Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu) se je udeležilo kar enajst ekip športnikov z motnjo v duševnem razvoju: CUDV Radovljica, Cirius Kamnik, Sožitje Kamnik, Sožitje in OŠ Jela Janežiča Škofja Loka, Sožitje Mengeš, Sožitje Radovljica, Sožitje Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, OŠ Roje, OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice, OŠ Helene Puhar Kranj in OŠ Antona Janše Radovljica; skupaj se je na atletskem stadionu in telovadnici OŠ Antona Janše pomerilo kar 130 športnikov.

Navdušenje ob pristanku dveh vrhunskih padalcev prav na prizorišču letošnjih letnih iger specialne olimpijade Gorenjske / Foto: Gorazd Kavčič

Tekmovalce sta na uvodni slovesnosti s pristankom prav na prizorišču iger navdušila vrhunska padalca Uroš Grilc in Matjaž Pristavec, pozdravili pa so jih tudi župani Bohinja, Bleda in Gorij Jože Sodja, Janez Fajfar in Peter Torkar ter podžupan Občine Radovljica Miran Rems. Po ogrevanju ob zvokih glasbe so se športniki pomerili v teku na 400, 200, 100 in 50 metrov, metu žogice, metu vorteksa, skoku v daljino, štafeti, košarki in namiznem tenisu, pri čemer jih je, prav nič manj srčno kot najboljše skakalce na svetu v Planici ali hokejska moštva v dvorani Podmežakla na Jesenicah, spodbujal legendarni napovedovalec Bojan Makovec.

Sto trideset športnikov se je pomerilo v desetih disciplinah, večinoma na atletskem stadionu v Radovljici. / Foto: Gorazd Kavčič

Medalje je tistim, ki so dosegli najboljše rezultate, podelil varuh človekovih pravic Peter Svetina.

Tistim, ki so imeli najboljše rezultate, je na koncu tekmovanja kolajne podelil varuh človekovih pravic Peter Svetina, sicer pa velja, da so zmagovalci iger specialne olimpijade prav vsi udeleženci.

Obiščite domače kraje

Maša Likosar

Bohinjska Bela – Člani društev, ki so združena v Gorenjski turistični zvezi (GTZ), so se nedavno pod vodstvom Turističnega društva (TD) Bohinjska Bela udeležili vodenega pohoda in si ogledali vasi ter okoliške znamenitosti Bohinjske Bele. Predsednica TD Bohinjska Bela Francka Gregorc in vodič Miro Kelbl sta predstavila nastanek in zgodovino vasi, ki je vse do danes ohranila tipičen podeželski značaj. »Prvotno je vas sestavljalo pet hiš, ki so še vedno lepo ohranjene in kažejo na arhitekturo tistega časa. Kraj je zanimiv tudi turistom, ki bivajo na Bledu in si zaželijo miru na podeželju,« je dejala Mirjam Pavlič iz GTZ. Povzpeli so se tudi po obnovljenih strmih stopnicah na kamniti stolp, na Iglico, ki je hkrati plezališče za številne športnike. TD Bohinjska Bela ohranja in vzdržuje tudi pet pohodnih krožnih poti, ki izletnikom ponujajo veliko možnost za preživljanje prostega časa v naravi. »Slogan Prelepa Gorenjska bi moral biti večkrat poudarjen, saj so gorenjski kraji res vredni obiska,« je povedala Pavličeva in ob tem še pozvala: »Tudi vi obiščete domače kraje, morda z vodičem, ki vam bo na zanimiv način predstavil gorenjske vasi.«

Vas Bohinjska Bela, ki je ime dobila, ker leži v smeri proti Bohinju, je ohranila tipičen podeželski značaj. / Foto: arhiv GTZ

Nabrali skoraj pol tone odpadkov

V soboto je Društvo za podvodne dejavnosti Bled izvedlo že 29. čistilno akcijo Blejskega jezera, v kateri je sodelovalo 52 potapljačev in 107 drugih udeležencev, ki so skupaj nabrali skoraj pol tone odpadkov.

Maša Likosar

Bled – Akcijo je Društvo za podvodne dejavnosti Bled, ki bo prihodnje leto praznovalo 50-letnico delovanja, organiziralo pod okriljem Slovenske potapljaške zveze (SPZ) in v sodelovanju z blejsko ribiško družino in občino ter Infrastrukturo Bled. Kot je pojasnil predsednik blejskega društva za podvodne dejavnosti Janez Andrejc, so potapljači čistili do globine osmih metrov, in sicer na 26 lokacijah na celem območju Blejskega jezera, zlasti obrežje in okolico otoka. »Odpadkov je vedno manj, kar pomeni, da so ljudje vedno bolj ozaveščeni. Še vedno pa vselej na plano potegnemo tradicionalne smeti, kot so plastenke, pločevinke in plastične vrečke, običajno tudi nekaj večjih predmetov, kot so kolesa, stoli in mize,« je povedal in dodal, da je akcija tudi priložnost za tkanje vezi med potapljači iz vse Slovenije.

Čistilne akcije imajo po besedah Mitje Slavinca, predsednika SPZ, zlasti preventivno vlogo. »Naš cilj ni, da očistimo čim več odpadkov, temveč da ljudi odvrnemo od neodgovornega metanja smeti v vodo. Potapljači smo sicer edini, ki lahko izvedemo podvodne ekološke akcije, a žal nas je premalo, da bi počistili vse, kar posamezniki lahko odvržejo v vodo,« je poudaril in še dodal, da se podvodno ekološko stanje v Sloveniji iz leta v leto izboljšuje, Blejsko jezero pa po njegovem sodi med najčistejše vode.

Letos se je akciji prvič pridružil tudi Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki je v živo izvajal monitoring vode. Predstavili so tudi mobilni ekološki laboratorij, ki je običajno tisti, ki je prvi na terenu, ko pride do onesnaženja. »Laboratorij se med drugim ukvarja s spremljanjem stanja površinskih voda, in ker se zavedamo pomena varovanja okolja, smo letos z veseljem sodelovali pri čistilni akciji,« je dejal Marko Maver, pomočnik direktorice.

Potapljači so z gladine Blejskega jezera, ki je imelo v soboto 15 stopinj Celzija, očistili približno pol tone odpadkov. / Foto: Tina Dokl

Akciji so se pridružili tudi otroci radovljiške in blejske osnovne šole. »Čistilna akcija ni le enodnevni dogodek. V zavedanju, da se ozaveščanje začne že pri najmlajših, smo se pri SPZ povezali z lokalnima osnovnima šolama in del učencev vključili v izobraževalno-ozaveščevalne aktivnosti na temo pomena čiste vode že v mesecih pred izvedbo akcije,« je dejal predsednik komisije za ekologijo SPZ in član DPD Bled Marko Gajić. Učenka blejske šole Neža Mulec Ferjan je ob tem dejala: »Domačinom je zelo pomembno, da jezero ostane čisto tako za Blejce kot za turiste.«

GOLAŽIJADA 2022

Slovenia Eco Resort je nedavno gostil že četrti tradicionalni dogodek, na katerem se prijavljene ekipe pomerijo v kuhanju golaža. Zmaga je ostala doma.

Alenka Brun

Godič Golaž Open se je zgodil četrtič. Sodelovalo je 25 ekip iz vse Slovenije. Tudi domačini so se odzvali v lepem številu. Zaradi pandemije je dogodek v preteklosti dvakrat odpadel, zato so se letošnjega še toliko bolj veselili. Potekal je tako rekoč ves dan. Zjutraj je organizator prijavljenim ekipam razdelil meso in čebulo, te pa so potem golaž kuhale tja do tretje ure popoldne, ko se je začelo ocenjevanje. Sledila je razglasitev najboljših in nato še brezplačna pogostitev prisotnih.

Ponovno so na tekmovanju Golaž Godič Open sodelovale tudi zmagovalke zadnje Golažijade Eko sosede. Zbrane okoli svojega kotla so nam razložile, da pri kuhi sledijo navodilom enega od soprogov, ki res obvlada kuhanje golaža. Za dober golaž je namreč pomembno marsikaj, smo izvedeli. Ko smo mi govorili z njimi, so že lep čas »cmarile« čebulo. Ko smo kasneje videli, kaj se dogaja v sosednjih kotlih, smo ugotovili, da se je velika večina ekip odločila za podoben pristop, le sem ter tja so čebuli po dveh, treh urah nekateri že dodali meso.

O začimbah se kuharji niso želeli kaj veliko pogovarjati. Z njimi je pač tako, da na tovrstnih tekmovanjih spadajo pod »skrivnosti malih mojstrov«.

Nasmejal nas je tudi simpatičen odgovor povratnikov, domače ekipe Team Rožmarin, ko smo jih vprašali, zakaj so se odločili za takšno ime. Odgovor je bil, da »kar tako«. A ko so zadnjič sodelovali na tekmovanju, je bil marsikdo prepričan, da se tako imenujejo zato, ker bodo rožmarin uporabili v golažu in so ga imeli s seboj kar cel šop – bolj za okras. Pa se je dejansko našel kdo, ki jih je prišel prosit za vejico, so povedali. Osnovni recept rožmarina sicer ne vsebuje, ampak okusi so pač različni. Na koncu je šla zmagovalna lovorika v roke domači ekipi La Food, druga je bila ekipa Ines Križman, tretje pa so bile komendske Solzice.

Team Rožmarin

Eko sosede

Kuhanje golaža na odprtem ognju zahteva nekaj spretnosti.

Komendske Solzice

MANČIN NOVI

Alenka Brun

Manca Špik je ob izidu novega, tretjega albuma pripravila ekskluzivni koncert. Praznovanje ob novem izidu pa se je zavleklo pozno v noč.

Novi album nosi naslov Le enkrat se živi in ga sestavlja ducat starih in novih pesmi, združenih v zgodbo o prijateljstvu in ljubezni do življenja, pravi Manca.

Pevka je znana po svojih duetih s slovenskimi glasbeniki. Tako polovico njenega novega albuma predstavljajo prav sodelovanja s pevci slovenske zabavne glasbe. Dejan Vunjak, Isaac Palma, Poskočni, Erosi, Gadi in Rok Piletič so bili očitno prava odločitev. Na spletnih platformah namreč dosegajo skupaj več kot dvajset milijonov ogledov. Prav vsi sodelujoči pa so se ji na ta posebni večer pridružili na odru.

Posebnost večera pa je bila tudi ta, da je novi izdelek tako sedaj prejela le peščica, drugim pa bo na voljo od junija, ko Manca začenja obsežno koncertno turnejo, ki bo trajala vse do septembra.

Raay, Manca Špik in Marjetka Vovk / Foto: Marko Delbello Ocepek

Prva dama čebela

V nakupovalnem centru Supernova Qlandia v Kranju je bilo v petek živahno. Center te dni gosti razstavo z naslovom Prva dama čebela. Na ogled bo en mesec. Učenci OŠ Šenčur in njenih podružnic pa so pripravili tudi igralsko-plesni in glasbeni nastop, ki je pritegnil kar lepo število gledalcev. Obiskovalci so lahko prisluhnili tudi glasbilom iz Orffovega inštrumentarija. Med prisotne pa sta devetošolec Simon Lorbeg, oblečen v čebelarja, in prvošolka Erin Gabršek kot čebelica delila še razglednice, ki so jih porisali otroci sami.

Svetovni dan čebel so zaznamovali tudi v avli priljubljenega kranjskega nakupovalnega centra.

Novorojenčki

Minuli teden so **v kranjski porodnišnici** zabeležili 19 porodov, rodilo se je 9 deklic in 10 dečkov. Najlažja je bila deklica z 2260 grami, najtežji pa deček s 4500 grami. **Na Jesenicah** je prvič zajokalo 6 deklic in 7 dečkov. Najtežja je bila deklica s 4440 grami, najlažji pa deček, ki je ob rojstvu tehtal 2680 gramov.

MULARIJA

RUBRIKO MULARIJA ureja Mateja Rant.
Pišite ji na mateja.rant@g-glas.si.

Foto: Primož Pičulin

V gozdičku pri šoli so uredili Veveričkovo čutno pot.

IMAMO SAMO EN PLANET

Na Osnovni šoli Orehek in podružnični šoli v Mavčičah so minuli petek pripravili Eko dan, ki so ga sicer načrtovali že v aprilu, da bi tako zaznamovali dan Zemlje.

Mateja Rant

VOŠ Orehek Kranj in PŠ Mavčiče bo ekološko resno, ampak zaradi podjetnih idej prav nič stresno,« so besede, s katerimi so minuli petek povabili na Eko dan, v sklopu katerega je šola odprla vrata tudi obiskovalcem iz lokalnega okolja. Vse dopoldne so učenci sodelovali v različnih delavnicah z ekološko tematiko, za zaključek pa so na šolskem vrtu posadili oreh, ki bo nudil zavetje tudi prihodnjim generacijam osnovnošolcev.

V sklopu Eko dneva so učenci urejali okolico šole, pripravili zbiralno akcijo odpadnega papirja ter izmenjevalnico oblačil, knjig in družabnih iger. Komunala Kranj je tako na Orehku kot v Mavčičah obiskovalcem prikazala nekatere svoje dejavnosti in vozila, na stojnicah na šolskem dvorišču pa so se s svojimi izdelki predstavili lokalni dobavitelji. Za posebno slastno delavnico je poskrbel kuharski mojster Bine Volčič. »Sprva smo z Eko dnevom nameravali zaznamovati 22. april, dan Zemlje, a nam je ponagajalo vreme, tako da smo ga pripravili na dan čebel, kar je prav tako močno povezano z našo tematiko,« je pojasnil ravnatelj Drago Zalar. Za učence so pripravili kar 13 različnih delavnic, na katerih so med drugim izdelali ptičje krmilnice in hotele za žuželke, uredili so eko vrtiček in čutno pot za najmlajše. »Na ta način smo želeli otrokom sporočiti, da se je treba zavedati, da imamo samo en planet in da vsako dejanje, ki pomaga k njegovi ohranitvi, šteje.« Kot se je izkazalo, so njihovi učenci že precej ozaveščeni. Tinkara Hafner je ob stojnici z rabljenimi oblačili poudarila, da ne smemo zavreči oblačil, ki so še povsem uporabna, bolje je, da jih zamenjamo z drugimi. Četrtošolka Evelin Podjed Primožič pa je brez zadrege pojasnila, kako se ločujejo odpadki in zakaj je to pomembno: »Tako jih namreč lahko ponovno uporabimo.« To so lahko v praksi spoznali pri stojnici podjetja Circular Shield, kjer so prikazali, kako iz tetrapaka nastane higienski papir. »OŠ Orehek kot prva šola v Kranju uporablja tovrsten higienski papir, sicer pa ga uporabljajo že v več kot sto šolah po Sloveniji,« je pojasnila Špela Gutnik iz omenjenega podjetja.

Za zaključek so na vrtu skupaj z županom Matjažem Rakovcem posadili šolski oreh, drevo, po katerem je kraj, v katerem je šola, dobil ime. »Drevesa morajo biti naši prijatelji; z vsakim drevesom, ki ga posadimo, naredimo nekaj dobrega, drevesa so pljuča Zemlje,« je poudaril ravnatelj.

Na vrtu so zasadili šolski oreh. / Foto: Primož Pičulin

PESMI MLADIH

Resnica

Nemo za slepo
in gluho javnost
bivam.

Ker komaj,
da kdo ve,
da sem.
Da prežet
z upornostjo
sem v resnico,
ne ve nihče,
ker komaj,
da kdo ve,
da sem.

Nemo za slepo
in gluho javnost
bivam.

Da sem poprosil
vas za miloščino –
kaj še.

Monos

Življenjska pesem, prežeta z razočaranjem nad samim bivanjem in okolico. Resnica je lahko velikokrat boleča. Vsak pesem je lepa, ker je izpoved nas samih. **Meta**

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKE

TUZELSKI KANTON (4)

MUZEJ POD MILIM NEBOM

Alenka Brun

Etno avlija Mačkovac je – kot pove že ime – muzej pod milim nebom. Čeprav lahko priznamo, da nas večina ob omembi »etno avlija« (etno dvorišče) pomisli na bosanske dobrote, pod katerimi se zašibijo mize. Šele potem razmišljamo o tem, kaj vse bi lahko pravzaprav spadalo pod besedo etno.

Omenjena Avlija leži na poti iz smeri rudarskega mesta Banovići proti notranjosti planine Konjuh ob reki Oskova. Od mesta je oddaljena dobrih pet kilometrov. In že na parkirišču Etno avlije Mačkovac obiskovalca pozdravi zanimiv pogled na razstavljene starodobnike »fičke«. Ko pa skozi glavni vhod stopimo na »dvorišče«, doživimo pravo bosansko vzdušje. Obiskovalec dobi občutek, da se je vrnil za vsaj nekaj desetletij v preteklost. Dvorišče obdajajo stare bosanske hiše oziroma tako imenovane šeperuše in vodenice, delavnice, objekti, ki so narejeni tako, kot so bili videti včasih. Poleg tega pa je dvorišče polno starih avtentičnih predmetov, predvsem takšnih, ki so jih nekoč uporabljali v gospodinjstvih. Tu ima sedež tudi Zavijačni muzej, ki premore več kot trideset tisoč eksponatov. Na ogled lepo število muzejskih predmetov, ročnih del, tapiserij, keramike, imajo pa tudi izjemno zbirko starih knjig, dokumentov in zapisov, ki so stari več kot dvesto let. In potem pride na vrsto tisto, ob čemer se Slovencu kar zasvetijo oči: okušate lahko pravo bosansko hrano, ki jo pripravijo na odprtem ognjišču, popijete kavo v starinski kavarni, prisluhnete žuborenju vode ter žvrgolenju ptic – Etno avlija Mačkovac namreč leži ob reki, kar ji daje še poseben čar.

Ker smo bili v »avliji« na obisku ravno v času ramadana, je bil ob našem prihodu popoldne gostinski del prazen, polniti se je začel ob večernih urah. Ob glasbenem duetu smo začeli pozno kosilo s pravo bosansko čorbo, ni manjkalo mesa iz sača, na voljo so bile pite različnih okusov, tudi burek se je znašel med postreženim. Na koncu pa so seveda na mizo prispele njihove tipične sladice, med katerimi so nam še najbližje baklave, navdušile pa so nas tudi bosanske tulumbe, ocvrte palčke paljenega testa, prelite z zelo sladkim sirupom. Bosanska »šljiva«, kot imenujejo žganje, je pri njih pijača dobrodošlice, kahva (kava) pa je sploh vedno dobrodošla.

(Se nadaljuje)

Na dvorišču so tudi primeri različnih delavnic.

Etno avlija Mačkovac ponuja zanimiv vpogled v preteklost

Obložena miza

PRAZNOVANJA

PRAZNOVALA JE JULKA HROVAT

V Cerkljah je v soboto, 14. maja, praznovala 85. rojstni dan Julka Hrovat, upokojena likovna pedagoginja, ki je vse svoje aktivno obdobje razdajala znanje učencem na cerkljanski osnovni šoli.

Janez Kuhar

Rodila se je 14. maja 1937. leta v Podjelovem Brdu mami Mariji in očetu Francu. Doma so imeli 12 hektarjev obdelovalne zemlje. Druga svetovna vojna ji je vzela starše in sestro. Od sedmih otrok sta živa le še Julka in brat Stane, ki živi v Kranju. Po končanem šolanju se je Julka leta 1958 zaposlila na cerkljanski šoli, kjer je bila vse do upokojitve. Uspešno in aktivno je več kot 45 let delovala v Turističnem društvu (TD) Cerklje. Veliko let je uspešno delovala v odboru za prireditve, več let pa je bila tudi predsednica TD Cerklje. S svojim delom je bila vseskozi vzor mlajšim članom v upravnem odboru, kot tudi v odboru za prireditve pri TD Cerklje. Bila je tudi tajnica Avto moto društva Cerklje ter članica Društva likovnikov Cerklje, ki je bilo ustanovljeno leta 1999 in je štelo tudi do 32 članov. Deset let je bila tudi tukaj predsednica. V njem so se družili ljubitelji likovnega ustvarjanja Cerkelj in okolice. Njihova dejavnost je bila predvsem usmerjena v likovno izobraževanje in napredovanje

Slavljenki Julki so prišli za 85. rojstni dan voščit člani likovne sekcije Cerklje, ki deluje pri Društvu upokojencev Cerklje.

članov. Letno so prirejali od tri do pet skupinskih razstav. Imela je tudi samostojne slikarske razstave. Še posebej odmevna je bila slikarska razstava maja 2013 v galeriji Petrovčeve hiše v Cerkljah.

V začetku januarja letos pa je Društvo likovnikov Cerklje prenehalo delovati. Člani so ustanovili Sekcijo likovnikov Cerklje pri Društvu upokojencev Cerklje. Za rojstni dan so se oglasili pri slavljeni in ji zaželeli vse najboljše, trdnega zdravja, sreče in dobrega počutja v nadaljnjem življenju člani likovne sekcije Zofija Hacin, Ivan Kropivnik in Alojzija Golob. Izročili so ji tudi darilo in bogat šopek rož. Ivan Kropivnik ji je čestital še z avtorsko pesmijo, ki jo je posebej za njen praznik napisal ter ji dal naslov Pot življenja zdi se kratka. Čestitko za 85. rojstni dan je slavljenki poslal tudi župan Franc Čebulj. In še kot zanimivost: pred desetimi leti je Alojzija Golob prejela v dar za osebni praznik Cvetje, sliko Julke Hrovat, ki pa ni bila podpisana in zato je slavljenko na dan obiska prosila za njen podpis – in ga tudi dobila.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Prijateljice«

Stara sem 17 let in sem zelo nesrečna. Imam nekaj prijateljic, za katere se zelo trudim. Vedno jih vprašam, kako so, sem jim v podporo in pomoč. Vedno poskušam biti res dobra prijateljica, vendar pa nazaj ne dobim nič. Sem prijetne zunanjosti in tudi dokaj priljubljena, toda zdi se mi, da več dajem, kot prejemam.

Draga prijateljica, si še zelo mlada, zato je razumljivo, da si nesrečna zaradi prijateljic. V teh letih so prijateljice tvoja osrednja točka življenja, pomembnejša od staršev in sorojencev, predvsem pa pomembnejša od šole. Tako je z vsemi mladostniki. Seveda daješ vso podporo svojim prijateljicam – in tako je prav. Vedno jim stoj ob strani, četudi se ti zdi, da one niso ob tebi. Pazi pa, da te ne bodo izkoriščale. Zanje se potrudi samo toliko, kolikor tebi ustreza, in nikoli ne pojdi preko svojih meja. Kaj to pomeni? Da četudi je prijateljica v strašni stiski, ne izčrpaj sebe, ko ji pomagaš. Lahko ji podaš nasvet ali dva, še najbolje je, da jo tudi usmeriš na kakšno odraslo osebo, če gre za res težko zadevo, za katero misliš, da presega tvoje moči. Toda nikoli ne žrtvuj sebe, svojih odnosov z drugimi prijateljicami za druge. Predvsem se to tudi nanaša na odnose s starši, torej da bi lagala staršem zato, ker si ne upaš povedati, da je kakšna prijateljica v stiski. Če boš ti lagala staršem, se boš znašla v strašni stiski ti. In takrat bo skrhan odnos v vaši družini in s tvojimi najbližjimi. Tega nikoli ne tvegaj! Videti je, da imaš v svoji okolici prijateljico, o kateri misliš, da je siva miš. Izkazalo se bo, da je zlati labod. Lepo te pozdravljam.

»Zaskrbljena«

Zanima me, ali bo hčerka sprejeta na fakulteto, na katero se želi vpisati. Hkrati pa me zanima tudi moje zdravje, saj mi nagaja noga, ki sem jo imela poškodovano v prometni nesreči. Od takratne operacije je minilo že nekaj let, zdaj mi je pa ponovno začela nagajati in me občasno boleti.

Hčerki se bo uspelo vpisati na želeno fakulteto, čeprav ne bo šlo čisto gladko. Potrebnega bo nekaj več truda, ampak na koncu bo vse tako, kot si želi in si je zastavila v načrtih. Ampak saj tako je prav, saj bolj cenimo tisto, za kar smo se morali potruditi, kot pa tisto, kar nam pade v naročje samo od sebe. Kar se tiče vaše noge, ni videti, da bi imeli kakšne večje težave. Res je, da se je začela »oglašati«, vendar bi to lahko bolj pripisali letom in nepravilnemu gibanju ali celo pomanjkanju fizične aktivnosti. Nismo vsako leto mlajši, zato bi bilo nujno, da si poiščete neko fizično aktivnost, ki jo boste izvajali vsaj nekajkrat na teden in tako izboljšali gibljivost noge in posledično tudi delno odpravili bolečine. Samo zdravniška pomoč in tablete vam v tem primeru ne morejo pomagati, saj ne gre za težave, ki bi jih lahko pozdravili s pomočjo farmacije. Srečno.

Kdo je sanjski moški 2022

Na Pop TV se vrača oddaja Sanjski moški – slovenska različica. Nedavno smo tudi izvedeli, komu so letos zaupali vlogo sanjskega zapeljivca, a so takoj »padle« opazke na račun njegovih let. V tokratni sezoni se bodo namreč dekleta potegovala za srce 23-letnega Blaža Kričeja Režka, Ljubljančana, ki se je že pri rosnih 18. letih na odru predstavil na izboru Mister Slovenije. Blaž torej ne bo prvič stal pod reflektorji in mu kamere niso tuje. Pravi, da ima rad morje. Je kvalificiran skiper, ki se pripravlja na nadaljevanja študija pomorstva. Redno obiskuje fitnes, trenira boks in se veliko giblje v naravi. Rad se zdravo prehranjuje in meditira. Najraje potuje z barko in tako pozabi na vsakdan sredi betonske prestolnice, kjer trenutno živi. Pravi, da bi rad našel dekle, s katero bo lahko užival življenje in jo sprejel v svoj svet. »Iščem sorodno dušo, ki poka od energije, se dobro počuti v svoji ženstvenosti in izžareva lepoto. Upam, da jo bom očaral s svojo samozavestjo in karizmo.«

Blaž Kričej Režek / Foto: Pop TV

Mladoporočenci

Na Bledu sta 13. maja 2022 sklenila zakonsko zvezo Kristian Filip Prevc in Eliora Jenny Gabriela Stuhler, 14. maja 2022 Kristijan Samaržija in Jadranka Dragičević, 20. maja 2022 Aleksandar Mataruga in Jelena Mačar, 21. maja 2022 pa Robert Oman in Ivana Žagar. **V Radovljici** sta se 19. maja 2022 poročila Janez Dolinšek in Natasha Leahi Kubis.

LAŽJI SUDOKU

2	6	8	7					
	4		6				7	3
		5		9	1	2		6
		7	3		6		1	9
		3		1		4		
4	9		2		8	3		
3		6	8	2		7		
9	7				4		5	
					7	1	3	

Rešitev:

2	6	8	7	5	3	9	4	1
9	7	2	1	3	4	6	5	8
3	1	6	8	2	5	7	9	4
4	9	1	2	7	8	3	6	5
6	8	3	5	1	9	4	2	7
5	2	7	3	4	6	8	1	9
7	3	5	4	9	1	2	8	6
1	4	9	6	8	2	5	7	3
8	5	4	9	6	7	1	3	2

TEŽJI SUDOKU

7						4		3
	8				1		9	
6				2				
	5		8	7	9			
		8	4		5	1		
			1	3	2		6	
				9				7
	9		3				4	
5		3						2

Rešitev:

7	2	9	5	8	6	4	1	3
3	8	5	7	4	1	2	9	6
6	1	4	9	2	3	7	5	8
1	5	6	8	7	9	3	2	4
2	3	8	4	6	5	1	7	9
9	4	7	1	3	2	8	6	5
4	6	1	2	9	8	5	3	7
8	9	2	3	5	7	6	4	1
5	7	3	6	1	4	9	8	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GLASBENA ŠOLA JESENICE, CESTA FRANCETA PREŠERNA 48, JESENICE

SIMFONIČNI ORKESTER JESENICE

vabi na koncert

MLADOST S PLESOM IN GLASBO

s solisti:

Baletni oddelek Glasbene šole Jesenice, Tina Bučar in Eva Kramar, violina

program: *IPAVEC* MERKU * ZUPANČIČ* BEETHOVEN* HESS* MONTI*

dirigentka: Natalija Šimunović

koreografije: Jerneja Omahen Razpotnik, Mateja Mlakar in Maja Repe

JESENICE, GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA
petek, 3. junija 2022, ob 18.30

CENA VSTOPNIC 10 EUR, PRODAJA EVENTIM (Petrol, Arriva – Titova 18)

KRANJSKA GORA, DVORANA VITRANC
petek, 10. junija 2022, ob 18.30

CENA VSTOPNIC 10 EUR, PRODAJA EVENTIM (Petrol, TIC Kranjska Gora)

GORENJSKI GLAS	OSNOVNI DELEC Z NEGATIVNIM NABOJEM	VRH NAD SELŠKO DOLINO	BABILONSKA PRESTOLNICA	LATINSKA NIKALNICA	EDNINA, DVOJINA, ?	MUSLIMANSTVO	LOJZE KOLMAN	KOKOŠ (NAREČNO)	IZADORA	PRIPOVEDOVALEC	MINERALNA VODA	NAJVIŠJI VRH KILIMANDŽARA	PISATELJ TAVČAR
SLOVENSKI PISATELJ (F. M.)	4								2				
ZALIV NA JUGU LAKONIJE V GRČIJI						21							
ETILNI ALKOHOL	26			9			MALOPRIDNEŽ / MLAD GOZD						
KOŽA MLADIH KOZLIČEV				ORODJE ZA ŽAGANJE / MESTO V ŠPANIJI					EGIPČANSKI BOG SONCA / POZIV			5	
TINA TURNER			GL. MESTO PERUJA / OBL. IMENA BRIGITA					AŤEK, OČKA / TURŠKI VELIKAŠ				GOSTILNA, OŠTARIJA	PISATELJ ALLAN POE
ROGAČ / ZNAMKA ŠPORTNIH OBLAČIL					6	POLETNO OBUVALO / AM. PISEC (ELMER)							14
SESTAVIL: F. KALAN	PUSTNI KARNEVAL	SL. PEVEC (O. N.)	JAPONSKA PLESNA DRAMA	ALFI NIPIČ	PADAR	KUHINJSKI SHRANJEVALNIK ŽIVIL	AKAD ANKERIT LADINO LINARES NARATOR	ZLITINA ZA ZVONOVE	ŽURNALIST / MORSKI RAK				24				IGRALEC BUTLER / PRISTOJBINA		22			
VLADAR MONARHIJE					18		RJAVOLASKA			10					ITALIK, ITALEC / MONGOLSKI VLADAR					BIKOV GLAS	ČRT GRAHOR / NAOČNIKI		
VRSTA RAZSTRELIVA		3					VODNA ŽIVAL / BIVANJE (ZASTAR.)				ČARJEVA ŽENA / GEOMETRIJSKI LIK					25		RASTLINSKA BODICA	RIM (ORIGINAL) / RAZA, PRASKA				
IGRA NA ČRNOBELIH POLJIH				NABRAN NAŠIV / GRADBENI MATERIAL						17		VULKANSKA KAMNINA, PLAGIOKLAZ	ELEKTRIKAR / MITOLOŠKI LETALEC									
KRANJ			JUDOVSKI JEZIK / ŽABJI GLAS							PRIHOD V GOSTE / NASLONILO, NASLON				15		POLJSKA PTICA / FEVDNI PODLOŽNIK				13		ŽRTVENIK	TV VODITELJICA KULJAJ
DOLOMITU PODOBNA KAMNINA		23					16	GOL HRIB, GOLEC / SPODRSLJAJ						ARA, PREDUJEM / ZANKA, PAST					1	ŽIVALSKA MAŠČOBA / SL. PESNIK (FRANCE)			19
PRETEP					ZDRAVILO (STAR.) / INOSLAV, INOCENC				VRSTA TROBILA		11						PESEM HVALNICA	AVSTRALSKI MEDVEDEK / ETIOPSKI KNEZ					
GROBO DOMAČE SULNO				JUŽNOAMERIŠKI INDIJANCI / ŠAMPION					MESNA JUHA / OSCAR TORRES						GLASBENIK PREDIN / KONEC POLOTOKA			12			TOM SELLECK / HELENA AJDNIK		
NASELJE PRI KOPRU		20				7	MODEL VOZILA YUGO						SPODNJI DEL OBRAZA						KRAJ PRI DOMŽALAH				
POVRŠINSKA MERA			SADNI NAPITEK				ZAČETEK DIRKE						KNJIGA Z ZEMLJEVIDI						KRAČA, ČAČKA	8			

Nagrade: 3-krat pasna torbica, blok in svinčnik

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 3. junija 2022, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1 v Kranju.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26		

Trenutki, ko izginejo predsodki, 2. del

Potem sem kupila tisto hišo

Milena Miklavčič

usode

»Ko je bilo enkrat konec nastopa, so se obnašali kot zmešani. S svojimi rokami so grabili po meni, se me želeli dotikati in me prijemati za prsi. Tega jim nisem dovolila, zapustila sem sobo in šla pod prho, tako sem se gnusila sama sebi.«

Vmes, v trenutkih predaha, sem Malči povedala, da njena zgodba ni nič posebnega. Da sem o podobnih izkušnjah že slišala in o njih tudi pisala. Povedala sem ji, da poznam tudi zakonca, ki se dokaj uspešno ukvarjata s prastaro obrtjo še v tretjem življenjskem obdobju. Sovaščani ju malo opravljajo, a njun svet se zaradi tega še ni in se ne bo podrl.

Malči je mojo »tolažbo« zelo dobro razumela, a je ni sprejela.

»Sramu zaradi dejanj, ki jih v nepremišljenosti ali v stiski naredimo, se ne da utišati. Dobro se zavedam, da je 'negovalk', kot sem bila jaz, veliko. Pa da delajo 'umazanije' za veliko manj denarja, kot sem jih delala jaz. Sem in tja jih za nekaj časa pozabim, živim normalno, dokler se ta prekleta vest spet ne oglasi,« je nadaljevala.

Po treh letih, ko je gospod, ki ga je tako in drugače negovala, umrl, ji je njegova hčerka hitro našla drugega. Sprva se je Malči želela vrniti domov, a ko je pomislila, da bi lahko z dodatnim zaslužkom pomagala sinu, ki se je medtem poročil in pričakoval prvega otroka, je sprejela ponudbo. Razlogi, da se ne vrne domov, so bili tudi praktični: v stanovanju zanjo hočeš nočeš ne bi bilo prostora.

»Ludovico ni bil tako premožen kot Livio. Bil pa je tudi precej skop in za vsak evro sem morala barantati z njim. Ker je zaradi številnih bolezni jedel le dietno hrano, sem najprej opravila kuharski tečaj, da sem mu sploh lahko kuhala. Živel je v prostorni hiši, ki jo je s časom nameraval prodati in se preseliti v hospic, k nunam. Sporazumevala sva se le v italijanščini, ki sem jo že za silo obvladala. Ni mi bilo hudo, saj je večino dneva prespal. Žal pa je imel prijateljico, Judito, ki je bila po eni strani name zelo ljubosumna, po drugi strani pa se me je vsakič, ko je prišla blizu, nespodobno dotikala. »To, da si te je poželela, ti mora biti v čast,« mi je prostodušno razložil Ludovico. Nisem si mogla pomagati, a ženski dotiki so se mi čisto zares gnusili. To sem tudi na glas povedala. A ker mu je prijateljica pomenila več kot jaz, sem ga morala po 14 mesecih zapustiti. In to čez noč. Bilo mi je žal, saj je bil okoli njegove vile zelo lep vrt, kjer sem se v prostih urah rada sprehajala, a če je usoda tako hotela, se ji nisem mogla zoperstavljati.

Nekaj naslednjih mesecev sem bila potem vnukova varuška, mladima dvema sem kuhala in skrbela, da je bil hladilnik vedno poln. Zdelo se jima je samo po sebi umevno, da vse plačujem. To mi ni bilo všeč in sem sinu tudi povedala. Besede mi je zelo zameril. Očitno si je predstavljal, da če sem se trideset let žrtvovala zanj, da se bom še za snaho in vnuka. Pa bi se, verjemite, če ne bi oba zaslužila vsaj desetkrat toliko, kot je znesla moja pokojnina. Začela sem mrzlično iskati novo stanovanje. Potem pa mi je moja ginekologinja, ki je vedela, kaj sem počela v Trstu, povedala, da njeni prijatelji iščejo pomoč za svojo nepokretno mamo.

Šok! Če bi sprejela ponudbo, bi se morala preseliti na drugi konec Slovenije. Ob misli, da bom zato daleč stran od vnuka, sem že mislila zavrniti. A še isti večer mi je potem snaha očitala, da zaradi mene ni mogla oprati svojih stvari. In to v mojem pralnem stroju! Ki sem ga jaz kupila! Naslednji dan sem še zadnjič objela vnuka, napolnila dve potovalki in se poslovila od sina. Videlo se mu je, da mu je hudo, a kaj sem hotela? Trije tako različni, kot smo bili, bi se pod isto streho nekega lepega dne še potolkli.

Življenje z Manico je bilo nekaj najlepšega, kar sem doživela v življenju. Bila je preprosta, mila, a zelo načitana ženska. Njen mož je bil zdravnik, ona je bila doma gospodinja. Do nje je bil zelo grd, vzvišen, nenehno jo je poniževal. Ker je bila brez izobrazbe, v njegovih očeh ni bila nič vredna. Trikrat je rodila, prvi otrok je umrl. Zakaj, ni točno vedela, razumela sem le, da so pri porodu nastopili zapleti, zato se je otroček s popkovino, zavito okoli vratu, zadušil. Hčerki sta šli po očetovih stopinjah, k mami sta se zelo poredko vračali. Čez nekaj časa, ko sva se s sinom pobotala, sem včasih vzela k sebi tudi vnuka. Manica ni imela nič proti.

Ko se ji je zazdelo, da ne bo več dolgo, me je vprašala, ali bi kupila njeno hišo. Zmajala sem z glavo. Dobila jo boš zelo ugodno, mi je rekla. Postrgala sem svoje prihranke, poklicala je prijateljico, ki je bila notarka, in po dobrem mesecu, ko so bile urejene vse formalnosti, je bila hiša moja. Nisem mogla verjeti! Nenehno sem jokala od sreče!

Ko je umirala, sem poklicala obe hčerki, a sta prišli šele takrat, ko so pogrebniki mamo že odpeljali. 'Kdaj se boste izselili?' me je vprašala starejša od njiju. Noge so se mi začele tresti od strahu, ko sem povedala, da se ne bom, da je hiša moja. Da sem jo kupila. Tega, kar se je usulo iz njunih ust, ne bom opisovala, ker papir ne bi prenesel. Sledili so meseci nočnih mor, ko sta želeli izpodbijati prodajo, češ da sem opravilno nesposobno žensko ogoljufala. Na veliko srečo je za verodostojnost prodaje pričala notarka, ki je hkrati tudi jamčila, da je vse potekalo tako, kot je moralo. Kljub temu pa ur, ki sem jih preživela na sodišču, ne bom pozabila. Nekaterim ljudem ne pomagajo ne titule ne izobrazba in ne ugled v družbi. Raje sem preprosta ženska, a z vestjo, ki me nenehno opominja, kaj je prav in kaj narobe.

V hiši sem, to lahko sama vidiš, pustila vse tako, kot je nekoč bilo. Vsaka slika, vsaka drobnarija me spominja na mojo dobrotnico. Adaptirala sem le kopalnico in dve sobi, v katerih prespi sinova družina, kadar me obiščejo.

Tukaj, kjer danes živim, me poznajo kot prostovoljko, pomagam predvsem tam, kjer drugi ne zmorejo. Žal se nekaterim starejši ljudje, ki ne zadržujejo ne vode ne blata, gnusijo. Meni se ne.«

(Konec)

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Katja Dolenc

Rdeča rabarbara je mehkejša in je praviloma ni treba lupiti, zelena pa je bolj žilava in jo je treba. Z rabarbaro pripravljamo predvsem sladke jedi, saj se dobro kombinira z jagodami, malinami in kivijem, njen okus pa lahko dopolnijo še vanilja, cimet ali ingver. A okusna je tudi v pikantnih jedeh.

Jagenjčkove zarebrnice z rabarbaro

Potrebujemo 4 zarebrnice (400 g), sol, poper, 2 šalotki, 1 korenček, 200 g rabarbare, žličko masla, žličko olja, 125 ml marsale ali drugega desertnega vina, žlico medu in sladkor.

Zarebrnice oplaknemo, do suhega popivnamo in po obeh straneh posolimo in popopramo. Šalotki olupimo in drobno sesekljamo. Korenček očistimo, ostrgamo, operemo, po dolgem razpolovimo in narežemo na tanke rezine. Rabarbaro očistimo, operemo in narežemo na rezine. V ponvi segrejemo maslo in olje, položimo vanjo zarebrnice in jih na vsaki strani pečemo 3 minute. Vzamemo jih iz ponve, vanjo pa stresemo šalotki, korenček in rabarbaro ter med mešanjem pražimo 3 minute. Prilijemo vino ter začinimo z medom, ščepcem sladkorja, soljo in poprom. Rabarbarino omako kuhamo 3 minute na šibki vročini, potem zložimo vanjo zarebrnice in jih v 5 minutah do konca podušimo. Poleg pripravimo krompirjev pire.

Rabarbarina pita s pokrovom iz beljakov

Potrebujemo 200 g polnozrnate moke, 100 g masla, 6 žlic zmletih olupljenih mandljevih jedrc, sol, 1 kg rabarbare, 150 g sladkorja, 2 žlički jedilnega škroba in 3 beljake.

V skledi zmešamo moko, zmehčano maslo, 3 žlice mandljev in ščepec soli. Prilijemo 6 žlic vode. Sestavine obdelamo s kavljema ročnega mešalnika. Drobtinasto testo preložimo na pomokano delovno površino in ga z rokami oblikujemo v gladko kroglo. Zavijemo ga v folijo in damo za eno uro na hladno. Rabarbaro očistimo, operemo in razrežemo na 3 cm dolge koščke. Model za pite dobro namastimo. Hladno testo razvaljamo med dvema plastema prozorne folije. Odstranimo folijo, obložimo model in ga ob obodu potegnemo v 3 cm visok rob. Testeno dno večkrat prebodemo z vilicami. Model postavimo na sredino v pečico, segreto na 200 °C, in pečemo 20 minut. Nato v napol pečeno testo razdelimo rabarbaro. Potresemo jo s 100 g sladkorja, zmešanega s škrobom. Model damo nazaj v pečico in pečemo še 20 minut. Beljake in preostali sladkor stepemo v čvrst sneg in mu primešamo preostale mandlje. Razdelimo po rabarbari, pito pa pečemo še 10 minut, da sneg zlato porjavi.

Rabarbarin čatni za žar

Potrebujemo 500 g rabarbare, 2 čebuli, 2 stroka česna, košček ingverja, 100 ml rdečega vinskega kisa, 100 g sladkorja, pol žličke gorčičnih semen, sol in poper.

Rabarbaro očistimo in operemo, čebuli, česen in ingver olupimo. Rabarbaro, čebulo in česen sesekljamo. Ingver narežemo na rezine. V kozico nalijemo kis in 6 žlic vode, dodamo sladkor, gorčična semena in ingver ter zavremo. Dodamo sesekljano mešanico, znova zavremo in na šibki vročini počasi kuhamo 30 minut. Pogosto premešamo. Po okusu solimo in popramo. Čatni preložimo v čist kozarec in zapremo s pokrovčkom. Ohlajenega shranimo v hladilnik in ga kmalu porabimo. Izvrstno se poda k mesu in perutnini z žara.

Jedi za tople dni

Lahke jedi

Erika Jesenko

S prihodom toplejših dni se prilegajo tudi lažje jedi. Da je priprava hitra in enostavna ter da okus ne trpi, pa je samo še dodatna prednost.

Za pripravo testenin s paradižniki in puranom potrebujemo: 0,5 kg puranjega fileja, 400 g peresnikov, 250 g češnjevih ali datljevih paradižnikov, 1 pest naribanega parmezana, 1 žlico olivnega olja, pol žličke mlete rdeče paprike, pol žličke suhega origana, sol in poper.

Peresnike stresemo v osoljen krop in jih kuhamo eno minuto manj, kot piše na embalaži. Kuhane peresnike odcedimo in 1 dl vode od kuhanja testenin prihranimo za kasneje. Paradižnike prerežemo čez polovico. Puranji file narežemo na trakove. Potresemo jih z mleto rdečo papriko ter solimo in popramo. Ponev segrejemo, prilijemo olivno olje in na njem z obeh strani popečemo puranje trakove. Nato dodamo odcejene testenine in češnjeve paradižnike. Vse skupaj na hitro prepražimo, potresemo s parmezanom in origanom ter prilijemo 1 dl vode od kuhanja testenin. Ponev odstavimo iz štedilnika in vse skupaj dobro premešamo, da se parmezan raztopi. Po potrebi dodatno začinimo.

Za pripravo skutnega zavitka z malinami potrebujemo: 1 zavitek listnatega testa, 250 g skute, 100 g kisle smetane, 1 jajce, 70 g sladkorja, 1 vanilin sladkor, 1 limono, 200 g zamrznjenih malin, 1 jajce za premaz, po želji še 3 žlice sesekljanih lešnikov za posip.

Za skutni nadev skupaj zmešamo skuto in kislo smetano. Dodamo limonino lupinico in sok ene limone, jajce, sladkor in vaniljev sladkor. Vse skupaj zmešamo v gladko zmes. Nazadnje vmešamo še zamrznjene maline. Listnato testo razvaljamo v pravokotnik in ga premažemo s skutnim nadevom. Robove testa zapognemo navznoter in zavijemo v zavitek. Zavitek po vrhu premažemo s stepenim jajcem in po želji potresemo še z nasekljanimi lešniki. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, približno 40 minut.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Literarno-glasbeni večer

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi v petek, 27. maja, ob 19. uri na literarno-glasbeni večer v Dom krajanov v Šenčurju. Sodelovali bodo pisatelj Miro Erzin, glasbeni duet Janja Turk (flavta) in Tatjana Novak (klavir) ter povezovalka programa Slavica Bučan.

Za otroke

Jesenice – V sredo, 25. maja, bo Sredina risalnica ob 16. uri, ustvarjalne delavnice pa ob 17. uri. V četrtek, 26. maja, bo ura pravljic ob 17. uri, prireditev Lepo je biti bralec in žrebanje nagrajencev knjižne uganke pa ob 18. uri. V petek, 27. maja, bo Brihtina pravljična dežela ob 10. uri, v petek, 27. maja, pa prireditev Berem s kužkom ob 17. uri.

Hrušica – V četrtek, 26. maja, bo ura pravljic z Grofico ob 17. uri, žrebanje nagrajencev knjižne uganke pa ob 17.45.

Gutenberški dan

Bistrica pri Tržiču – V soboto, 28. maja, bo od 9. do 19. ure na pobočju gradu Altgutenberg nad Bistrico pri Tržiču potekal Gutenberški dan, prireditev, ki bo zbrane popeljala v čas srednjega veka. Preizkusili se boste lahko v lokostrelstvu, metu sekir in nožev, v srednjeveških igrah in obiskali kotičke, ki izdajajo najbolj temačne skrivnosti srednjega veka. Prireditev se bo zaključila s koncertom skupine Noreia, ki bo zbrane popeljala v čas poganskih korenin – čas Keltov in Slovanov.

1. Kriška gora trail

Križe – Planinsko društvo Križe vabi na 1. Kriška gora trail, ki bo v soboto, 28. maja. Več informacij lahko dobite v razpisu: https://www.pd-krize.si/razpis-za-1-kriska-gora-trail.

Grill fest v Tržiču

Tržič – V nedeljo, 29. maja, bo od 11. ure dalje pred prenovljeno večnamensko dvorano BPT potekal 1. Grill fest. Ekipa žar mojstra Jerneja Kamiča bo ponudila prave žar specialitete. Od 17. ure dalje bo igral duo Vagabunda. Vstopnine ne bo.

IZLETI

Romanje po Rožnovenski poti

Brezje – Prijatelji Rožnovenske poti vabijo v soboto, 28. maja, na majsko romanje po Rožnovenski poti. Ob 8.30 bo sveta maša v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah, zatem pa se bodo romarji zbrali ob spomeniku papeža Janeza Pavla II. Na približno dvanajst kilometrov dolgo pot se bodo odpravili ob vsakem vremenu. Hoje bo za štiri ure, na pol poti, na info točki, pa je poskrbljeno tudi za okrepčilo.

Po Češnjevi poti v Goriških brdih

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 9. junija, na planinsko-pohodniški izlet po Češnjevi poti v Goriških brdih. Odhod s posebnim avtobusom bo izpred Creine ob 7. uri, vstopni postaji bosta tudi Labore in Stražišče. Pot je dolga 12 kilometrov, višinske razlike je dvesto metrov, hoje pa od tri in pol do štiri ure. Pripravili so tudi lažjo varianto, kjer se bo hodilo le pet kilometrov, hoje bo za dve uri, višinske razlike je le 80 metrov. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 6. junija.

S kolesom v Mošnje

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vabi v četrtek, 26. maja, na kolesarjenje na relaciji Naklo–Podbrezje–Posavec–Globoko–Mošnje–Naklo. Start bo ob 9. uri pred Domom upokojencev Naklo.

OBVESTILA

Ples za otroke

Šenčur – Medgeneracijski center Šenčur organizira v sredo, 25. maja, ob 16.30 ples za otroke. Plesne delavnice so namenjene za otroke v starosti od 6 do 12 let. Naučili se bodo zabavne koreografije na popularne glasbene hite. Obvezne prijave do zasedbe mest: mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Joga obraza

Naklo – Medgeneracijski center Naklo vabi v sredo, 25. maja, ob 17. uri na jogo obraza – sprostitev napetosti v glavi. Pravijo, da za vadbo potrebujete svoj obraz in ščepec radovednosti, stranski učinki pa da so bolj sijoč obraz, več življenja v očeh in mir v srcu. Obvezne so prijave do zasedbe mest: mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Angleščina za otroke

Naklo – Medgeneracijski center Naklo vabi v petek, 27. maja, ob 17. uri na angleščino za otroke, kje bodo otroci svoje znanje uporabili na angleških pogovornih uricah in skozi igro izboljšali svoj besedni zaklad. Dejavnost je namenjena za otroke v starosti od sedem do dvanajst let. Obvezne so prijave na: mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Voden ogled cerkve Marijinega oznanjenja

Crngrob – V soboto, 28. maja, bodo zbrane ob 11. uri skozi zgodovino crngrobške cerkve popeljali vodičke oz. vodiči Loškega muzeja. Udeležba je brezplačna, prijave niso potrebne, za več informacij se lahko obrnete na: obisk@loski-muzej.si.

KONCERTI

Gorenjski upokojenci pojejo 2022

Jesenice – Na reviji pevskih zborov PZDU Gorenjske z naslovom Gorenjski upokojenci pojejo 2022 bodo v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah v četrtek, 26. maja, nastopili mešani zbori Slavček DU Lesce, DU za Selško dolino Železniki, KD Odmev Kranjska Gora, DU Tržič, Vrelec DU Škofja Loka, DU Komenda, Zbor Petra Liparja DU Kranj, DU Šenčur, ženska zbora

Večerna zarja DU Javornik - Koroška Bela in Josipine Turnograjske DU Preddvor in moška zbora DU Jesenice in Janeza Cerarja iz Domžal. Prireditev bo vodila Slavica Bučan.

Glasbeni večeri v Tržiškem muzeju 2022

Tržič – Tudi letos Tržiški muzej pripravlja Glasbene večere, ki jih bosta 27. maja ob 20. uri odprli vrhunski glasbenici Irena Yebuah Tiran in Eva Hren. Pripravili sta bogat program, na katerem bodo zbrani slišali slovenske in španske ljudske pesmi.

RAZSTAVE

Razstava klekljanih in kvačkanih izdelkov

Stražišče – Klekljarski krožek Ivanjščice pri Društvu upokojencev Bitnje - Stražišče vabi v Šmartinski dom v Stražišče na 11. razstavo klekljanih in kvačkanih izdelkov ob 20-letnici delovanja krožka. Odprtje razstave bo v petek, 27. maja, ob 18. uri. Ogled razstave bo možen še v soboto, 28. maja, in nedeljo, 29. maja, od 9. do 19. ure. V kratkem kulturnem programu bo sodelovala mezzosopranistka Darja Resnik Debevc.

Svet, ki se rojeva

Škofja Loka – V Galeriji Ivana Groharja bo jutri, v sredo, 25. maja, ob 18. uri odprtje razstave slik Petra Gabra z naslovom Svet, ki se rojeva. Slikar se bo predstavil s svojim najnovejšim slikarskim ciklom.

Pohod po Stari rudni poti

Jesenice – V soboto, 28. maja, TIC Jesenice organizira pohod po Stari rudni poti z Jesenic do Savskih jam. Začetek pohoda bo ob 10. uri pred Kosovo graščino, ob 14. uri pa bo pri Savskih jamah srečanje z zgodovinskimi liki.

Zgodovinski liki Savskih jam

V petek na Pasijonke

Crngrob – Muzejsko društvo Škofja Loka ta petek, 27. maja, vabi na pesniški recital Pasijonke – pesmi o trpljenju v vojni in miru. Na dogodku bodo mladi bralci ob glasbeni spremljavi prebirali pesmi v spomin na dogodke med drugo svetovno vojno, povojne poboje, čas begunstva in zdomstva. Dogodek potekal v počastitev 100-letnice književnika in dramatika, Prešernovega nagrajenca Zorka Simčiča. Pasijonke bodo brali ob 20. uri v cerkvi Marijinega oznanjenja v Crngrobu.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

desetdnevna vremenska napoved

Torek 24. 5.	Sreda 25. 5.	Četrtek 26. 5.	Petek 27. 5.	Sobota 28. 5.
15/26 °C	14/24 °C	13/20 °C	11/23 °C	11/21 °C
Nedelja 29. 5.	**Ponedeljek 30. 5.**	**Torek 31. 5.**	**Sreda 1. 6.**	**Četrtek 2. 6.**
10/15 °C	10/16 °C	10/18 °C	11/21 °C	11/22 °C

tedenski koledar

			vzhod	zahod
24. 5.	tor.	Suzana	5.20	20.39
25. 5.	sre.	Gregor	5.20	20.40
26. 5.	čet.	Zdenko	5.19	20.41
27. 5.	pet.	Janez	5.18	20.42
28. 5.	sob.	Avguštin	5.17	20.43
29. 5.	ned.	Magdalena	5.16	20.44
30. 5.	pon.	Ivana, ●	5.16	20.45

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Torek, 24. 5.
18.15, 20.15 OPERACIJA MINCEMEAT
20.45 POLJE STRAHU
19.45 VSE POVSOD NAENKRAT
18.45 MORILČEV SPOMIN
21.00 POŽIGALKA
16.20 PUSTOLOVŠČINE DRUŽINE BIGFOOT, sinhro.
15.30, 20.30 DOKTOR STRANGE V MULTIVESOLJU NOROSTI
18.00 DOKTOR STRANGE V MULTIVESOLJU NOROSTI, 3D
16.00 SEVERNJAK
15.45, 17.45 BARABE, sinhro.
17.30 MAGIČNE ŽIVALI: DUMBLEDORJEVE SKRIVNOSTI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA, JESENICE

Torek, 24. maja
20.00 Miha Mazzini: ZA VSE SEM SAMA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

V knjigi boste našli natančne recepte za pripravo vseh vrst paštet, mesnih ocvrtkov (rillons), aspikov oz. žolic, konfitov, mesnih namazov, vkuhanih klobasnih nadevov, ocvirkov in jedi z mastjo iz različnih vrst mesa. Nekatere mesne izdelke iz knjige lahko za določeno obdobje shranimo v lične lončke.

Število strani: 168 / Mere : 16,3 x 22 cm

16 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V knjigi so predstavljeni različni načini reje. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

256 strani, brošura, 17 × 23,5 cm

15,50 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

GARSONJERO v Kranju v skupni izmeri 41,50 m², tel.: 040/888-535
22001350

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

MERCEDES-BENZ CLC 220 CDi, let. 2009, avtomatik, 277.000 km, reg. do 31. 3. 2023, tel.: 040/795-958
22001348

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675
22000065

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

SUHE javorjeve, smrekove bankine, 8 cm, in korenino oreha, tel.: 041/608-765
22001353

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

EZOTERIKA, knjige iz mističnih pre-izkušenj avtorja. Lepo darilo! Tel.: 040/567-544
22001306

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne sporočilne in umetniške vrednosti, ugodno, tel.: 040/567-544
22001305

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

SAMONAKLADALKO Sip 17 m³, nov reduktor in obnovljen pobirači greben, ugpdno, tel.: 041/571-150
22001343

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja, tel.: 041/265-020
22001349

TRAKTOR s priključki in ostele kmetijske stroje, tel.: 041/230-682
22001352

TRAKTOR, znamka in model nista pomembna, lahko tudi v slabšem stanju, tel.: 071/439-020
22001344

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČE očiščene piščance, sveže svinjsko meso in suhomesnate izdelke, tel.: 040/988-351
22001354

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 bikca RJ pasme, stara 10 dni, Bohinj, tel.: 041/557-575
22001355

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
22001163

OVNA jezersko-solčavske pasme in jagenjčke, stare 7 mesecev, tel.: 031/220-367
22001351

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IZBERI, d.o.o., Dunajska c. 5, Lj., išče raznašalce časopisa (s.p., dopolnilna dejavnost) na območju Kranja in okolice, Škofje Loke in okolice, Radovljice, Lesc in Bleda (center). Za ostale podrobnosti pišite na: zaposlitve@izberi.si, tel.: 040/889-577
22001347

AVTOSERVIS išče avtomehanika za delo v servisni in vulkanizerski delavnici. Jerala Profil, d.o.o., Virmaše 190, Šk. Loka, tel.: 031/277-772
22001346

HONORARNO zaposlimo mlajšega upokojenca za lažja fizična dela v lesni proizvodnji. Simon Rakovec, s.p., Javornik 3, Kranj, tel.: 040/716-322
22001335

ZA nedoločen čas zaposlimo ličarja m/ž, zaposlitev za polni delovni čas v novi lakirnici v Kranju. Precizno mokro lakiranje manjših kovinskih delov. Prijave z osebnimi podatki do 5. 6. 2022po e-pošti: kuzmaltd@siol.net. Kuzma, d.o.o., Hotemaže 17a, Preddvor
22001261

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163
22001166

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871
22001164

IŠČEM

IŠČEM gospo za pospravljanje stanovanja – okolica Škofje Loke, tel.: 041/246-888
22001345

IZKUŠENO in zanesljivo gospo za pomoč in oskrbo starejše gospe na domu, blizu Celovca. Vse podrobnosti po e-pošti ali telefonu (prosim po 19. uri), tel.: 0043 6648389029, borut@gmx.at
22001260

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Zahvale, osmrtnice

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglasi@g-glas.si

Gorenjski Glas

224 strani ,15 x 20 cm, špiralna vezava,

Pred vami je najnovejša kuharica za kremasta peciva in sladice – sadna peciva, rulade, torte in tortice, sladice brez peke, deserte v kozarcih in ostale kremaste užitke. Njihova jasna in enostavna priprava vodi vsakogar do zagotovljenega uspeha.

10 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

LOTO

Rezultati – žrebanje 22. maj 2022
4, 7, 10, 26, 28, 32, 35 in 25

Loto PLUS: **1, 17, 18, 22, 24, 28, 30 in 26**
Joker 6: **411512**

Sklad 25. 5. 2022 za Sedmico: **2.540.000 EUR**
Sklad 25. 5.. 2022 za Loto PLUS: **530.000 EUR**
Sklad 25. 5. 2022 za Joker 6: **300.000 EUR**

Kaj ne sme manjkati na nobeni zabavi? Kaj naredi večer ob televiziji še prijetnejši? Hrustljavi prigrizki seveda! Doma narejene stvari so čedalje bolj priljubljene, in to velja tudi za čips, grisine, krekerje. V knjigi je več kot petdeset receptov za hrustljave dobrote.

Trda vezava, 16 cm x 22 cm, 88 strani

8,70 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

V 62. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi

Janez Bajt

s Trebije 45

Od njega se bomo poslovili v sredo, 25. maja 2022, ob 16. uri na pokopališču v Gorenji vasi. Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici.

Žalujoči vsi njegovi

Ponosni na odlično atletinjo

V Radovljici so v petek pripravili sprejem za Iris Breganski, dobitnico dveh odličij na nedavno končanih olimpijskih igrah gluhih, mlado atletinjo, ki se je iz Brazilije vrnila z dvema bronastima medaljama.

Marjana Ahačič

Radovljica – Iris Breganski, 21-letna atletinja iz Radovljice, je na nedavno končani olimpijadi gluhih v Braziliji osvojila dve bronasti medalji, v atletskem mnogoboju in skoku v višino. Župan Radovljice Ciril Globočnik ji je v petek čestital na sprejemu na Vurnikovem trgu. »Ponosen sem, da vaju lahko gostimo na tem sprejemu. Počaščen sem, tako kot tudi občani Radovljice, da pri nas živi tako veliko odličnih športnikov,« je mlado atletinjo ter njeno mamo in trenerko Mojco Breganski nagovoril župan Globočnik. »Zadovoljen sem, da je Radovljica športna občina, da lahko vam in tudi drugim športnikom ponujamo kvalitetne pogoje, ne le na atletskem, ampak tudi na drugih športnih dogodkih.«

Župan Radovljice Ciril Globočnik je čestital Iris Breganski in njeni mami in trenerki Mojci Breganski ter jima na slovesnosti na Vurnikovem trgu v znak spoštovanja za doseženi uspeh na olimpijadi gluhih v Braziliji izročil srebrnika. / Foto: Gorazd Kavčič

Iris je na atletskih tekmovanjih gluhih prvič nastopila na mladinskem evropskem prvenstvu leta 2018 v Bolgariji, kjer je osvojila dve zlati in eno srebrno medaljo. Na svetovnem prvenstvu gluhih v dvoranski atletiki v Estoniji leta 2019 pa je bila šesta v skoku v višino. Lani se je udeležila svetovnega prvenstva v atletiki na Poljskem in se v skoku v višino uvrstila na peto mesto, v sedmeroboju na šesto, v skoku v daljino pa na deveto mesto.

Kot je Iris povedala na petkovem sprejemu, je njena najljubša disciplina prav skok v višino, v kateri sta tekmovali tudi njena teta in mama, ki jo je na olimpijadi spremljala tudi v vlogi trenerke. »Včasih se samo pogledava, pa že veva, kaj je treba narediti,« je njuno povezanost opisala mama Mojca Breganski.

Olimpijske igre gluhih so mednarodni športni dogodek, ki ga organizira Mednarodni komite za šport gluhih. Prvo tekmovanje, ki je potekalo v Parizu leta 1924, je bilo tudi prva športna prireditev za ljudi s posebnimi potrebami. Na letošnji olimpijadi v Braziliji je sodelovalo skoraj tri tisoč športnikov iz 78 držav, slovensko reprezentanco pa so poleg Iris Breganski sestavljali še Leja Glojnarič, Marino Kegl in Tadej Enci; Glojnaričeva, doma v Brežicah, je osvojila dve zlati medalji, prav tako v atletskem mnogoboju in skoku v višino.

Radovljiški Vurnikov trg je bil v petek tudi prizorišče Dneva zdravja, ki ga je v sodelovanju z občino pripravil Zdravstvenovzgojni center Radovljica. Na stojnicah so se predstavili presejalni program Svit, fizioterapija in kineziologija z nasveti za telesno dejavnost, programi duševnega zdravja in preprečevanja zasvojenosti. Sodelovali so izvajalci zobne preventive, dijakinje Srednje šole Jesenice in Čebelarsko društvo Radovljica, v okviru projekta Oživimo srce pa so predstavili tudi temeljne postopke oživljanja.

Radovljiški Vurnikov trg je bil v petek tudi prizorišče prireditve Dan zdravja. / Foto: Gorazd Kavčič

Iris so prišli pozdravit tudi številni mladi športniki z radovljiške osnovne šole. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes zjutraj bo po dolinah in kotlinah nekaj megle. Čez dan bo delno jasno in suho. Jutri bo sprva sončno, popoldne pa bodo krajevne plohe in nevihte. V četrtek bo najprej pretežno oblačno, nato se bo zjasnilo. Nastalo bo nekaj ploh. Vse dni bo pihal jugozahodnik.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK	SREDA	ČETRTEK
14/26 °C	13/27 °C	13/25 °C

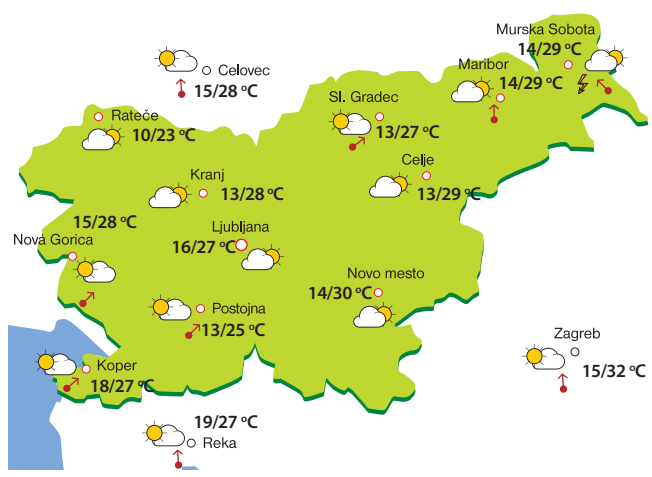

Prva 3D-zebra v Kranju

Simon Šubic

Predoslje – Pred Osnovno šolo Predoslje so minuli četrtek v uporabo uradno predali prvo 3D-zebro na območju mestne občine Kranj (MOK). Tako izrisan prehod za pešce je videti kot navidezna ovira na cestišču, zaradi česar vozniki dodatno zmanjšajo svojo hitrost. Lokacijo v Predosljah je izbralo 70 odstotkov sodelujočih v spletnem glasovanju, druga predlagana lokacija pa je bila pred podružnično šolo na Kokrici.

Umeščanje tridimenzionalnih zeber na ceste je del projekta Varno ima vedno prav, ki ga vodita zavarovalnica Generali in Zavod Varna pot, njegov cilj pa je zagotavljanje večje varnosti pešcev, posebej otrok in starejših, kolesarjev in voznikov skirojev. »3D-zebre vidimo kot dolgoročne, trajnostne rešitve za večjo varnost, s katerimi gradimo vseživljenjska partnerstva na vseh področjih, tudi na področju preventive v prometu,« je pojasnil član uprave Generali zavarovalnice Matija Šenk. »Skupno število umrlih ranljivih udeležencev cestnega prometa je v letu 2021 znašalo 53 odstotkov vseh umrlih, njihov delež pa je bil največji v zadnjem petletnem obdobju,« je ob tem opozoril Robert Štaba iz Zavoda Varna pot.

Kranjski župan Matjaž Rakovec je dejal, da skušajo v MOK z različnimi ukrepi še dodatno zaščititi najbolj ranljive udeležence v prometu – tudi s prehodi za pešce, opremljene s sodobno senzoriko. »V ta nabor pa sodi tudi 3D-zebra. Upamo, da to ne bo edina taka zebra v Kranju,« je povedal.

Pred Osnovno šolo Predoslje so zarisali prvo 3D-zebro na območju kranjske občine. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorenjski upokojenci pojejo 2022

Urša Peternel

Jesenice – Na Jesenicah, v dvorani Gledališča Toneta Čufarja, bo v četrtek ob 16. uri potekala revija gorenjskih upokojenskih pevskih zborov z naslovom Gorenjski upokojenci pojejo 2022. Nastopilo bo dvanajst zborov: Slavček DU Lesce, zbor DU za Selško dolino Železniki, zbor KD Odmev Kranjska Gora, zbor DU Tržič, Vrelec DU Škofja Loka, zbor DU Komenda, zbor Petra Liparja DU Kranj, zbor DU Šenčur, Večerna zarja DU Javornik - Koroška Bela, zbor Josipine Turnograjske DU Preddvor, zbor DU Jesenice in zbor Janeza Cerarja iz Domžal. Vsak zbor se bo predstavil z dvema pesmima, na koncu pa bodo vsi skupaj zapeli še pesem Lipa zelenela je pod vodstvom selektorice letošnje pevske revije Andreje Martinjak. Prireditev bo vodila Slavica Bučan.

Danes in jutri koncerta Podarim ti pesem

Cerklje – Po dveletnem premoru bodo učenci Osnovne šole Davorina Jenka v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika znova izvedli dobrodelni koncert Podarim ti pesem. Koncert bo potekal v dveh terminih, in sicer danes in jutri, obakrat ob 19. uri. Rezervacija vstopnic je mogoča v tajništvu šole.

Predstavitev knjige Barbare Hanuš Kavni krog

Bled – Barbara Hanuš bo v četrtek ob 19.30 v Knjižnici Blaža Kumerdeja Bled predstavila knjigo z naslovom Kavni krog. V pogovoru z založnico Majo Jug Hartman bo odstrla zgodbe gospa, ki se v domu za starostnike zbirajo ob jutranji kavi.